www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 27 / Sayı: 1366 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 6 – 12 KASIM 2026

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy Belediyesi Gönüllüleri tarafından düzenlenen anma etkinliği, bu yıl da binlerce kişiyi buluşturacak. 6,5 kilometrelik sahil hattında kurulacak zincire yelkenliler, tekneler, kanolar ve paramotorcular da eşlik edecek ● Sayfa 2'de

KADIKÖY ATA'SINI İNSAN ZİNCİRİYLE ANACAK

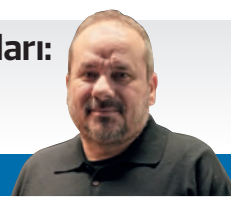

Bostancı'nın Umum Müdürü

NÜKHET EREN 10'DA

Kişisel Kadıköy Notları: Fener maçında cinai bir sohbet

FERHAT ULUDERE 7'DE

Kadıköy durduk yere mi böyle oldu?

PINAR ERKAN 14'TE

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 390

ANDRÉ GORZ 5'TE

Bir gezginden "muhtemelen gerçek" hikâyeler

Çocukluk yıllarından bu yana merakının peşinden giden Gürel Yontan, otostopla Türkiye'yi dolaştığı günlerden dört kıtaya yayılan yolculuklarına uzanan deneyimlerini "Muhtemelen Gerçek Hikâyeler" kitabında bir araya getirdi. Yontan'la yolda olmayı, özgürlüğü ve hafızada kalan hikâyeleri konuştuk ● Sayfa 4'te

67 yıllık film yeniden perdede

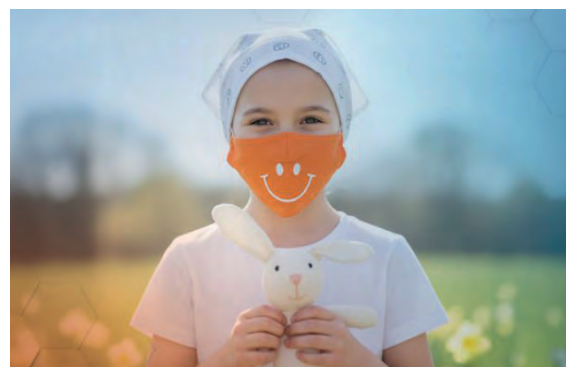
Türk sinemasının unutulmaya yüz tutmuş eserleri, restorasyon çalışmalarıyla yeniden izleyicilerle buluşturuluyor. Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi tarafından yenilenen ve yönetmenliğini Lütfi Ömer Akad'ın yaptığı "Yalnızlar Rıhtımı" yıllar sonra yeniden beyazperdede yerini aldı ● Sayfa 7'de

İstanbul'un yeni metrosu açılışa hazırlanıyor

Yeni Parti Genel Başkanı Özgür Özel, İBB Başkanvekili Nuri Aslan ve Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Kösedağı, 19 Aralık'ta hizmete girecek Ümraniye–Ataşehir–Göztepe Metro Hattı'nın sürücüsüz test sürüşüne katıldı ● Sayfa 9'da

Erken tanı ve doğru tedavi hayat kurtarıyor

2–8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası vesilesiyle ulaştığımız Prof. Dr. Betül Tavil, löseminin en sık görülen kanser türü olduğunu, ancak tanı ve tedavi alanındaki gelişmeler sayesinde çocukların büyük oranda sağlığına kavuşup normal hayatlarına döndüklerini ifade etti ● Sayfa 12'de

Batılılaşan bir kentin mimarları

Hasan Kuruyazıcı'nın "Batılılaşan İstanbul'un Mimarları, 1800–1950" adlı kitabı, 19'uncu yüzyıldan 20'nci yüzyılın ortalarına uzanan süreçte İstanbul'un mimarlık tarihine yön veren isimleri ve eserlerini bir araya getiriyor ● Sayfa 10'da

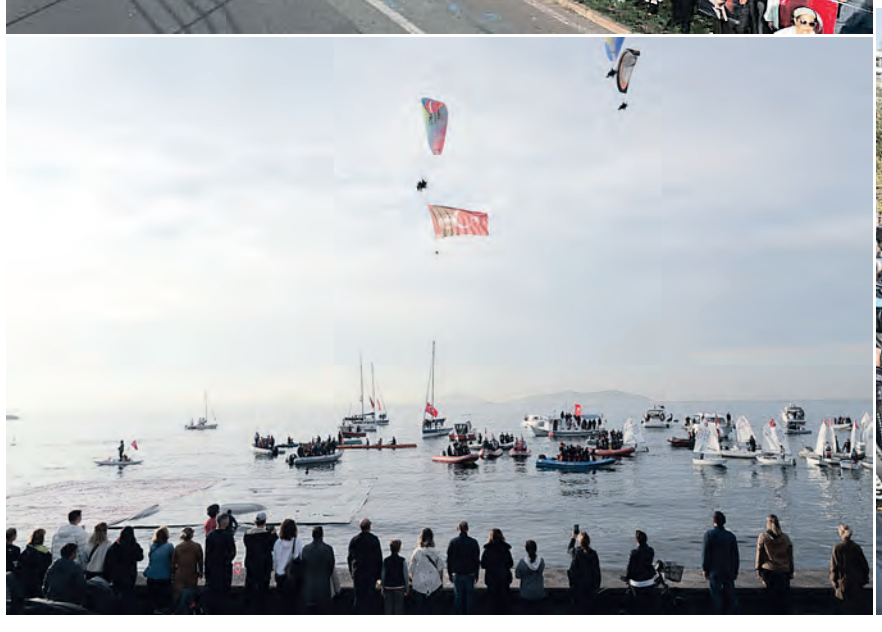
"Tünelin Ucu" Karikatür Evi'nde

Mizahın eleştirel gücünü çizgilerine taşıyan İzel Rozental "Tünelin Ucu" sergisiyle Karikatür Evi'nde sanatseverlerle buluşuyor. Sergide sanatçının 1991 yılından günümüze uzanan karikatürleri ve çizimleri yer alıyor ● Sayfa 6'da

Kadıköy'de binler Ata'sı için el ele

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy Belediyesi Gönüllüleri'nin organizasyonuyla düzenlenen "Ata'ya Saygı Zinciri", 10 Kasım Salı günü binleri sahil yolunda buluşturacak

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, ebediyete intikalinin yıl dönümünde Kadıköy'de gelenekselleşen "Ata'ya Saygı Zinciri" etkinliğiyle anılacak. Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy Belediyesi Gönüllüleri'nin ortaklaşa düzenlediği organizasyon kapsamında, Fenerbahçe Orduevi ile Bostancı Sahili arasındaki 6,5 kilometrelik hat üzerinde binlerce kişi saat 09.05'i gösterdiğinde el ele tutuşarak Ulu Önder'e olan minnetini gösterecek.

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Kösedağı'nın da katılacağı anma töreni öncesinde sahil şeridi dev Türk bayrakları ve Atatürk posterleriyle donatılacak. Erken saatlerden itibaren sahil yolunda toplanacak olan Kadıköylüler, sirenlerin çalmasıyla birlikte ellerindeki bayraklarla saygı duruşuna geçecek.

İlk kez 2012 yılında hayata geçirilen ve Kadıköy'ün simge anma törenlerinden biri haline gelen "Ata'ya Saygı Zinciri", bu yıl da karada, denizde ve havada eş zamanlı gösterilere sahne olacak. Kadıköy Belediyesi ekipleri sahilde ve denizde dev Türk bayrakları açarken; yelkenliler, kanolar ve tekneler sirenlerini çalarak denizden zincire katılanlara destek verecek. Aynı anlarda gökyüzünde süzülen paramotorcular da Türk bayrakları dalgalandırarak 6,5 kilometrelik insan zincirini havadan selamlayacak.

Fenerbahçe Orduevi ile Bostancı Sahili yürüyüş yolu arasında gerçekleşecek anma programı için yurttaşlar saat 08.00'den itibaren sahil hattında bir araya gelerek insan zincirini oluşturmaya başlayacak.

ATA'YA SAYGI ZİNCİRİ PROGRAMI
Tarih: 10 Kasım 2026
Saat: 08.00
Yer: Fenerbahçe Orduevi ile Bostancı Sahili Yürüyüş Yolu Arası

CKM'de 10 Kasım'a özel anma programı

Kadıköy Belediyesi Caddebostan Kültür Merkezi, 10 Kasım'da "Atatürk Ölmez" başlıklı söyleşi ve Kadıköy Belediyesi Müzik Gönüllüleri'nin düzenlediği "Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar" konserine ev sahipliği yapacak

Kadıköy Belediyesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikalinin yıl dönümünde Caddebostan Kültür Merkezi'nde (CKM) özel bir anma programı gerçekleştiriyor. 10 Kasım 2026 Salı günü düzenlenecek etkinlikler kapsamında söyleşi ve konser programı Kadıköylülerle buluşacak.

ATATÜRK'ÜN FİKİRLERİ VE MİRASI KONUŞULACAK

Kadıköy Belediyesi'nin 10 Kasım 2026 Salı günü düzenleyeceği anma programı, saat 18.30'da Caddebostan Kültür Merkezi (CKM) B Salonu'nda gerçekleştirilecek "Atatürk Ölmez" başlıklı söyleşiyle başlayacak. Prof. Dr. Haluk Harun Duman, Eğitimci-Yazar Neşe Doster ve Prof. Dr. Baki Asiltürk'ün konuşmacı olarak katılacağı söyleşide, Atatürk'ün düşünceleri, Cumhuriyet'in mirası ve fikirlerinin günümüzdeki anlamı ele alınacak.

ATATÜRK'ÜN SEVDİĞİ ŞARKILAR SESLENDİRİLECEK

Anma programı, saat 20.30'da CKM Büyük Salon'da düzenlenecek "Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar" konseriyle devam edecek. Kadıköy Belediyesi Müzik Gönüllüleri bünyesindeki koro şeflerinin aynı sahneyi paylaşacağı konserde, Atatürk'ün sevdiği eserler seslendirilecek.

Enflasyon yeniden yükselişte!

TÜİK'in ekim ayı verilerine göre aylık enflasyon yüzde 2,58, yıllık enflasyon yüzde 29,77 oldu. ENAG yıllık enflasyonu yüzde 45,12 olarak hesaplarken TÜRK-İŞ'in araştırmasına göre açlık sınırı 38 bin, yoksulluk sınırı 123 bin lirayı aştı

● **Erhan DEMİRTAŞ**

TÜİK'in açıkladığı verilere göre tüketici fiyatları, Ekim 2026'da bir önceki aya kıyasla yüzde 2,58 arttı, yıllık enflasyon ise yüzde 29,77 olarak hesaplandı. Yıllık enflasyon, mayıs ayında yüzde 32,61 seviyesindeyken haziranda yüzde 32,11'e, temmuzda yüzde 31,75'e, ağustosta yüzde 31,51'e ve eylülde yüzde 29,73'e gerilemişti. Ekim ayında yüzde 29,77'ye yükselen yıllık enflasyon, böylece dört aylık düşüşün ardından yeniden artış kaydetti. TÜFE'deki artış, yılın başından ekim ayına kadar yüzde 27,52 olarak gerçekleşirken, on iki aylık ortalamalara göre artış yüzde 31,23 oldu. Temmuz-ekim döneminde aylık enflasyon oranlarının toplamı ise yüzde 8,04 olarak hesaplandı.

ARTIŞ YÜZDE 27'NİN ÜZERİNDE

En yüksek ağırlığa sahip üç ana harcama grubunda yıllık fiyat artışları gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 27,73, ulaştırmada yüzde 36,39, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda yüzde 40,24 olarak gerçekleşti. Bu grupların yıllık enflasyona katkısı gıda ve alkolsüz içeceklerde 6,81, ulaştırmada 6,10, konut ve ilgili harcamalarda 4,71 oldu.

ENAG: YILLIK ENFLASYON YÜZDE 45,12

Enflasyon Araştırma Grubu da (ENAG), ekim ayına ilişkin Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) verilerini açıkladı. ENAG'ın hesaplamalarına göre tüketici fiyatları ekim ayında yüzde 2,68 arttı. Son 12 aylık enflasyon ise yüzde 45,12 olarak gerçekleşti. TÜİK ve ENAG'ın ekim ayı yıllık enflasyon hesaplamaları arasındaki fark 15,35'e ulaştı.

KİRA ARTIŞ ORANI NETLEŞTİ

TÜİK'in açıkladığı on iki aylık ortalama enflasyon verisi, kasım ayında kira sözleşmesini yenileyecek kiracılar için uygulanabilecek artış oranını da belirledi. Buna göre kasım ayında konut ve iş yeri kiralarında uygulanabilecek azami artış oranı yüzde 31,23 oldu.

AÇLIK SINIRI 38 BİN 24 LİRAYA YÜKSELDİ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu da (TÜRK-İŞ), ekim ayına ilişkin açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması 38 bin 24 lira 3 kuruşa yükseldi. Açlık sınırı olarak tanımlanan bu tutar, yalnızca temel beslenme ihtiyacını kapsarken kira, faturalar, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi diğer zorunlu giderleri içermiyor.

Araştırmada, gıda harcamalarının yanı sıra giyim, konut, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçlar için yapılması gereken aylık toplam harcama 123 bin 856 lira 80 kuruş olarak hesaplandı. Böylece dört kişilik bir ailenin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için gereken yoksulluk sınırı 123 bin lirayı aştı. Bekar bir çalışanın aylık yaşama maliyeti ise 49 bin 124 lira 30 kuruş olarak belirlendi. TÜRK-İŞ araştırmasına göre dört kişilik bir ailenin gıda harcaması ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 0,59 arttı. Mutfak enflasyonu son 12 aylık dönemde yüzde 33,83'e ulaştı. Yıllık ortalama artış yüzde 39,26 olurken, 2026 yılının ilk on ayındaki artış yüzde 26,14 olarak kaydedildi.

"Elektrik temel haktır"

TÜKODER, 1 Ocak 2027'den itibaren konut aboneleri için yıllık elektrik tüketim sınırının 4 bin kWh'den 3 bin kWh'ye düşürülmesine tepki gösterdi

Tüketiciyi Koruma Derneği (TÜKODER), Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) konut abonelerine yönelik elektrik tüketim sınırını düşürme kararına ilişkin basın açıklaması yaptı. Dernek, 1 Ocak 2027'de yürürlüğe girmesi öngörülen düzenlemenin milyonlarca haneyi daha yüksek ve değişken elektrik faturalarıyla karşı karşıya bırakabileceğini belirterek karara tepki gösterdi.

TÜKODER'in açıklamasında, 2025 yılında 5 bin kilovatsaat (kWh) olan yıllık tüketim sınırının iki yıl içinde 3 bin kWh'ye düşürülmesinin, konut abonelerinin elektrik giderleri üzerindeki baskıyı artırabileceği ifade edildi. Dernek, yaklaşık 6,5 milyon konut abonesinin düzenlemeden etkilenebileceğine dikkat çekti. Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) tespitlerine atıfta bulunan TÜKODER, dört kişilik bir ailenin asgari elektrik ihtiyacının aylık yaklaşık 230 kWh olduğunu, bu hesaba ısınma, soğutma ve sıcak su ihtiyacının dahil edilmediğini belirtti.

Yeni düzenlemedeki yıllık 3 bin kWh sınırının aylık ortalama 250 kWh tüketime karşılık geldiğini vurgulayan dernek, temel yaşam ihtiyaçları için kullanılan elektriğin lüks tüketim olarak değerlendirilemeyeceğini belirterek "Bir ailenin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığı elektrik ne zamandan beri lüks tüketim sayılmaktadır?" sorusunu yöneltti.

"TÜKETİCİ TÜCCAR DEĞİLDİR"

Düzenlemenin, yıllık tüketimi belirlenen sınırı aşan konut abonelerini piyasa maliyetlerine bağlı tarifelerle karşı karşıya bırakabileceğini belirten TÜKODER, evinde ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak için elektrik kullanan yurttaşlarla ticari kazanç amacıyla enerji tüketen işletmelerin aynı anlayışla değerlendirilemeyeceğini ifade etti. Açıklamada "Evinde ailesinin temel ihtiyaçlarını karşılamak için elektrik kullanan yurttaş ile ticari kazanç amacıyla elektrik tüketen işletme aynı anlayışla değerlendirilemez. Tüketiciyi tüccar gibi gören, temel yaşam ihtiyaçlarını piyasa koşullarına terk eden bu anlayıştan vazgeçilmelidir." ifadeleri kullanıldı.

Açıklamada, 2027 yılı tarifesinin belirlenmesinde 2026 yılı tüketiminin esas alınması ve kararın yılın bitimine iki ay kala duyurulmasının da tüketicilerin önceden bilgilendirilmesi ve hukuki öngörülebilirlik açısından sorun oluşturduğu kaydedildi.

"ENERJİ YOKSULLUĞUNU DERİNLEŞTİREBİLİR"

TÜKODER, gıda, kira, ulaşım, sağlık ve enerji giderleri arasında tercih yapmak zorunda kalan yurttaşların elektrik faturalarına yeni maliyetler eklenmesinin yoksulluğu derinleştirebileceğini belirtti. Enerji yoksulluğunun yalnızca faturayı ödeyememek olmadığı belirtilen açıklamada "Fatura korkusuyla evini ısıtamamak, yazın serinleyememek ve temel ihtiyaçlarından vazgeçmek zorunda kalmaktır. Elektrik tüketimini azaltmak her zaman tasarruf değildir; kimi zaman yoksulluğun dayattığı zorunlu bir vazgeçiştir." denildi.

Tüketiciyi Koruma Derneği, açıklamasında dört temel talebi şöyle sıraladı:

- Tüketim sınırı geri çekilsin: Konut aboneleri için yıllık 3 bin kWh olarak belirlenen Son Kaynak Tedarik Tarifesi sınırı kararından vazgeçilsin ve konut tüketicileri ticari piyasa fiyatlandırmasının dışında tutulsun.
- Sosyal tarife uygulansın: Hane geliri, ailede yaşayan kişi sayısı, iklim koşulları ve zorunlu enerji ihtiyaçları dikkate alınarak adil bir sosyal tarife oluşturulsun.
- Faturalarda şeffaflık sağlansın: Tüketicilerin yıllık elektrik tüketimleri faturalarında açıkça gösterilsin, ücret kalemleri ayrıntılı biçimde açıklansın ve tarife değişiklikleri önceden bildirilsin.
- Elektrik dağıtımı kamusal hizmet olarak düzenlensin: Özelleştirme politikalarına son verilerek dağıtım hizmetleri kamu eliyle yürütülsün.

Türkiye internet özgürlüğünde "özgür değil"

Freedom House'un 2026 İnternet Özgürlüğü Raporu'na göre Türkiye, 100 üzerinden 31 puan alarak bir kez daha "özgür değil" kategorisinde yer aldı

● **Simge KANSU**

ABD merkezli insan hakları kuruluşu Freedom House, dünya genelinde internet özgürlüklerini incelediği Freedom on the Net 2026 raporunu yayımladı. 1 Haziran 2025 ile 31 Mayıs 2026 tarihleri arasındaki gelişmeleri değerlendiren rapor, Türkiye'de internet özgürlüğüne ilişkin sorunların devam ettiğini ortaya koydu. Bu yıl 38 ülkenin incelendiği araştırmaya göre küresel internet özgürlüğü üst üste 16'ncı kez geriledi. Değerlendirilen ülkelerin 16'sında internet özgürlüğü koşulları kötüleşirken yalnızca sekiz ülkede iyileşme kaydedildi. Freedom House raporda ülkeleri belirli bir metodolojide 0 ile 100 arasında puanladı. 70-100 puan arasındaki ülkeleri "özgür", 40-69 arasındakileri "kısmen özgür", 0-39 arasındakileri ise "özgür değil" olarak sınıflandırıldı.

2026 değerlendirmesinde Estonya 91 puanla rapor kapsamındaki ülkeler arasında en yüksek puanı aldı. Estonya'yı Kosta Rika 86 ve Tayvan 78 puanla izledi. Listenin diğer ucunda ise İran, Çin ve Myanmar 9'ar puanla yer aldı. Freedom House, İran'ın 2026'da Çin ve Myanmar'la birlikte internet özgürlüğü bakımından en baskıcı ortamlar arasına girdiğini bildirdi. İran aynı zamanda raporlama döneminde internet özgürlüğünde en büyük gerilemenin yaşandığı ülke oldu. İran'da Şubat 2026'da başlayan ülke çapındaki internet kesintisi yaklaşık 88 gün sürdü. Freedom House bunu raporun 16 yıllık tarihinde kaydedilen en uzun ülke çapındaki internet kesintisi olarak tanımladı.

Freedom House'un değerlendirmesinde Türkiye, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da 100 üzerinden 31 puan aldı. Türkiye'nin puanı, internet özgürlüğü bakımından değerlendirilen Avrupa ülkeleri arasında en düşük seviyede yer aldı.

Raporda Türkiye'nin üç temel başlıktaki puanları şöyle açıklandı:

- İnternete erişimin önündeki engeller: 25 üzerinden 14 puan
- İnternet içeriklerine yönelik sınırlamalar: 35 üzerinden 10 puan
- Kullanıcı haklarının ihlalleri: 40 üzerinden 7 puan

Özellikle içerik sınırlamaları ve kullanıcı hakları alanlarındaki bulgular, Türkiye'de çevrimiçi ifade özgürlüğüne ilişkin sorunların sürdüğüne işaret etti.

SOSYAL MEDYA KISITLAMALARI DA YANSIDI

Freedom House, Türkiye'de internet özgürlüğünün değerlendirme dönemi boyunca ciddi biçimde kısıtlandığını belirtti. Raporda, muhalefet gösterileri sırasında sosyal medya platformlarına erişimin yavaşlatılması, internet sitelerine yönelik engelleme kararları ve çevrimiçi içeriklerin kaldırılması öne çıkan sorunlar arasında gösterildi. İnternet ortamındaki içeriklerin engellenmesi veya filtrelenmesi konusunda Türkiye'ye 6 üzerinden 1 puan verilirken, yayıncıların ve dijital platformların içerik kaldırmaya zorlanmasını değerlendiren başlıkta ülke 4 üzerinden 0 puan aldı. Kuruluş, söz konusu uygulamaların bilgiye erişim hakkı ve çevrimiçi ifade özgürlüğü üzerindeki etkilerine dikkat çekti.

Raporda gazetecilerin, insan hakları savunucularının ve sosyal medya kullanıcılarının internet üzerinden yaptıkları paylaşımlar nedeniyle karşı karşıya kaldıkları hukuki süreçler de ele alındı. Freedom House, çevrimiçi ifadeye yönelik cezai yaptırımların yanı sıra gazetecilere yönelik tehdit, taciz ve fiziksel saldırıları da değerlendirmesine dahil etti. Çevrimiçi faaliyetlerle bağlantılı yıldırma ve fiziksel şiddeti inceleyen göstergede Türkiye'nin puanı, gazetecilere yönelik saldırılardaki artış gerekçesiyle bir önceki yıla göre 2'den 1'e düşürüldü. Raporda ayrıca hükümet yanlısı dezenformasyonun çevrimiçi ağlar aracılığıyla yayılmaya devam ettiği belirtildi.

Gürel Yontan: "Sadece oradaydım"

Gezgin, iç mimar, sahne tasarımcısı, illüstratör ve yazar Gürel Yontan, "Muhtemelen Gerçek Hikâyeler" kitabında yıllara yayılan yolculuklarını ve şehir deneyimlerini bir araya getiriyor. Yontan'la yolda olmayı, merakı ve kitabını konuştuk

● Leyla ALP

Yontan'ın gittiği ülkelerden getirdiği nesneler

Yontan'ın resim çalışmaları

Bazı insanlar için yola çıkmak bir tatil ya da mola değil, hayatın doğal bir parçasıdır. İç mimar, sahne tasarımcısı, illustrator Gürel Yontan'ın hikâyesi de çocukluk yıllarında Beşiktaş'ın sokaklarından sapıp Dikilitaş'ın dutluklarında kaybolma arzusuyla başlıyor. 1960'ların başında Türkiye'yi otostopla dolaşan Yontan, yıllar içinde Avrupa'dan Asya'ya, Afrika'dan Güney Amerika'ya uzanan yolculuklara çıkıyor.

Yontan'ın temsil ettiği gezginlik, günümüzün paket turlarından, konfor arayışından ve hız tüketiminden oldukça uzak. Onun yolu Sultanahmet Meydanı'ndan Afganistan'a, Sibirya'ya uzanan Batılı seyyahların, outdoor rehberleriyle kıtaları aşanların ve birbirinin geçmişini, mesleğini, kimliğini sorgulamadan yan yana çadır kurabilenlerin paylaştığı o eski "yoldaşlık" ruhundan besleniyor. Ötekini didikleme ihtiyacı duymadan, yalnızca aynı göğün altında var olabildiği bu yaban coğrafyalar onun zihninde mülkiyetsiz, hesapsız ve özgür bir varoluş alanına dönüşüyor.

Yıllarca yazmaya mesafeli durduktan sonra pandemi döneminde kaleme aldığı Everest Yayınlarından çıkan"Muhtemelen Gerçek Hikâyeler" kitabında yolculuklarını, hafızasını ve yaşamakla anlatmak arasındaki ilişkiyi bir araya getiren Yontan'la yolda olmayı, merakı, farklı disiplinlerde üretmeyi ve değişen şehirleri konuştuk.

● Muhtemelen Gerçek Hikâyeler kitabınız yakın zamanda yayımlandı. Kitabın ortaya çıkış süreci nasıl gelişti? Seyahat hikâyelerinizi yazmaya nasıl karar verdiniz?

Yıllarca arkadaşlarım "Bunları yazsana," dedi. Ben de "Bu işler yazılmaz, anlatılmaz; gidilir, yaşanır." diyordum. Çünkü yaşamadığın bir şeyi anlatmak zor. "Çadır kurarken konuştuğumuz şeyleri ya da yattığımız yerin ıslaklığını yazsam ne olacak?" diye düşünüyordum. Pandemi döneminde eve kapanınca kısa kısa yazmaya başladım. Yazdıkça açıldım. Hikâyeleri arkadaşlarıma dağıttım, onlar da devam etmemi istedi. El yazısıyla biriken metinler daktiloya çekildi, düzeltildi ve sonunda Muhtemelen Gerçek Hikâyeler ortaya çıktı.

● Kitabın adı gerçek ile kurgu arasındaki ilişkiyi düşündürüyor. Hikâyelerin ne kadarı gerçek?

Yüzde 37'si gerçek! (Gülüyor.) Şaka bir yana, hepsini yaşadım. Ama aradan yıllar geçince olayların ayrıntılarını her zaman hatırlayamıyorsun. Yazarken bazı şeyleri tam emin olmadan anlatabiliyorsun. Yine de kendi hikâyelerimin yüzde 90'ının gerçek olduğunu biliyorum.

"MERAK HER ŞEYDİR"

● Gezginlik tutkunuz nereden geliyor?

İnsanın hücrelerinde var bu. Çocukken bile okula giderken başka yollara sapar, yeni yerler keşfetmeye çalışırdım. Bir yerde oturmak, yerleşmek bana hiç uygun olmadı. Hep gitmek, biraz da kaybolmak istedim.

● Sizi yola çıkaran temel duygu merak mıydı?

Her dakika! Merak her şeydir. Çocukluğundan beri insanın içindedir. Mahallede top oynarken bir arkadaşınla "Hadi, dağın arkasında bir şey varmış," deyip oraya gitmek mesela… Bazen çok küçük ayrıntılar yıllarca aklında kalır. Katmandu'da bir odada uyuduğumu düşün. Yattığım yerden tavana bakıyorum; gördüğüm ampulü on beş yıl sonra hatırlayıp yazabiliyorum. Hafıza böyle bir şey.

● İlk seyahatleriniz ne zamandı?

1961-62 yıllarında otostopla Türkiye'yi dolaşmıştım. 1970'te Akademi'yi bitirdikten sonra da bir arkadaşımın Volkswagen'iyle Bulgaristan, Yunanistan, İtalya, Fransa, Paris ve Hollanda'ya gittik. Çadır kurarak seyahat ediyorduk. 1968-69 kuşağının dünyayı dolaştığı yıllardı.

Daha sonra, özellikle 1990'lardan itibaren, birer ikişer yıl arayla kısa seyahatlere çıktım. Bazen bir ay, bazen iki ay, bazen üç ay. Örneğin Asya seyahatim üç ay sürdü. Çoğunlukla trenle, otobüsle, uyku tulumuyla yola çıkıyordum.

● Mimarlık, sahne tasarımı, illüstrasyon ve yazarlık... Birbirinden farklı alanlarda üretmenizi neye bağlıyorsunuz?

Bir yere takılmamaya. Uzmanlaşmaya karşıydım, bana hapishane gibi geliyordu. Akademide resim yaparken heykel de yapıyordum. Tasarımda benim için önemli olan işlevdir. Sanatçılık başka, tasarımcılık başkadır.

● Kaç ülke gezdiniz?

Liste çıkarmak lazım. Elli-altmıştan fazla, belki yüz ülke. Avustralya dışında dört kıtanın pek çok yerine gittim. Güney Amerika'nın kuzey yarısını gördüm ama güney yarısı kaldı. Bir başka seyahatimde bir buçuk ay dolaştım. Asya'da Orta Asya, Güneydoğu Asya, Hindistan derken üç ay geçmişti.

● İçinizde ukte kalan, "şuraya da gitseydim" dediğiniz bir yer var mı?

İspanya'ya gidemediğim için üzülürüm mesela. Portekiz'e iş dolayısıyla gittim ama İspanya'da dolaşamadım. Kuzey Amerika'da da çok dolaşmadım. Her yere uçakla gidemiyordum. Bir de para meselesi var tabii. Burada çalışıyor, mimarlık yapıyor, ders veriyordum. Para biriktirip sonra alıp başımı gidiyordum.

2000'lerde Akademi Istanbul adlı özel bir okulda İç Mimarlık bölümünü yönetiyordum. Bölümü kurmak için birkaç ay uğraştım. Sonra baktım, biraz para birikmiş; torbayı aldım, Güney Amerika'ya gittim.

● Peki, bunca coğrafya arasında "bir daha giderim" dediğiniz ya da sizi en çok etkileyen yer neresiydi?

Galiba Uruguay. 90'ların sonuydu sanırım. Sükuneti, insanların temizliği etkilemişti beni. "Burada rahatça yaşanır ve ölünür, koşturmaya gerek yok" duygusu veren bir huzur vardı. Hatta orada eski bir Tupamaros üyesi kadınla da tanışmıştık, çok hoş biriydi. O fırtınalı geçmiş geride kalmış, yerini dinginliğe bırakmıştı.

Bir de farklı kültürler açısından Afrika'daki bir iki köy ve Tayland'da gittiğimiz bir köy beni çok şaşırtmıştı. Oradaki insanların sakinliği, iyi yüzleri... "Ne tuhaf insanlar, dünyayla hiç alakaları yok" diyorsun. Ne hızdan haberleri var, ne paradan, ne arabadan... İlkelliğin lezzeti diyebileceğimiz, temiz bir sadelik vardı. Ama hemen sonrasında, o köyden çıkar çıkmaz yanımızdan son model lüks bir cip geçti. Meğer o köyün gençlerinden biri ticarete atılıp zengin olmuş.

"YAN YANA OLMAYI DİDİKLEMEZSİN"

● Seyahatlerinizde yalnız mıydınız, yoksa başkalarıyla birlikte mi yolculuk ediyordunuz?

İkisi de. Bazen tek başıma giderdim. Bazen de Dragoman Overland diye bir şirketle seyahat ederdim. İngiliz bir şirketti. Dünyanın dört beş ayrı bölgesinde özel olarak düzenlenmiş otobüsleri vardı. İçlerinde depo, yatak düzeni, çadırlar; bütün ihtiyaçları karşılayacak donanım bulunurdu.

Para kazanmaya başlayınca Dragoman'la gitmeye başladım. Çünkü yabancı bir ülkede birçok ihtiyacın karşılanıyor, daha az risk alıyorsun. Diyelim Afrika'da Nairobi'ye indin. Oradan sonra ne yapacağını düşünmen gerekiyor. Dragoman'la gittiğinde ise program belli. Yanında senin gibi dört beş serseri var. Biri İngiltere'den, biri Fransa'dan, biri Belçika'dan, biri Hindistan'dan gelmiş olabilir. Bu kafadaki insanlar birbirlerine zaten kardeş gibidir. Bir ay boyunca birlikte yaşarsın, aynı çadırda yatıp kalkarsın. Ama bir bakarsın, yanındaki insan hakkında pek bir şey bilmiyorsun. Çünkü özgür yaşamayı sorgulamazsın. Yan yana olmayı didiklemezsin. Herkes kendi hayatını yaşar.

● Günümüzde insanlar seyahatlerini sürekli fotoğraflıyor. Siz neden fotoğraf çekmediniz?

Fotoğrafı en başından reddettim. Fotoğraf çekmek, belleğini garantiye almak için yaptığın bir şey. Ben bunu fark ettiğimde fotoğraf makinesini hayatımdan çıkardım. Beyin zaten yaşadıklarımızı kaydediyor; sonra gerekli olanları önem sırasına göre düzenliyor.

İnsanların gördüklerini kaydetme ve başkalarına gösterme eğilimi var. Ben sadece oradayım. Önemli olan, yaşadığın anı kaydedip birine göstermek değil, orada olmayı gerçekten yaşamak.

● Yıllar önceki seyahatlerinizden hâlâ canlı hatırladığınız bir an var mı?

Toroslar'dan yürüyerek Anamur Kalesi'nin karşısındaki kumsala inmiştik. Ayaklarım su toplamıştı; yaralarımı temizleyip bantladım. O anın ışığını, kumu, arkadaşımın saçını, oradaki turist çifti hâlâ hatırlıyorum. Fotoğraf niye çekeyim ki?

● Bugün geriye dönüp baktığınızda gezginlere ne söylemek istersiniz?

Gidin, kendinizi yaşayın. Eskiden bana hikâyelerimi anlatmam için ısrar ettiklerinde böyle derdim. Şimdi ise, özellikle yaş aldıkça, insanların anlatmasını istiyorum.

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 390

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta André Gorz ile devam ediyor

Hazırlayan: Leyla ALP

ANDRÉ GORZ

(9 Şubat 1923– 22 Eylül 2007)

Asıl adı Gerhart Hirsch olan Gorz, kapitalizm eleştirisi, çalışma hayatı, sosyalizm ve ekolojik düşünce üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır. 9 Şubat 1923'te Viyana'da doğdu. Avrupa'da antisemitizmin yükseldiği dönemde büyüdü ve 1939'da İsviçre'ye gönderildi. Lozan'da kimya mühendisliği eğitimi aldı. 1946'da Jean-Paul Sartre ile tanışması, düşünsel gelişiminde önemli bir rol oynadı. 1949'da Paris'e yerleşerek gazeteciliğe başladı. Yazılarında Michel Bosquet takma adını da kullandı.

Eserlerinde kapitalist üretim ilişkilerini, ücretli emeğin insan yaşamı üzerindeki etkilerini ve ekonomik büyümenin sınırlarını ele aldı. Çalışma saatlerinin azaltılmasını ve bireysel özgürlüğün artırılmasını savundu. 1970'li yıllardan itibaren ekolojik sorunlara yoğunlaşarak üretim ve tüketim anlayışını eleştirdi. Elveda Proletarya, Ekoloji ve Politika ve İktisadi Aklın Eleştirisi başlıca eserleri arasındadır. Çalışma hayatı, toplumsal özgürlük ve siyasal ekoloji üzerine geliştirdiği düşüncelerle tanındı. Gorz'un özel yaşamında eşi Dorine Gorz önemli bir yere sahipti. Uzun yıllar süren birliktelikleri, onun kişisel yaşamını ve düşünsel dünyasını derinden etkiledi. 2006 yılında yayımlanan D.'ye Mektup: Bir Aşk Öyküsü adlı eserinde eşine duyduğu sevgiyi, birlikte geçirdikleri yılları ve aralarındaki güçlü bağı anlattı. Dorine'in uzun süredir yaşadığı sağlık sorunları, çiftin yaşamında belirleyici bir unsur oldu. André ve Dorine Gorz, 22 Eylül 2007'de Fransa'nın Vosnon kentindeki evlerinde birlikte yaşamlarına son verdiler.

Gorz'un Ayrıntı Yayınları tarafından yayımlanan Son Mektup Bir Aşk Hikâyesi isimli kitabından kısa bölümler paylaşıyoruz.

SON MEKTUP

Yakında seksen iki yaşında olacaksın. Boyun altı santim kısaldı, olsa olsa kırk beş kilosun ve hâlâ güzel, çekici, arzu uyandırıcısın. Elli sekiz yıldır birlikte yaşıyoruz ve ben seni her zamankinden çok seviyorum. Sadece benimkine değen bedeninin sıcaklığıyla dolan, kahredici bir boşluk taşıyorum göğsümün tam ortasında yeniden.

Bir süredir içimi kemiren sorunlara geçmeden önce bu basit şeyleri sana bir kez daha dile getirme ihtiyacındayım sadece.

(…)

Hikâyemiz neredeyse bir yıldırım aşkı gibi çok güzel başladı. Tanıştığımız gün, seni poker oynamaya razı etmek isteyen üç erkekle sarılıydı etrafın. Kızıl kestane gür saçların, sedef gibi bir tenin ve İngilizlere özgü ince bir sesin vardı.(…)

(…) Zevkin alınan ya da verilen bir şey olmadığını seninle anladım. Kendini verme ve ötekinden kendisini vermesini isteme biçimiydi zevk. Kendimizi tümüyle birbirimize verdik.

Ondan sonraki birkaç hafta boyunca neredeyse her akşam buluştuk. Yatak yerine kullandığım eski kanepemi paylaştın benimle. Olsa olsa altmış santim genişliğindeydi ve birbirimize sarılıp uyuyorduk. Kanepenin dışında odamda, tahta ve tuğlalardan yapılmış bir kitaplık, üzeri kâğıt dolu koca bir masa, bir sandalye ve bir elektrikli ısıtıcı vardı sadece. Dünyayla ilişkimin olmaması seni şaşırtmıyordu. Senin bunu kabul etmen karşısında da ben şaşırmıyordum.

Seni tanımadan önce, can sıkıntısı yaşamadan ve bunu karşımdakine hissettirmeden bir kızla iki saatten fazla zaman geçirmemiştim hiç. Seninleyken beni çeken şey, beni başka bir dünyaya sokmandı. Çocukluğuma damgasını vuran değerler orda geçerli değildi. Bu dünya beni büyülüyordu. Ne mecburiyet ne aidiyet olmaksızın oraya girdiğimde her şeyden kaçabiliyordum. Seninle başka bir yerdeydim, yabancı, kendime bile yabancı bir mekânda. Tamamlayıcı bir başkasılık boyutuna girişi sunuyordun bana; ben ki tüm kimlikleri reddetmiş ve hiçbiri benim olmayan kimlikleri birbirine eklemiştim daima. (…) Seninle korunmuş ve koruyucu bir dünya kurduğumuz duygusu içindeydim (Syf 11-16)

Ama bunların hiçbiri, ta en baştan beri bizi birleştirdiğini hissettiğimiz görünmez bağı açıklayamaz. İstediğimiz kadar alabildiğine farklı olalım, doğuştan gelen bir tür yara gibi temel bir ortak yanımızın olduğunu hissediyordum. Biraz önce "temel deneyim"den söz ediyordum: güvensizlik deneyimi. Bu deneyimin doğası ikimizde aynı değildi. Bunun önemi yok: Benim için olduğu gibi senin için de, dünyada güvenli bir yere sahip olmadığımız anlamına geliyordu. Ancak kendimiz için yaratacağımız yere sahip olacaktık. Özgürlüğümüzün sorumluluğunu üstlenmek zorundaydık ve senin bu konuda benden daha hazırlıklı olduğunu sonradan keşfedecektim. (Syf 18)

Yetişkinlerin dünyasında kendine ait hiç yerin yoktu. Tüm evrenin eğreti olduğu için güçlü olmaya mahkumdun. Gizli kırılganlığının yanında gücünü hep hissettim. Üstesinden gelinmiş kırılganlığını, kırılgan gücünü seviyordum. İkimiz de eğretilik ve çatışma ürünü çocuklardık. Karşılıklı olarak birbirimizi diğerinden korumak için yaratılmıştık. Bize doğuştan verilmeyen dünyadaki yerimizi birbirimiz aracılığıyla birlikte yaratmaya ihtiyacımız vardı. Ama bunun için, aşkımızın aynı zamanda hayat boyu bir sözleşme olması gerekiyordu.

Tüm bunları hiç bu kadar açık bir biçimde dile getirmedim. Yine de ta içimden biliyordum. Senin bildiğini de hissediyordum. Ama yaşanmış bu gerçekliklerin düşünüş ve davranış biçimimde kendine bir yol açması için katedilecek mesafe uzundu (Syf 19-20)

Hayatını bensiz, benimle olduğundan daha kolay kurabilirdin. Dünyada kendine yer edinmek için kimseye ihtiyacın yoktu. Doğal bir güce, ilişki kurma ve düzenleme yeteneğine sahiptin; mizah duygun vardı; rahattın ve her durumda başkalarını da rahat ettiriyordun; yakınlaştığın insanların hemen sırdaşı oluyor ve onlara yol gösteriyordun. Başkalarının sorunlarını şaşırtıcı bir çabuklukla seziyor ve kendilerini açıkça görmelerine yardım ediyordun. (Syf 26)

Yazmadan yaşayamayan biriyle hayatını birleştirdiğini söylüyor ve yazar olmak isteyen insanın yalnız kalabilmeye, günün ve gecenin her saatinde not almaya ihtiyaç duyduğunu; dil üzerine çalışmasının, kalemi bir kenara koyduktan sonra da pekâlâ devam ettiğini ve hiç beklenmedik bir anda, mesela bir yemeğin ya da bir sohbetin tam ortasında onu tümüyle meşgul edebileceğini biliyordun. "Keşke kafandan nelerin geçtiğini bilebilseydim" derdin bazen, dalıp gittiğim uzun sessizlikler karşısında. Ama kendin de aynı yoldan geçtiğin için biliyordun aslında: en anlaşılır kuruluşunu arayan bir kelime akışı; durmadan değiştirilip düzeltilen cümle parçacıkları; bir parola ya da bir simge onları hafızaya kaydetmeyi başaramazsa akılda kalmama tehlikesi gösteren oluşum halindeki düşünceler. Bir yazarı sevmek, onun yazmasını sevmektir, diyordun. (Syf 30)

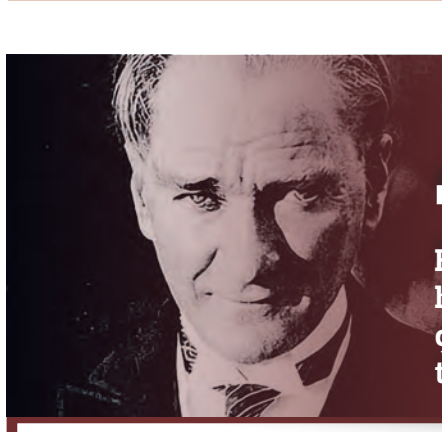

Üzerinde birlikteliğimizin kurulmakta olduğu temel bu yıllar esnasında değişti. İlişkimiz, benim gerçeklikle olan ilişkimin süzüldüğü filtre oldu. İlişkimizde bir yön değişikliği gerçekleşti. Benim tartışmaya fırsat tanımayan yanımın seni sindirmesini uzun süre sineye çekmiştin; bu tutumumun, teorik bilgiye hâkim olmamandan kaynaklandığını düşünüyordun. Yavaş yavaş, etki altında kalmayı reddetmeye başladın. Dahası, teorik yapılara ve özellikle de istatistiklere isyan ediyordun. Bunlar ancak yorumlar vasıtasıyla bir anlam kazandığı için, diyordun, o ölçüde de kesinlikten yoksundur. Oysa yorum, istatistiğin gücünü borçlu olduğunu iddia ettiği matematiksel kesinliğe talip olamaz. Benimse düşüncemi yapılandırmak için teoriye ihtiyacım vardı ve yapılanmamış bir düşüncenin her an ampirizme ve anlamsızlığa gömüleceğini söyleyerek sana karşı çıkıyordum. Sen de, teorinin daima, gerçeğin değişken karmaşıklığını algılamamızı engelleyen bir prangaya dönüşme tehlikesi barındırdığı cevabını veriyordun. (Syf 39-40)

İnsanın, hayatını nasıl değerlendirdiğini, aslında neler yapmak istemiş olduğunu sorguladığı yaşa gelmiştim. Hayatımı yaşamış olmadığım, ona hep belli bir mesafeden bakmış, sadece tek bir yanımı geliştirmiş ve insan olarak yoksul kalmış olduğum duygusu içindeydim. Sen hep benden daha zengin olmuştun ve yine öyleydin. Tüm boyutlarınla serpilip gelişmiştin. Hayatını sindire sindire yaşıyordun; oysa ben, sanki hayatımız gerçek anlamda ancak daha ilerde başlayacakmış gibi, bir sonraki işe geçme telaşı içindeydim daima.

Kendi kendime, öz üzerinde yoğunlaşmak için hangi ayrıntıdan vazgeçmem gerektiğini sorguladım. (Syf 61)

Yazmam için beni teşvik etmeyi bırakmadın. Evimizde geçirdiğimiz yirmi üç yıl boyunca altı kitap, yüzlerce makale ve söyleşi yayımladım. Tüm kıtalardan gelen onlarca ziyaretçiyi ağırladık ve onlarca mülakat verdim. (…) İlk zamanlarımızdaki gibi mevcudiyetine özen gösteriyorum ve sana bunu hissettirmek hoşuma giderdi. Sen bana tüm hayatını ve olduğu gibi kendini verdin; kalan zamanımız boyunca, ben de sana kendimi tümüyle verebilmek isterdim.

Seksen iki yaşına yeni girdin. Hâlâ güzel, çekici, arzu uyandırıcısın. Elli sekiz yıldır birlikte yaşıyoruz ve ben seni her zamankinden çok seviyorum. Son zamanlarda sana bir kez daha âşık oldum ve sadece benimkine değen bedeninin sıcaklığıyla dolan, kahredici bir boşluk taşıyorum göğsümün tam ortasında yeniden. Geceleri bazen, boş bir yolda ve ıssız bir manzarada bir cenaze arabasının ardından yürüyen bir adamın karaltısını görüyorum. O adam benim. Cenaze arabasının taşıdığı ise sen. Senin yakılma törenine katılmak istemiyorum; elime, içinde küllerinin bulunduğu bir kavanoz vermelerini istemiyorum. "Die Welt ist leer, Ich will nicht leben mehr"i söyleyen Kathleen Ferrier'in sesini duyuyor ve uyanıyorum. Nefesine kulak veriyor, hafifçe seni okşuyorum. İkimizin de dileği, diğerinin ölümünden sonra yaşamak zorunda kalmamaktı. Birbirimize sık sık söylediğimiz gibi, olmaz ya, eğer ikinci bir hayatımız olsaydı o hayatı da birlikte geçirmek isterdik. (Syf 63-64)

Atatürk Kitaplığı

Hazırlayan: Leyla ALP

Bu köşede, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü anlatan eserlere yer veriyoruz. Atatürk'ün hayatı, mücadelesi ve devrimleri üzerine yazılmış bu kitapların onun devlet adamı ve bir lider olması dışında çok yönlü kimliğini ve entelektüel derinliğini tanımamızı sağlayacağını umuyoruz. Bu hafta Klaus Kresiser tarafından yazılan İletişim Yayınları tarafından yayımlanan Atatürk kitabından bölümler paylaşıyoruz.

ATATÜRK (3)

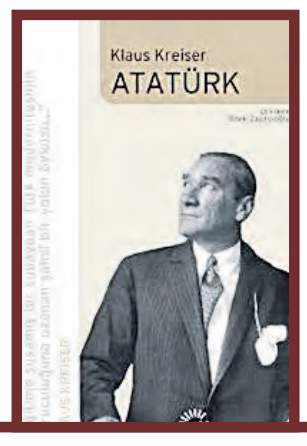
Mustafa Kemal'in nesli, Cumhuriyet'in kaderine 1970'lere gelinceye kadar damgasını vuracaktır.

Siyasî bilincini kazandığı bu seneleri daha sonraları şöyle anlatacaktı:

Memleket idaresinde ve siyasetinde fenalıklar olduğunu keşfetmeye başladık. Binlerce kişiden ibaret olan Harbiye talebesine bu keşfimizi anlatmak hevesine düştük. Mektep talebesi arasında okunmak üzere mektepte el yazısıyle gazete tesis ettik. Sınıf dahilinde ufak teşkilatımız vardı. Ben heyet-i idareye dahildim. Gazetenin yazılarını ekseriyetle ben yazıyordum. O zaman Mektep Müfettişi İsmail Paşa vardı. Bu harekâtımızı keşfetmiş. Takip ettiriyormuş. Mektebin müdürü Rıza Paşa isminde bir zattı. Bu zat, padişah nezdinde İsmail Paşa tarafından tahtie edilmiş: "Mektepte böyle talebe var. Ya farkında olmuyor, ya müsamaha ediyor," denilmiş. Rıza Paşa mevkiini muhafaza için inkâr etmiş. Bir gün, gazetenin icap eden yazılarından birini yazmakla meşguldük. Baytar dershanelerinden birine girmiş, kapıyı kapatmıştık. Kapı arkasında birkaç nöbetçi duruyordu. Rıza Paşa'ya haber vermişler. Sınıfı bastı. Yazılar masa üzerinde ve ön tarafta duruyordu. Görmemezliğe geldi. Ancak dersten başka şeylerle iştigal vesilesiyle tevkifimizi emretti. Çıkarken: "Yalnız izinsizlikle iktifa olunabilir," dedi. Sonra hiçbir ceza tatbikina lüzum olmadığını söylemiş.

O günlerde tartışmaların, ülkenin "azgelişmişliği" üzerinde döndüğünü düşünmek fazla modern bir bakış olacaktır. Elbette Osmanlı İmparatorluğu'nun altyapısı felaket durumda idi(…)

Mustafa Kemal okul yıllarına ilişkin anılarında kendisini, müdürün bir miktar kendine zeval gelmesin diye, biraz da gönüldaşlıkla "yukarıya" ihbar etmediği küçük bir gizli grubun ardındaki itici güç olarak tarif eder. Bu faaliyetlerin kurmay subay sınıflarının sonuna kadar sürdüğünü, gizli cemiyetin erkân-ı harp eğitimini bitirdikten sonra sahte isimle bir ev kiralayıp orada "ara sıra" toplandığını anlatır. Bu faaliyetler gözlenmiştir ve Padişah'ın ajanlarınca bilinmektedir. Genç yüzbaşılar Fethi isminde, askerlikten uzaklaştırıldığı öne sürülen muhtaç bir subayı evlerine almış, adamın muhbir olduğu ortaya çıkmış, gruptan birinin tutuklanmasına neden olmuştur:

Bir gün sonra da bizi tevkif ettiler. Fethi Bey meğer Ismail Paşa'nın hafiyesi imiş. Bir müddet münferit surette hapis kaldım. Sonra Mabeyn'e götürdüler. Isticvab edildim (sorguya çekildim). Ismail Paşa, başkâtip, bir de sakallı bir adam hazır bulunuyordu. Isticvaptan anladık ki gazete çıkardığımızdan, teşkilat yaptığımızdan, apartmanda çalıştığımızdan, hûlâsa bütün bu işlerden dolayı maznun (zan altında) bulunuyorduk. Daha evvelki arkadaşlar itiraflarda bulunmuşlar. Birkaç ay böyle mevkuf tutulduktan (tutuklu kaldıktan) sonra bıraktılar.

Birkaç ay süren tutukluluk hali dahil bütün bu aktarılan olaylar 1905 yılının ilk yarısında vuku bulmuş olmalıdır, çünkü aynı yılın temmuz ayında Suriye'ye, 5. Ordu'ya intikal emrini alır. (Syf 56-58)

Erkân-ı Harp Yüzbaşı rütbesini alan Mustafa Kemal Bey 1926 tarihli resmi biyografideki anlatımla, "günler süren sorgulamalar ve aylarca devam eden tutukluluk hallerinin" ardından Suriye'ye "sürülmüş"tür. 27 Ocak 1923 günü annesinin mezarının başında hazır bulunanlara, Zübeyde Hanım'ı ancak serbest bırakıldıktan sonra başına gelenlerden haberdar ettiğini anlatacaktır.

(…)

Mustafa Kemal Suriye'de, kulağına kendi memleketinin içli şarkılarından ve hareketli kantolarından oldukça değişik gelen Arap müziğine âşık olur. Kültür Devrimi'nin en hareketli günlerinde -daha sözünü edeceğimiz- Sarayburnu'ndaki bir yaz gecesi eğlencesinde, tüm Şark'ın hayran olduğu Mısırlı şarkıcı Münire El Mehdiye'den (1885'ler-1965) Suriye'de görev yaptığı bu dönemden aklında kalan Arapça bir şarkıyı icra etmesini isteyecektir.

Bütün bunlara rağmen, askerî programını ve siyasî gündemini ihmal ettiği kesinlikle söylenemez. Suriye'nin güneyindeki Havran vilâyeti, 5. Ordu'nun komutanlarının gözünde çoğu Dürzî olan ve sürekli baş ağrıttığı düşünülen nüfusuyla mutlaka düzen sağlanması gereken bir bölgeydi. Dürzîler periyodik aralıklarla Osmanlı idaresine karşı ayaklanıyor, Hıristiyan komşularının köylerini basıyorlardı. İddiaya göre Mustafa Kemal, amirlerinin iradesine karşı gelip Havran'a hiç de tehlikesiz olmayan inceleme turlarına çıkmıştır. Sonradan kendisi, imparatorlukta sivil idareyle askerî eğitimin kifayetsizliklerine burada birinci elden tanık olduğunu söyleyecektir. (Syf 61-65)

35 yıllık çizgiler Kadıköy'de

Karikatürist İzel Rozental'in 35 yıllık sanat yolculuğunu yansıtan "Tünelin Ucu" sergisi, 7 Kasım'da Kadıköy Karikatür Evi'nde sanatseverlerle buluşacak

● Hülya ARSLAN

Karikatürist İzel Rozental'in farklı dönemlerde ürettiği eserleri bir araya getiren "Tünelin Ucu" sergisi, Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi'nde açılıyor. Savaşlardan doğal afetlere, toplumsal ve siyasal gelişmelere kadar dünya gündemindeki pek çok konuyu karikatürler aracılığıyla ele alan sergi, adını sanatçının 1991 yılından bu yana Şalom gazetesinin birinci sayfasında yayımlanan köşesinden alıyor. Sergi, 7 Kasım Cumartesi günü saat 16.00'da açılacak ve 13 Aralık Pazar gününe kadar ziyaret edilebilecek.

BİR KÖRFEZ SAVAŞI İLE BAŞLADI

Gazetemize de yazı ve çizgileriyle katkı sunan İzel Rozental'in editoryal karikatür yolculuğu, 1991 yılının Ocak ayında başlayan Birinci Körfez Savaşı dönemine uzanıyor. O tarihten bu yana dünya gündemindeki gelişmeleri çizgilerine taşıyan sanatçının çalışmaları, farklı dönemlerin siyasi ve toplumsal atmosferini yansıtıyor. Rozental'in 2026 yılında Kırmızı Kedi Yayınları tarafından yayımlanan "Çifte Kavrulmuş" adlı karikatür albümünün önsözünü kaleme alan Rakel Pinhas Meşulam, karikatürcünün çağının sorunlarına eleştirel bir gözle bakarken karanlık tünelin ucundaki ışığı aradığını belirtiyor. Meşulam, bu ışığın kaybolmasının yaratıcılığın ve umudun sönmesi anlamına geleceğine dikkat çekerek mizahın düşünsel sorgulamaya alan açan yönünü vurguluyor.

ÜÇ BÖLÜMDEN OLUŞUYOR

Serginin ilk bölümünde Rozental'in 1991-2016 yılları arasında çizdiği karikatürlerden örnekler, ikinci bölümünde ise 2016-2026 yılları arasındaki çalışmalarından bir seçki yer alıyor. Üçüncü bölümde sanatçının 2024 yılında Kırmızı Kedi Yayınları tarafından yayımlanan "Talihsiz Anjel Hala ve Edirne Kuşatması Günleri" adlı grafik romanından orijinal çizimler ve eskizler sergileniyor. Rozental'in 1996 yılında Gözlem Yayınevi tarafından yayımlanan "Peki Ama Neden?" adlı karikatür albümünün önsözünü yazan Aykut Köksal, sanatçının karikatürlerinde dünyayı merkeze aldığını belirtiyor. Köksal, Rozental'in çalışmalarını güncel meselelere yönelen keskin gözlemlerin ürünü olarak değerlendirirken karikatürlerinin Batı dünyasının editoryal karikatür geleneğiyle ilişkisine dikkat çekiyor.

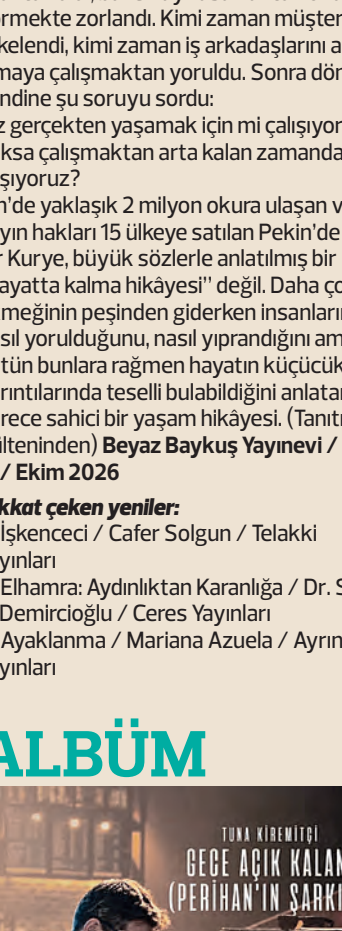
KARİKATÜRE ADANAN YILLAR

1951 yılında İstanbul'da doğan İzel Rozental, Türkiye'de ve yurt dışında kişisel sergiler açtı ve karma sergilere katıldı. Schneidertempel Sanat Merkezi'nin yöneticiliğini sürdüren sanatçı, Cartooning for Peace ve France-Cartoons gibi uluslararası karikatür kuruluşlarının üyesi. Rozental, 2019 yılından bu yana Apaçık Radyo'da "Haftanın Karikatürleri" adlı programı hazırlıyor. Bugüne kadar 20'den fazla karikatür ve düzyazı kitabı yayımlanan sanatçının eserleri arasında "Yol Boyunca", "Moda Sevgilim Yeniden", "Seyir Hali", "Ergenlik Sivilceleri", "Benim Karikatürlü Evrenim" ve "Çifte Kavrulmuş" bulunuyor.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

Pekin'de Bir Kurye

Hu Anyan yıllar boyunca garsonluk yaptı, mağazalarda çalıştı, şehir şehir dolaştı ve gece gündüz demeden Pekin sokaklarında paket taşıdı. Bazen on iki saat boyunca ayakta kaldı, bazen uykusuzluktan önünü görmekte zorlandı. Kimi zaman müşterilere öfkelendi, kimi zaman iş arkadaşlarını anlamaya çalışmaktan yoruldu. Sonra dönüp kendine şu soruyu sordu:
Biz gerçekten yaşamak için mi çalışıyoruz, yoksa çalışmaktan arta kalan zamanda mı yaşıyoruz?
Çin'de yaklaşık 2 milyon okura ulaşan ve yayın hakları 15 ülkeye satılan Pekin'de Bir Kurye, büyük sözlerle anlatılmış bir "hayatta kalma hikâyesi" değil. Daha çok, ekmeğinin peşinden giderken insanların nasıl yorulduğunu, nasıl yıprandığını ama bütün bunlara rağmen hayatın küçücük ayrıntılarında teselli bulabildiğini anlatan son derece sahici bir yaşam hikâyesi. (Tanıtım Bülteninden) **Beyaz Baykuş Yayınevi / 272 sf / Ekim 2026**

Dikkat çeken yeniler:
■ İşkenceci / Cafer Solgun / Telakki Yayınları
■ Elhamra: Aydınlıktan Karanlığa / Dr. Semra Demircioğlu / Ceres Yayınları
■ Ayaklanma / Mariana Azuela / Ayrıntı Yayınları

ALBÜM

Tuna Kiremitçi / Kumdan Kaleler

Tuna Kiremitçi, yeni solo albümü Kumdan Kaleler ile müzikal yolculuğunda yeni bir sayfa açıyor. Albümün ikinci teklisi "Gece Açık Kalan (Perihan'ın Şarkısı)" çıktı. Bütün şarkıları Kiremitçi'nin solo olarak seslendirdiği albüm, adını sanatçının gençken kurduğu gruptan alıyor. Söz, müzik ve düzenlemeleri Kiremitçi'ye ait on şarkıdan oluşan Kumdan Kaleler, sanatçının müzikal yolculuğunda yeni bir dönemin başlangıcını temsil ediyor. Pasaj Müzik tarafından yayınlanan albüm, Atatürk Kültür Merkezi Stüdyoları'nda, İlhan Harmancı tonmaysterliğinde kaydedildi.

Ruhu doyuran yeniler:
■ N'aptın Kendinle / Adamlar
■ Yali Yali / Miskinler
■ Are You Listening / Fogashua

DİZİ

Slow Horses

Mick Herron'un çok satan roman serisinden uyarlanan ve Slough House adı verilen "ıskartaya çıkarılmış" MI5 ajanlarının sürgün yerinde geçen Slow Horses, klasik ajan dramalarının aksine izleyiciye kara mizahla harmanlanmış, son derece dinamik bir casusluk hikâyesi sunuyor. Başarısızlıkları yüzünden sahada yeri kalmamış, evrak işlerine gömülmüş bu kenara itilmiş ajanlar topluluğunun başında; pasaklı, huysuz ama dehasıyla her zaman bir adım önde olan efsanevi Jackson Lamb (Gary Oldman) yer alıyor. İngiliz istihbaratının parıltılı dünyasının arkasındaki bürokratik çürümeyi ve karmaşık güç mücadelelerini sert bir gerçekçilikle ele alan yapım, sıradan gibi görünen vakaların arka planında gelişen yüksek tempolu krizlerle her sezonda gerilimi zirvede tutmayı başarıyor. Şimdiye kadar 6 sezonu yayınlanan dizi, Apple Tv'nin de en istikrarlı yapımlarından.

Clarté Klarnet Dörtlüsü sezonu Kadıköy'de açıyor

İstanbul'da 2024 yılında kurulan Clarté Klarnet Dörtlüsü, kasım ve ocak aylarına yayılan üç konserlik dizisiyle müzikseverlerle buluşmaya hazırlanıyor. İlk konser Barış Manço Kültür Merkezi'nde ve ücretsiz!

Yaylı çalgılar kuartetlerinin aksine Türkiye konser takviminde nadir görülen klarnet dörtlüsü formatını sahneye taşıyan topluluk; bas klarnetten soprano klarnete uzanan geniş tını aralığıyla dinleyicilere neredeyse orkestral bir doku sunuyor. Klasik müzik konserlerinin mesafeli yapısı yerine yapıtların tanıtıldığı, anlatı odaklı ve samimi bir sahne dilini benimseyen ekibin programında klasik dönem eserleri, caz ve tango düzenlemeleri ile halk müziği uyarlamaları bir arada yer alıyor.

İLK DURAK BARIŞ MANÇO KÜLTÜR MERKEZİ

Dide Keleşoğlu, Gülsüm Arslan, Ege Aladağ ve Duygu Turan'dan oluşan Clarté Klarnet Dörtlüsü'nün konser dizisi, Kadıköy Belediyesi Barış Manço Kültür Merkezi'ndeki konserle başlayacak.

Dilşad Göktepe'nin solist olarak eşlik edeceği açılış konseri, 6 Kasım Cuma akşamı saat 20.00'de halka açık ve ücretsiz olarak gerçekleşecek.

7 yaş ve üzerindeki tüm müzikseverlerin katılımına açık olan konser dizisinin takvimi ise şöyle:
6 Kasım 2026, Cuma (20.00): Barış Manço Kültür Merkezi / Kadıköy (Ücretsiz)
26 Kasım 2026, Perşembe (20.30): House of Performance / Bakırköy
15 Ocak 2027, Cuma (18.00): Moda Sahnesi / Kadıköy

Prof. Dr. Zahit Büyükişliyen "Ara Zamanın Kıyısında" sergisiyle 9 Kasım – 1 Aralık tarihleri arasında CKM'de sanatseverlerle buluşuyor

Zahit Büyükişliyen resimleriyle CKM'de

Türk çağdaş resminin usta ismi Prof. Dr. Zahit Büyükişliyen, yeni kişisel sergisi "Ara Zamanın Kıyısında" ile sanatseverlerle buluşmaya hazırlanıyor. Kadıköy Belediyesi Caddebostan Kültür Merkezi'nde (CKM) gerçekleşecek sergi, 9 Kasım – 1 Aralık 2026 tarihleri arasında ziyaret edilebilir. Küratörlüğünü Figen Yılmaz'ın üstlendiği sergi, deniz, liman, kıyı, fırtına ve bekleyiş imgeleri üzerinden insanın zamanla ve belleğiyle kurduğu derin bağı mercek altına alıyor.

Büyükişliyen'in eserlerinde liman bir varış noktasından ziyade gitmek ile kalmak arasındaki bir eşik, deniz ise yalnızca bir manzara değil; hareketin, dönüşümün ve olasılığın metaforu olarak karşımıza çıkıyor. Sanatçı, kesin başlangıçlar ile sonlar arasında kalan "ara zaman"ı renk, leke ve katman ilişkileriyle tuvaline taşıyor.

İzleyiciyi kendi zamanının kıyısında durmaya davet eden sergi CKM'de görülebilir.

moda sahnesi'nin yeni oyunu

"Örtbas"ın biletleri satışta

moda sahnesi'nin 2026–2027 sezonundaki yeni oyunu "Örtbas", 1 Aralık 2026'da prömiyer yapacak

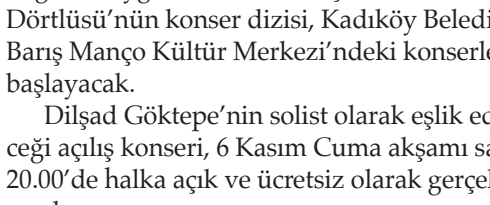
Toplumsal konuları mizahi bir dille ele alan Arnavut asıllı Kosovalı yazar Yeton Neziray, bu oyunda seyirciyi sahnenin karşısına değil, kulise davet ediyor.

Bir rejisöre yöneltilen suçlama üzerine tiyatroya gelen Müfettiş, sorguya başlar. Ancak suçlamanın ne olduğunu uzun süre açıklamaz. Bilgiyi elinde tutarak sorgunun yönünü belirlemeye çalışan Müfettiş ile karşısında direnen Rejisör arasında gerilimli bir mücadele yaşanır.

Sahnede prova yaptığını bildiğimiz Rozi de bu mücadelenin bir parçasıdır. Kahkahalarını ve ağlamalarını duyarız, fakat yüzünü hiç görmeyiz. Müfettişin tiyatroya gelişindeki asıl amacın Rozi ile tanışmak olduğu anlaşıldıkça, sorgunun ardındaki kişisel hesaplar açığa çıkar. Devlet otoritesi ile tiyatro dünyasının ayrıcalıkları karşı karşıya gelir; sınıfsal gerilim ve önyargılar giderek belirginleşir.

Kemal Aydoğan'ın yönettiği Timur Acar, Çetin Kaya ve Gamze Akça Özcan'ın rol aldığı oyunun sahne tasarımı Bengi Günay'a, ışık tasarımı İrfan Varlı'ya ait.

Örtbas, 1 Aralık'taki prömiyerinin ardından 2, 3 ve 4 Aralık'ta saat 20.30'da, 5 Aralık'ta saat 16.00 ve 20.30'da ve 20 Aralık'ta 16.00-19.30'da moda sahnesi'nde sahnelenecek. Biletler biletinial platformu üzerinden alınabilir.

Oyun Laboratuvarı'nın yeni kara komedisi "Zagon", Tarlabaşılı bir karganın adalet arayışını ve intikam hikâyesini Kadıköy Koma Sahne'de seyirciyle buluşturuyor

"Zagon" prömiyer yapıyor

Oyun Laboratuvarı yapımı kara komedi oyunu "Zagon", 12 Kasım Perşembe günü Kadıköy Koma Sahne'de prömiyer yapmaya hazırlanıyor.

Çınar Taşdemir'in yazıp yönettiği, Onat Uğantaş'ın hikâyesini üstlenip sahnelediği 55 dakikalık tek kişilik oyun; dostu vahşice öldürülen Tarlabaşılı karga İzzet'in insanlara karşı başlattığı trajikomik intikam mücadelesini konu alıyor. İstanbul sokak jargonundan ve keskin bir mizahtan beslenen "Zagon", insanın doğayla ve kentin görünmez sakinleriyle kurduğu acımasız ilişkiyi sorgulatıyor.

İstanbul prömiyerinin ardından turneye çıkacak olan oyun, 14 ve 27 Kasım tarihlerinde Ankara'da seyirci karşısına geçecek.

Kişisel Kadıköy Notları: Fener maçında cinai bir sohbet

FERHAT ULUDERE

Lüfer mevsiminin başlarında; deniz durgun, hava ılıman, keyfimizin tıkırında... Kadıköy'ün müstesna bir mekanında Fenerbahçe maçı izleyip ince ince demlenirken meyhanenin kapısında belirdi Başkomiser Galip. Çok yakın tanışmaksa da Kadıköylülüğün verdiği bir ahbaplık vardır aramızda, hatta gazetecilik yaptığım dönemlerden bilirdik birbirimizi. Meyhaneyi göz ucuyla bir kolaçan etti lakin belli ki beklediği gibi olmadı, tanıdık kimseyi bulamayınca el edip masaya buyur ettik. Bizi kırmadı sağ olsun...

Onun masaya geldiğini gören garson hemen sevdiği mezeleri getirdi; çiroz, beyaz peynir, lakerda, Arnavut ciğeri... Haliyle, mezeler ve neşeli sıvıların eşliğinde sohbet daha bir koyulaştı, daha kıvama geldi.

Tanır mısınız bilmem? Doğma büyüme Kadıköylüdür Başkomiser Galip, lakin her sabah Gayrettepe'deki Asayiş Şube'ye, oradan da gün içinde birçok semtte gider ve cinayetlerin izlerini sürer. Epeydir görüşmememizin müsebbibi Kadıköy'de pek cinayetin vuku bulmamasıdır diye düşünürken, onun da aynı dertten mustarip olduğunu söyledi... ''İnanır mısın, cinayetlerin Kadıköy'de işlenmesi için hep dua ederim,'' diyor bu cinayet meselesini açınca ben. Sonra devam ediyor. ''Çünkü Kadıköy'ü koklarım, nereye bakacağımı, kime ne soracağımı, kameraların yerlerini filan... evim burası, bilirim. Bir sonbahar akşamı Moda sahilden bir banka oturup yerde sarı yapraklar, yüzüne soğuk bir kadın eli gibi dokunan rüzgarla Kalamış'a, Fenerbahçe'ye baktın mı hiç? Bakmanı tavsiye ederim. Ama dikkat et, alışkanlık yapar.''

Ama bir semt insanın içine böylesine işler herhalde... Daha ne diyebilirim ki... Gerçi suç konusundaki bu olumlu tablo çok sürmedi. Maçın sıkıcılığında söz dönüp dolaşıp yine Kadıköy'ün değişimine geldi. ''Kadıköy'ün çehresi çok değişti.'' diye başladık söze, peş peşe sıraladık geçmişte bıraktığımız mekanları. Haliyle masada bir Başkomiser olunca başka bir yerden bakıyoruz bu değişime...

''Kadıköy'ün alışık olduğumuz o sakin ve huzurlu görüntüsü mazide kaldı. Dolayısıyla, Kadıköy'de şiddet sıradan insanların başvurduğu bir yöntem haline geldi. İnsanlar evde, apartmanda, sokakta, trafikte, iş yerinde hep birbirlerine hırlıyorlar, mobbing uyguluyorlar. Artık, günlük konuşma dili şiddete dönüştü. Dört bir yanımız şiddet ağıyla örüldü. Yaşam savaşı, aç kalmama dürtüsü, ekonomik çıkarlar, parçalayıcı bireysellik, ahlak kurallarının yitimi, vurdumduymazlık, kural tanımama, farklı ideolojiler, farklı etnik kökenler, farklı yaşam tarzları, farklı inançlar bizi tahammülsüz hale getirdi. Her şeye çabuk öfkeleniyoruz. Empatiden ise eser yok. Birbirimize düşman gibi bakıyoruz.''

İçimizin karardığı yetmezmiş gibi Fenerbahçe kendi sahasında, kendi seyircisi önünde kalesinde bir gol daha görüyor. Ben Kadıköy'de yaşasam da Beşiktaşlıyım, lakin yine üzülüyor insan yaşadığı semtin takımı gol yiyince, haliyle masada Fenerli de çok. Birden konu dönüp dolaşıp geliyor yine ''Ne olacak bu Fener'in hali...'' sorusuna.

''Değişmeyen tek şey değişimdir.' sözüne ilaveten bir de Fenerbahçe'dir.'' diyor Başkomiser Galip. ''Ben beş yaşındayken de bu soru soruluyordu, elli sekiz yaşındayım hala soruluyor, hatta son on iki yıldır hep soruluyor! Kadıköy tüm çehresiyle değişti ama Fenerbahçe değişmedi, değişmiyor. Ne olacak bu Fener'in hali? Bana bilemeyeceğim sorular sorma! Gerçi Beşiktaş da bizden çok farklı değil hani!''

Ne kadar dünyaya açılsalar da semt takımları bunlar, futbol borsada kazandırdığı sürece bizim istediğimiz gibi olmayacak derken maç bitiyor. Ve ortam biraz sakinlesin diye dalıyoruz edebiyat sohbetine. Bilirim, pek okumaz Başkomiser Galip, sıkılır bu konulardan ama son zamanlarda merak ettiğim bir hususu ona sormadan edemiyorum. ''Yahu diyorum sen bilmezsin ama bizim alemlerde Çağatay Yaşmut diye bir arkadaşımız var, 'Galip benim eserim, onu ben yarattım,' diyerek geziyor, var mı aslı astarı?''

Hemen tepki vermiyor. Biraz tartıyor masayı... ''Tanışıklık yok ama bir gün karşılaşırsam ona birkaç şey soracağım.'' diyor. ''Hem ayrıca, o beni değil ben onu yarattım. Benim sayemde tanınır hale geldi. Bak, Sherlock Holmes'i herkes tanır. Ama yazarını sor, kaç kişi Sir Arthur Conan Doyle ismini bilir? Keza, Mike Hammer da ne kadar tanınmışsa yaratıcısı Mickey Spillane'i da o kadar az kişi tanır. Benim seri son romanla beraber on kitaba ulaştı. Ben bir Cinayetçiyim, yaptığı iş beni ölümle yaşam arasındaki ince çizgide tutuyor. Üstelik uymam gereken bir sürü prosedür var. O ise beni raydan çıkarmak için elinden geleni yapıyor. Duygusal yönden beni örselemeye çalışıyor, yok libidomu düşürüyor, yok cinsiyetçi yapıyor... Yetmedi en son romanda mafyayla başımı belaya soktu, bir cinayeti ört bas ettirdi, ceset gömdürerek bir adalet adamının yakışmayacak şeyleri yaptırdı. Benimle ne bir alıp veremediği var bilmiyorum ama bir gün karşılaşırsak bunları tek tek soracağım. Ayrıca, Kadıköy Cinayetleri'nde katilin peşinde koşarken o libidomu düşürme meselesini de unutmadım. Kendi derdime düşmekten soruşturmaya odaklanamadım, az kalsın katili elimden kaçıracaktım.''

Ve haliyle masamız demini altından sonra çıkıyoruz mekândan Moda Sahili'nin o keyifli rüzgarında Şükrü Saraçoğlu Stadına doğru yalpalaya yalpalaya yürüyoruz. Ben Galip Başkomiser'in koluna giriyorum, o Don Quijote'ye mızrağından güç alıyor. Hercule Poirot başıyla bizi selamlıyor. Böylece geçip gidiyoruz bir düşün içinden...

"Yalnızlar Rıhtımı" yeniden beyazperdede

● **Hülya ARSLAN**

Türk sinemasının önemli yönetmenlerinden Lütfi Ömer Akad'ın 1959 yapımı "Yalnızlar Rıhtımı" filmi, Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi ve Kurukahveci Mehmet Efendi iş birliğiyle restore edildi. Zamanla yıpranan sinema eserlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla yürütülen restorasyon çalışmaları kapsamında yeniden sinemaya kazandırılan filmin gösterimi, 27 Ekim Salı günü Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi'nde yapıldı. Senaryosunu Attilâ İlhan'ın kaleme aldığı, yapımcılığını İhsan İpekçi'nin üstlendiği filmin gösteriminde, Akad'ın torunu Eda Akad İnmez ve Sinematek/Sinema Evi Sanat Yönetmeni Emin Alper, sinema mirasının korunmasının önemine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Lütfi Ömer Akad'ın 1959 yapımı "Yalnızlar Rıhtımı" filmi, Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi ve Kurukahveci Mehmet Efendi iş birliğiyle restore edilerek yıllar sonra yeniden izleyiciyle buluştu

"SİNEMASININ ODAĞINDA İNSAN VARDI"

Lütfi Ömer Akad'ın torunu Eda Akad İnmez, filmin yıllar sonra yeniden izleyiciyle buluşmasının kendileri için özel ve anlamlı olduğunu belirterek, "Bizim için çok gurur verici, özel ve anlamlı bir gün. Yıllar sonra filmin yeniden izleyiciyle buluşuyor olması, sinema tarihimizin önemli bir eserinin restore edilmiş olması, yeni kuşaklara aktarılacak olması tabi ki çok kıymetli. Dedemin sinemasının odağında insan vardı. İnsanı anlamak, hikâyesini en derin, en yalın şekilde anlatmak vardı. Bence bugün hâlâ izleyicinin güçlü bir bağ kurabiliyor olmasının önemli bir sebebi de bu. Duygular, dönemler değişse de hepimiz için aynı ve geçerli; yalnızlık, sevgi... Dolayısıyla bugün hâlâ aynı duyguları hissedip güçlü bağ kurabiliyoruz. Attilâ İlhan'ın kaleminden bu hikâyenin anlatılması, karakterlerin derinlemesine işlenmiş olması, duyguların yoğun bir şekilde yansıtılıyor olması ve bugüne taşınması çok önemli." dedi.

Sinematek/Sinema Evi'nin restorasyon çalışmalarına da değinen Akad İnmez, "Sinema tarihimizin bu kültürel mirasına sahip çıkılıyor olması çok önemli, çok kıymetli. Sadece sinema tarihimizin önemli eserlerinin arşivlerde korunması açısından değil, yeni kuşaklara aktarılıyor olması, izleyicilerle tekrar buluşması açısından da çok önemli. Aynı zamanda bu kültürel mirasa sahip çıkıldığı anlamına geliyor. O yüzden kıymetli buluyorum." ifadelerini kullandı.

"EN BÜYÜK DÜŞMANIMIZ ZAMAN"

Sinematek/Sinema Evi Sanat Yönetmeni Emin Alper ise restorasyon projesinin kurumun en çok gurur duyduğu çalışmalarından biri olduğunu söyledi. Bu bizim için büyük bir mutluluk verici olay. Bu sene de Lütfi Akad'ın 'Yalnızlar Rıhtımı' filmini restore ettirdik." dedi.

Lütfi Ömer Akad'ın Türkiye sineması için önemli bir isim olduğunu belirten Alper, "'Hudutların Kanunu'ndan tutun 'Gelin', 'Düğün', 'Diyet' üçlemesine kadar hepimizin çok iyi bildiği filmleri var. Çok şükür ki bahsettiğim büyük başlıkların hepsi, 'Vesikalı Yarim' de dâhil olmak üzere restore edildi. 'Yalnızlar Rıhtımı' biraz daha az bilinen ama bizim için çok önemli bir film. Attilâ İlhan'ın senaryosunu yazdığı, dönemin hem Amerikan sinemasından hem de Fransız şiirsel gerçekçiliğinden esinler taşıyan çok özel bir film. Bu filmi de tekrar yeni kuşaklara kazandırdığımız ve onların hizmetine sunduğumuz için çok mutluyuz." diye konuştu.

Akad'ın çok sayıda film ürettiğini ve bazı filmlerinin bu eserler arasında geri planda kaldığını anlatan Alper, "Çok fazla film yapmış, çok fazla ürün vermiş bir insan. Bu ürün kalabalığının arasında bazen kaybolmuş filmleri var, çok dikkat çekmemiş filmleri var. Bu filmleri bulup çıkarmak da bizim görevimiz. Ama maalesef bu konudaki en büyük düşmanımız zaman ve eski filmlerin yıpranmışlığı. Bu filmler daha fazla yıpranmadan bunları bir şekilde bulup bir an önce restore etmek gerekiyor. Biz mütevazı bir çabayla bu işin ucundan tuttuk." ifadelerini kullandı.

"GENİŞ BİR FİLM HAVUZU VAR"

Restorasyon çalışmalarının kolay bir süreç olmadığını belirten Alper, yeni projeler için geniş bir film havuzuna sahip olduklarını ancak hangi filmlerin restore edileceğinin henüz netleşmediğini söyledi. Alper, "Restorasyon bittiğinde uzun uzun konuşuyoruz fakat bu kolay bir süreç değil. Çünkü bunu yapabilmemiz için hem eser sahibine ulaşmamız gerekiyor hem de kopyanın gerçekten restore edilip edilemeyecek durumda olduğunu görmemiz gerekiyor. Bazı kopyalar maalesef restore edilemeyecek kadar kötü durumda. Kopyaya ulaşmamız gerekiyor. Bunların hepsi bir fizibilite çalışması. O yüzden şu an daha netleştirmedik. Elimizde geniş bir havuz var. Bu havuzda sırasıyla hangi filmleri yapıp yapamayacağımızı değerlendireceğiz." dedi.

Sinematek/Sinema Evi'nde bu hafta

Adres: Osmanağa Mah., Hasırcıbaşı Cad., Hasırcı Sok. No:16 | İletişim: sinematek@kadikoy.bel.tr | Web: sinematek.kadikoy.bel.tr | Instagram: @sinematekSinemaEvi

Sinematek/Sinema Evi, Arjantin sinemasının örneklerinden restore edilmiş klasiklere, Maya Deren'in avangart çalışmalarından Lütfi Ö. Akad'ın filmlerine uzanan geniş bir seçkiyi sinemaseverlerle buluşturuyor

Hudutların Kanunu

Lütfi Akad'ın toplumsal gerçekçi sinema anlayışının önemli örneklerinden Hudutların Kanunu, Urfa'nın Suriye sınırında kaçakçılıkla geçinmeye çalışan köylülerin yaşam mücadelesini anlatır. Yılmaz Güney'in canlandırdığı Hıdır üzerinden yoksulluğu, ağalık düzenini ve eşitsizliği sorgulayan film, üç kez sansüre uğradı. 1967'de Altın Portakal'da Güney'e En İyi Erkek Oyuncu ödülünü kazandıran yapıt, 2011'de restore edilerek Cannes'da yeniden gösterildi.

6 Kasım Cuma / Saat: 20.00

Yönetmen: Lütfi Ö. Akad
Senaryo: Lütfi Ö. Akad
Oyuncular: Yılmaz Güney, Pervin Par, Erol Taş, Tuncel Kurtiz, Danyal Topatan, Osman Alyanak, Tuncer Necmioğlu, Muharrem Gürses, Aydemir Akbaş, Sırrı Elitaş, Atilla Ergün
Türkiye / 1966 / 74 dk. / Siyah Beyaz / DCP / Türkçe

Fırınların Saati

Sinemayı politik mücadelenin ve kolektif tartışmanın aracı olarak kullanan Fırınların Saati, Arjantin'den yükselen önemli bir direniş filmi oldu. 1966 askerî darbesinin ardından gizlice çekilen yapım, Latin Amerika'daki eşitsizlikleri ve neokolonyalizmi eleştirdi. Haber görüntüleri, fotoğraflar, sloganlar ve röportajlarla üç bölüm halinde kurgulanan film, izleyiciyi de politik tartışmanın parçası hâline getirerek Üçüncü Sinema hareketinin öncü yapıtlarından biri olarak kabul ediliyor.

7 Kasım Cumartesi / Saat:14.00

Yönetmen: Fernando Solanas, Octavio Getino
Senaryo: Fernando Solanas, Octavio Getino
Oyuncular: María de la Paz, Edgardo Suárez, Fernando Solanas
Arjantin / 1968 / 241 dk. / Siyah Beyaz / DCP / İspanyolca / Türkçe Altyazılı

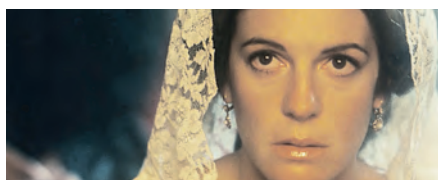
Kaza Gecesi

Joseph Losey'in Cannes Film Festivali'nde Büyük Ödül kazanan Kaza Gecesi, bir trafik kazasının ardından geriye dönüşlerle gelişen bir hikâye anlatıyor. Oxford'da profesör olan Stephen ile öğrencisi Anna arasındaki ilişkiyi merkeze alan film, bastırılmış arzular, kibir ve rekabetin beslediği gerilimi güçlü oyunculuklar ve sessizliğe dayalı anlatımıyla işler.

8 Kasım Pazar / Saat:14.00

Yönetmen: Joseph Losey
Senaryo: Harold Pinter, Joseph Losey (Nicholas Mosley'nin romanından uyarlama)
Oyuncular: Dirk Bogarde, Stanley Baker, Jacqueline Sassard, Michael York, Vivien Merchant
İngiltere / 1967 / 105 dk. / Renkli / DCP / 4K restore / İngilizce / Türkçe Altyazılı

Camila

María Luisa Bemberg'in yönettiği Camila, Arjantin'in diktatörlükten demokrasiye geçiş döneminin öne çıkan filmlerinden biri oldu. Oscar'a Yabancı Dilde En İyi Film dalında aday gösterilen yapım, zengin bir ailenin kızı Camila O'Gorman ile Cizvit rahibi Ladislao'nun gerçek yaşam öyküsünden yola çıkan trajik aşkını konu ediniyor. Cunta döneminin baskılarına rağmen çekilen film, Arjantin sinemasındaki feminist ve politik dönüşümün simgelerinden biri hâline geldi.

8 Kasım Pazar / Saat:18.30

Yönetmen: María Luisa Bemberg
Senaryo: María Luisa Bemberg, Beda Docampo Feijóo, Juan Bautista Stagnaro
Oyuncular: Susú Pecoraro, Imanol Arias, Héctor Alterio
Arjantin / 1984 / 105 dk. / Renkli / DCP / İspanyolca / Türkçe Altyazılı

Vesikalı Yarim

Lütfi Akad'ın Yeşilçam melodramına benzersiz bir derinlik kazandıran başyapıtı Vesikalı Yarim, geleneksel bir hayat süren manav Halil ile pavyonda çalışan Sabiha'nın imkânsız aşkını anlatıyor.Bir gece arkadaşlarıyla gittiği pavyonda Sabiha'yla tanışan Halil, alıştığı hayatla yeni duyguları arasında kalır. Türkân Şoray ile İzzet Günay'ın incelikli oyunculukları, Sabiha ve Halil'in kırılgan ilişkisini unutulmaz kılıyor.

10 Kasım Salı / Saat:20.00

Yönetmen: Lütfi Ö. Akad
Senaryo: Safa Önal
Oyuncular: Türkân Şoray, İzzet Günay, Ayfer Feray, Selahattin İçsel, Hakkı Haktan, Aydemir Akbaş, Hakkı Kıvanç, Türkiye / 1968 / 88 dk. / Siyah Beyaz / DCP / Türkçe

Saat 10'da Rosaura

Mario Soffici'nin yönettiği Saat 10'da Rosaura, 2024'te Cannes Film Festivali'nin Klasikler bölümünde restore edilmiş kopyasıyla yeniden izleyiciyle buluştu. Bir cinayet ve aşk öyküsünü farklı karakterlerin bakış açılarından aktaran film, polisiye ve melodramı bir araya getirerek geçin değişkenliğini sorguluyor. Yurttaş Kane ve Rashomon ile birlikte anılan yapım, Arjantin sinemasının modernleşme sürecinde önemli bir yere sahip.

11 Kasım Çarşamba / Saat:20.00

Yönetmen: Mario Soffici
Senaryo: Marco Denevi, Mario Soffici
Oyuncular: Juan Verdaguer, Susana Campos, Alberto Dalbes, Maria Conception Cesar
Arjantin / 1958 / 100 dk. / Siyah Beyaz / DCP / 4K restore / İspanyolca / İngilizce ve Türkçe Altyazılı

Kutsal Gece

Garsonluk yaparak geçimini sağlayan ve babasının şiddetine katlanmak zorunda kalan Nanninella'nın Tore'ye duyduğu aşkı anlatan film, Napoli'nin zorlu yaşam koşullarının bireysel hayatlar üzerindeki etkisini konu alıyor. Francesco Buongiovanni ve Eduardo Scala'nın aynı adlı şarkısından esinlenen yapım, dönemin toplumsal gerçekliğine de ışık tutuyor.

12 Kasım Perşembe / Saat:20.00

Yönetmen: Elvira Notari
Senaryo: Elvira Notari
Oyuncular: Rosè Angione, Eduardo Notari, Alberto Danza, Elisa Cava, Antonio Palmieri
İtalya / 1922 / 61 dk. / Siyah–Beyaz / DCP / Sessiz (İtalyanca Ara Yazılı) / Türkçe Altyazılı

İklim krizi ve çözüm arayışları

Müze Gazhane'de gerçekleştirilen "İklim Değişikliği: Bizleri Ne Bekliyor?" başlıklı söyleşide, sera gazlarının küresel etkileri, Taraflar Konferansı (COP) süreci ve Antalya'da düzenlenecek Halkların İklim Zirvesi ele alındı

● **Deniz Şimal TAŞAN**

Gazhane Çevre Gönüllüleri tarafından düzenlenen "İklim Değişikliği: Bizleri Ne Bekliyor?" başlıklı söyleşi, 2 Kasım Pazartesi akşamı Müze Gazhane'de gerçekleştirildi. Gaye Bulut'un konuşmacı, Yüksel Demirtaş'ın ise kolaylaştırıcı olarak yer aldığı etkinlikte; iklim krizinin boyutu, Türkiye'nin 9-20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da ev sahipliği yapacağı 31. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP31) ve 14-18 Kasım 2026 tarihlerinde yine Antalya'da gerçekleşecek Halkların İklim Zirvesi (HİZ) ele alındı.

SERA GAZI

Sera gazlarının atmosferdeki etkisine ilişkin bilgi veren Gaye Bulut, sera etkisini seralarda kullanılan cam ve naylon örtülerin ısının dışarı çıkmasını engellemesine benzetti. Bulut, "Kışın serada sebze, meyve yetiştirirken seranın camı ya da naylonu nasıl ısının dışarı kaçmasını engelliyorsa, bu gazlar da atmosferde Dünya'nın üzerinde birikip ısının dışarı kaçmasını engelliyor ve sera etkisi yaratıyor. Bundan dolayı sera gazı adını alıyor." dedi.

Karbondioksit salımının kaynaklarına da değinen Bulut, arazi kullanımındaki değişiklikler ile fosil yakıt tüketiminin temel etkenler olduğunu vurguladı. Ormanların ve toprakların doğal karbon yutak alanları olduğunu belirten Bulut; ormansızlaşma ve endüstriyel tarım uygulamalarının bu emme kapasitesini azalttığını, depolanan karbonun ise yeniden atmosfere salınmasına yol açtığını kaydetti. Ayrıca Bulut, kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıt emisyonlarının küresel etkilerine dikkat çekerek, "sera gazı" kavramının tarihte ilk kez 1824 yılında Fransız bilim insanı Joseph Fourier tarafından kullanıldığını hatırlattı.

ÇALIŞMALAR NASIL BAŞLADI?

İklim değişikliğine karşı uluslararası çalışmaların tarihsel gelişimini anlatan Bulut, 1988 Toronto Deklarasyonu'nun önemli bir dönüm noktası olduğunu belirtti. Yaklaşık 40 ülkeden 300'üaşkın bilim insanı ve iklim aktivistinin katıldığı toplantının ardından yayımlanan deklarasyonla dünya hükümetlerine iklim değişikliğine karşı önlem alma çağrısı yapıldığını söyledi.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) kuruluş sürecine ilişkin de bilgi veren Bulut, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ile Dünya Meteoroloji Örgütü'nün (WMO) 1988 yılında bir araya gelerek iklim değişikliği konusunda bilimsel değerlendirmeler yapacak bir panel kurulmasına karar verdiğini aktardı. Panelin bugün 195 ülke ve Avrupa Birliği'ni kapsadığını belirten Bulut, bilim insanlarının düzenli raporlar hazırlamak üzere sürece dahil edildiğini ifade etti.

TARAFLAR KONFERANSI

IPCC'nin 1990 yılında yayımladığı ilk değerlendirme raporuna değinen Bulut, herhangi bir önlem alınmaması durumunda atmosferdeki karbondioksit yoğunluğunun artacağına ve bunun küresel sıcaklıklar üzerinde ciddi sonuçlar doğuracağına ilişkin öngörülerin raporda yer aldığını söyledi.

Birleşmiş Milletler'in 1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlediği İklim Değişikliği Zirvesi'nin uluslararası iklim politikaları açısından önemli bir dönüm noktası olduğunu belirten Bulut, zirvede ülkelerin tarihsel emisyon sorumluluklarına göre gruplandırıldığını ifade etti. Sanayileşmiş ülkelerin Ek-1 ülkeleri olarak tanımlandığını aktaran Bulut, bu ülkelere 2000 yılına kadar emisyonlarını 1990 seviyesine düşürme hedefi getirildiğini ancak bu hedefin bağlayıcı bir yükümlülük içermediğini kaydetti.

İklim değişikliğiyle mücadelede ortak bir yol haritası oluşturmak amacıyla sözleşmeye taraf ülkelerin her yıl bir araya gelmesinin kararlaştırıldığını belirten Bulut, şöyle konuştu: "COP dediğimiz Taraflar Konferansı sürecinin başlatılmasına karar verildi. Çerçeve sözleşmenin imzalanmasının ardından 1995 yılında ilk konferans COP1, Berlin'de gerçekleştirildi. Bugüne kadar 30 konferans düzenlendi. Bu yıl ise COP31 Antalya'da yapılacak. Küresel iklim politikalarına ilişkin kararlar bu süreçte şekilleniyor."

COP toplantılarında 195 ülkenin kendi politik ve ekonomik çıkarları doğrultusunda müzakereler yürüttüğünü belirten Bulut, ülkelerin ortak hareket ederek müzakere süreçlerinde daha güçlü bir konum elde etmeye çalıştığını söyledi. Konferanslarda kararların alınma yöntemine de dikkat çeken Bulut, müzakere metinlerinin oylamayla değil, tarafların tam uzlaşısıyla kabul edildiğini belirterek, "Müzakerelerde çıkan karar metni tam uzlaşıyla alınıyor. Bu nedenle oldukça zor, tek bir devletin itirazı çok şeyi değiştirebiliyor." şeklinde konuştu.

Fosil yakıt lobilerinin COP toplantılarındaki etkisine de değinen Bulut, iklim politikalarının oluşturulmasında çıkar çatışmalarının önemli bir sorun olduğunu ifade etti. Bilimsel raporların hazırlanmasında görev alan bazı uzmanların fosil yakıt şirketleriyle ilişkilerine yönelik iddiaları da gündeme getiren Bulut, müzakere süreçlerindeki güçlüklerin altını çizdi.

Bulut, tüm bu zorluklara rağmen COP sürecinde iki önemli uluslararası uzlaşının sağlandığını belirterek, 1997 yılında kabul edilen Kyoto Protokolü ile 2015 yılında imzalanan Paris Anlaşması'nın iklim mücadelesi açısından önemli dönüm noktaları olduğunu söyledi.

HALKLARIN İKLİM ZİRVESİ

Söyleşide, COP sürecine alternatif ve tamamlayıcı bir toplumsal mücadele alanı olarak öne çıkan Halkların İklim Zirvesi de ele alındı.COP görüşmelerinin iklim krizine çözüm üretme konusunda yetersiz kaldığı yönündeki eleştiriler sonucunda yerel halkların, gençlerin ve iklim aktivistlerinin 2009 yılından itibaren farklı platformlarda bir araya gelmeye başladığını belirten Bulut, bu buluşmaların zamanla uluslararası zirvelere ve deklarasyonlara dönüştüğünü ifade etti. Bu yıl Antalya'da gerçekleştirilecek Halkların İklim Zirvesi'nin programına ilişkin bilgi veren Bulut, COP31 sürecinin ortasında, 14 Kasım'da uluslararası katılımlı bir protesto yürüyüşü düzenleneceğini söyledi.

Sel felaketinde çifte etken

Uluslararası iklim araştırma grubu ClimaMeter'ın analizine göre, İstanbul'daki sel felaketine hem insan kaynaklı iklim değişikliği hem de doğal iklim dalgalanmaları yol açtı

Dünya genelindeki aşırı hava olaylarını analiz eden ve iklim değişikliği bağlantısını irdeleyen ClimaMeter, 14-15 Ekim'de yaşanan sel felaketinde iklim değişikliğinin payını hesapladı. Can kayıplarının yaşandığı su baskınlarına ilişkin analize göre iklim değişikliği, yağışları ve rüzgarları daha da şiddetlendirdi. Çalışmaya göre İstanbul'u sular altında bırakan yağmur, geçmişe kıyasla daha şiddetli yağışlar ve kuvvetli rüzgarlar getiren bir hava sisteminden kaynaklanıyordu. sel felaketinin ardında yatan hava koşulları, 1950-1987 dönemine kıyaslandığında bugün yaklaşık yüzde 7 daha yağışlı, rüzgarlar yaklaşık yüzde 9 daha şiddetli ve sıcaklıklar 1.5°C'ye kadar daha yüksek.

Analize göre yağış artışının en belirgin olduğu bölgeler Batı ve Kuzeybatı Anadolu ve İstanbul'un kuzeyindeki Karadeniz kıyıları oldu. Ege Denizi ve Marmara Denizi'nde ise rüzgarlar daha kuvvetliydi. Yaklaşık 14,6 milyon kişinin yanı sıra, yaklaşık 510 milyar Euro 28,5 trilyon TL tutarında ekonomik faaliyetin aşırı yağışlar nedeniyle tehdit altında kaldığı hesaplandı. Yağış nedeniyle oluşan hasarın ise yaklaşık yüzde 3'lük kısmı iklim değişikliği ile ilişkilendiriliyor.

Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi'ne bağlı Pierre-Simon Laplace Enstitüsü'nden (CNRS-IPSL) Dr. Davide Faranda, "Analizimiz, olayın arkasındaki hava sistemi nedeniyle yağışların ve rüzgarların, birkaç on yıl öncesine kıyasla biraz daha şiddetli olduğunu gösteriyor," dedi. Faranda, drenaj ve kentsel planlamanın, ısınan Akdeniz'in getireceği daha şiddetli yağışlara göre tasarlanması gerektiğini söyledi.

Sheffield Üniversitesi'nden (Birleşik Krallık) Dr. Haosu Tang ise "İklim değişikliğinin etkilerini daha da kötüleştirmek için bir fırtına yaratması gerekmez. Asıl önemli soru, ısınan bir iklimde riskin nasıl değiştiği. İstanbul'daki sel felaketini incelediğimizde, çevresindeki alanlarda daha şiddetli yağışlar tespit ettik, ancak şehrin üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir değişiklik gözlemlemedik. Bu ayrım önemli. Ne her sel olayında iklim değişikliğini suçlamalıyız ne de net bir yerel işaret olmadıkça iklim riski bulunmadığı sonucunu çıkarmalıyız." diye konuştu.

Türkiye'nin maden haritası çıkarıldı

Polen Ekoloji Kolektifi, Türkiye genelindeki maden ihalelerini, ruhsat kararlarını ve madencilik faaliyetlerinin yayılımını görünür kılan "Ekstraktivizm Haritası"nı kamuoyuyla paylaştı

● **Simge KANSU**

Polen Ekoloji Kolektifi, Türkiye'de madencilik faaliyetlerinin coğrafi dağılımını ve bu faaliyetlere ilişkin idari kararları tek bir platformda buluşturan Ekstraktivizm Haritası'nı erişime açtı. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) kamuya açık verilerinden yararlanılarak oluşturulan harita, maden ihale sahalarını, taşınmaz ve ruhsat kararlarını kullanıcıların inceleyebileceği, filtreleyebileceği ve karşılaştırabileceği bir sistem üzerinden sunuyor.

Harita yalnızca madencilik faaliyetlerinin yürütüldüğü bölgeleri değil, bu faaliyetlerin hangi tarihlerde ve hangi kararlarla genişlediğini de takip etmeyi mümkün kılıyor. Böylece Türkiye genelinde maden sahalarının yayılımını incelemek, farklı bölgelerdeki kararları karşılaştırmak ve madencilik politikalarının arazi kullanımı üzerindeki etkilerini değerlendirmek kolaylaşıyor.

1 MİLYON 498 BİN 23 HEKTAR ALAN İHALEYE AÇILDI

Ekstraktivizm Haritası'na ilişkin yayımlanan veriler, Türkiye'de madencilik faaliyetleri için ihale edilen alanların büyüklüğünü gözler önüne seriyor. Çalışmaya göre MAPEG tarafından ihaleye açılan toplam alan 1 milyon 498 bin 23 hektara ulaştı. Bu büyüklük, Balıkesir ilinin yüzölçümünü geride bırakıyor. İhaleler sonucunda maden şirketlerine satıldığı belirtilen alan ise 634 bin 796 hektar olarak kaydedildi. Söz konusu büyüklük, Tekirdağ'ın yüzölçümünü aşıyor. Veriler, madencilik faaliyetlerinin yalnızca belirli bölgelerle sınırlı kalmadığını, Türkiye'nin farklı coğrafyalarında geniş alanları kapsayan bir yayılım gösterdiğini ortaya koyuyor.

BİNLERCE MADEN SAHASI İHALESİZ DEVREDİLDİ

Haritaya ilişkin çalışmalarda dikkat çeken başlıklardan biri de maden sahalarının şirketlere devredilme yöntemleri oldu. Paylaşılan bulgulara göre Taşınmaz Komisyonu kararları kapsamında 10 binden fazla maden sahasının ihalesiz olarak şirketlere devredildiği belirtildi. Çalışmada, bu devirlerin kamu kaynaklarının özel şirketlere aktarılması bakımından değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekiliyor.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerine ilişkin veriler de tartışma yaratan bir başka başlığı oluşturuyor. İncelenen madencilik projelerinin yüzde 92,6'sının ÇED kapsamında olumlu karar aldığı ya da değerlendirme sürecinden muaf tutulduğu ifade ediliyor.

Bunun yanı sıra Erzincan İliç ve Ağrı Diyadin'deki altın madenciliği faaliyetleri, Eskişehir Beylikova'daki nadir toprak elementleri aramaları ve çeşitli bölgelerdeki petrol ile doğal gaz arama faaliyetleri, madencilik ve diğer yer altı kaynaklarının çıkarılmasına yönelik çalışmaların coğrafi çeşitliliğini gösteriyor.

EKOLOJİK MÜCADELE İÇİN DİJİTAL TAKİP ARACI

Polen Ekoloji Kolektifi'nin geliştirdiği harita, madencilik faaliyetlerine ilişkin dağınık durumdaki kamu verilerini tek bir dijital ortamda bir araya getiriyor. Dijital bir takip aracı özelliği sunan harita, madencilik projelerinin tarım alanları, ormanlar, su havzaları ve yerleşim bölgeleriyle ilişkisini araştıran çalışmalar açısından önem taşıyor. Harita, yerel toplulukların yaşadıkları bölgelerdeki madencilik kararlarına ilişkin bilgi edinmesini ve bu kararları zaman içinde izlemesini de kolaylaştırmayı hedefliyor.

Kolektif, haritanın hazırlanma amacını, madencilik faaliyetlerinin nerede, ne zaman ve hangi kararlarla genişlediğini izlemeyi kolaylaştırmak olarak açıklıyor. Çalışmanın araştırmacılar, gazeteciler, yerel topluluklar ve ekstraktivizme karşı mücadele yürütenler için bir şeffaflık ve takip aracı olması amaçlanıyor.

KAMUYA AÇIK VERİLER TEK PLATFORMDA

Ekstraktivizm Haritası'nda farklı dönemlere ait resmî kararlar ve veri setleri bir arada değerlendiriliyor. Çalışmada 23 Ocak 2020 ile 7 Eylül 2026 arasındaki resmî kararlar, 2023-2025 dönemindeki maden ihaleleri ve 2022 yılından Şubat 2026'ya kadar uzanan Taşınmaz Komisyonu devirleri yer alıyor. ÇED süreçleri bakımından ise 2020 yılı başından Ağustos 2026'ya kadar olan veriler inceleniyor.

Farklı tarihlerde yayımlanmış kararların coğrafi verilerle birleştirilmesi, madencilik faaliyetlerinin zaman içerisindeki değişiminin daha bütünlüklü biçimde değerlendirilmesine olanak sağlıyor.

Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metrosu teste başladı

Ümraniye–Ataşehir–Göztepe Metro Hattı'nda sürücüsüz modda test sürüşü gerçekleştirildi. 13 kilometre uzunluğunda ve 11 istasyondan oluşan hattın fiziki ilerleme oranının yüzde 97'ye ulaştığı belirtilirken, metro hattının 19 Aralık'ta hizmete açılması planlanıyor

Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı'nın 60. Yıl Parkı İstasyonu'nda sürücüsüz modda test sürüşü gerçekleştirildi. İBB Başkanvekili Nuri Aslan'ın ev sahipliğinde düzenlenen programa Yeni Parti Genel Başkanı Özgür Özel, Yeni Parti İstanbul İl Başkanı Özgür Çelik, Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Kösedağı, Maltepe Belediye Başkanı Esin Köymen, belediye meclis üyeleri, mahalle muhtarları ve çok sayıda davetli katıldı. 60. Yıl Parkı İstasyonu'ndan başlayan test sürüşü öncesinde İBB Raylı Sistemler Daire Başkanı Ceyhun Avşar, hattın yapım süreci ve teknik özelliklerine ilişkin sunum yaptı.

NELER YAPILDI?

Avşar, Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı'nın yapım sürecine ilişkin bilgi vererek projenin 2017 yılında ihale edildiğini ancak finansman sağlanamaması nedeniyle çalışmaların durdurulduğunu belirtti. Hattın 2017 yılı sonunda yüzde 4 fiziki ilerleme seviyesindeyken durdurulduğunu aktaran Avşar, 2019 yılına kadar projede herhangi bir ilerleme kaydedilmediğini söyledi.

2019 yılı sonunda projeye finansman sağlanmasının ardından 11 istasyonun tamamında ve güzergâh boyunca çalışmaların yeniden başladığını ifade eden Avşar, 2020 yılı başından itibaren hız kazanan çalışmalarla hattın fiziki ilerleme oranının yüzde 97'ye ulaştığını kaydetti. Ana hat üzerindeki imalatların tamamlandığını ve tren test sürüşlerine başlandığını belirten Avşar, hattın sürücüsüz moddaki testlerinin de sürdüğünü söyledi. Ümraniye-Ataşehir-Göztepe hattının Anadolu Yakası'nda İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilecek dördüncü raylı sistem hattı olacağını belirten Avşar, hattın mevcut ulaşım ağıyla entegrasyonlarına da değindi. Anadolu Yakası'ndaki doğu-batı aksında çalışan Marmaray, Kadıköy-Sabiha Gökçen ve Üsküdar-Ümraniye-Çekmeköy-Sancaktepe-Sultanbeyli hatlarını kuzey-güney aksında kesen ikinci metro hattı olacağını ifade eden Avşar, daha önce bu işlevi Dudullu-Bostancı metro hattının üstlendiğini hatırlattı.

40 ARAÇLA HİZMET VERECEK

Hatta toplam 40 raylı sistem aracının çalışacağını belirten Avşar, araçların Anadolu Yakası'ndaki sürücüsüz metro hatlarının kumanda merkezi olan Behiç Erkin Yerleşkesi'ne indirildiğini aktardı. Araçların statik, dinamik ve sinyalli testlerinin tamamlandığını kaydeden Avşar, araçların hattın işletmeye alınmasıyla birlikte kullanıma hazır olacağını söyledi.

Hattaki test sürüşlerinin iki araçla sürdüğünü belirten Avşar, kasım ayının ortası itibarıyla hattın açılışa hazır hâle getirilmesinin hedeflendiğini ifade etti. İstasyonlardaki eksik imalatların da tamamlanmasıyla Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı'nın 19 Aralık'ta vatandaşların hizmetine açılmasının planlandığını açıkladı.

11 İSTASYONDAN OLUŞUYOR

Toplam 13 kilometre uzunluğundaki Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı, 11 istasyondan oluşuyor. 60. Yıl Parkı İstasyonu'ndan başlayarak kuzey-güney aksında ilerleyen hat, mevcut ve yapımı süren raylı sistem güzergâhlarını keserek Kazım Karabekir İstasyonu'nda son buluyor.

Hat üzerinde sırasıyla 60. Yıl Parkı, Tütüncü Mehmet Efendi, Sahrayıcedit, Yenisahra, Ataşehir, Finans Merkezi, Site, Atakent, Çarşı, SBÜ Hastanesi ve Kazım Karabekir istasyonları yer alıyor.

ÜÇ RAYLI SİSTEM HATTIYLA ENTEGRE OLACAK

Ümraniye-Ataşehir-Göztepe Metro Hattı, üç farklı raylı sistem hattıyla entegrasyon sağlayacak. Marmaray ile Tütüncü Mehmet Efendi İstasyonu'nda, Kadıköy-Sabiha Gökçen Metro Hattı (M4) ile Yenisahra İstasyonu'nda, Üsküdar-Sultanbeyli Metro Hattı (M5) ile ise Çarşı İstasyonu'nda bağlantı kurulacak.

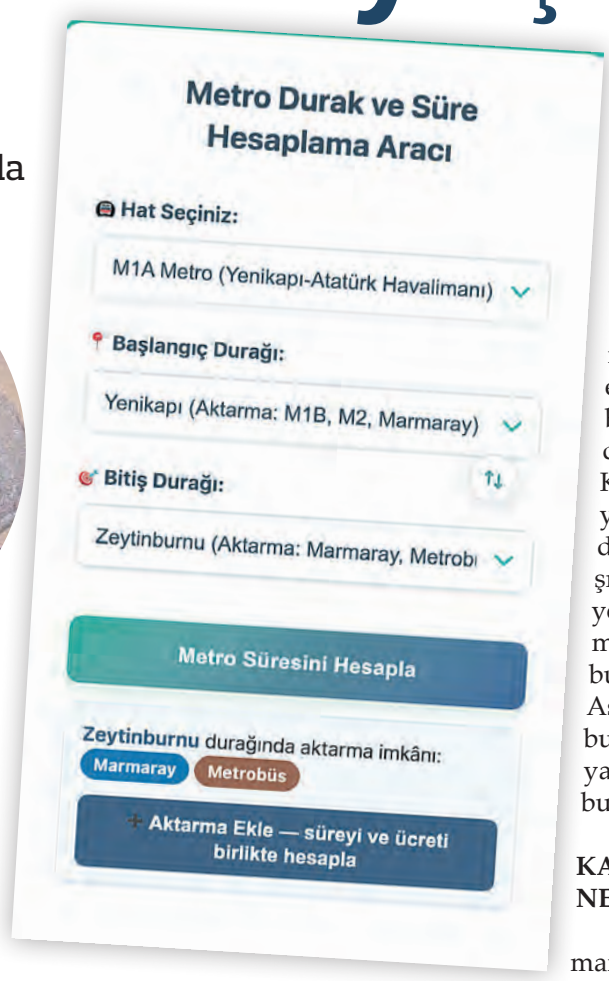
Finans Merkezi İstasyonu'nun da gelecekteki raylı sistem projeleri açısından önemli bir aktarma noktası olması planlanıyor. Bu kapsamda, 2030 raylı sistem ağı içinde yer alması öngörülen yeni nesil ekspres metro HIZRAY ile Finans Merkezi İstasyonu'nda entegrasyon sağlanacak şekilde tasarım yapıldı. Ayrıca yapımı planlanan Söğütlüçeşme-Yenidoğan Metro Hattı'nın da aynı istasyonda bağlantı kurması öngörülüyor.

İstanbul ulaşımını kolaylaştıran dijital rehber

İstanbul Okan Üniversitesi Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Bölümü son sınıf öğrencisi Asil Davutoğlu, toplu taşıma kullanıcılarının yolculuklarını daha kolay planlayabilmesi amacıyla "Metro Dakika Hesapla" projesini geliştirdi

● **Simge KANSU**

İstanbul'un geniş ve karmaşık toplu taşıma ağı, özellikle birden fazla hat kullanarak seyahat eden yolcular için zaman zaman zorlu bir deneyime dönüşebiliyor. Yanlış aktarma noktaları, istasyonlar arasındaki yürüyüş mesafeleri ve sefer saatlerindeki belirsizlikler, günlük ulaşım planlarını doğrudan etkiliyor. Bu sorunlara çözüm üretmek için yaklaşık iki yıl önce harekete geçen Okan Üniversitesi Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Bölümü son sınıf öğrenci Asil Davutoğlu, bir metro yolculuğu sırasında ortaya çıkan fikrini İstanbul genelinde kullanılabilecek kapsamlı bir dijital ulaşım rehberine dönüştürdü. Projenin gelişim sürecini ve toplu taşımada doğru bilgiye erişimin önemini anlatan Davutoğlu, sistemin kullanıcı geri bildirimleri ve açık veri kaynaklarıyla sürekli geliştirildiğini belirtti.

"KAPSAMLI BİR ULAŞIM KAYNAĞINA DÖNÜŞTÜ"

Metro Dakika Hesaplama rehberi hakkında bilgi veren Davutoğlu, "Projenin fikri, yaklaşık iki yıl önce Gedik Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gördüğüm dönemde ortaya çıktı. Bir gün M4 metro hattındaki Yayalar-Şeyhli istasyonundan Kadıköy'e giderken bir arkadaşım, Kadıköy'e kaç dakika sonra ulaşacağımı sordu. Bu basit soruya net bir yanıt ararken 'Metro Dakika Hesapla' projesi fikri doğdu. Başlangıçta yalnızca M4 Kadıköy–Sabiha Gökçen Havalimanı metro hattını kapsayan projeyi, iki yıl boyunca geliştirerek İstanbul genelindeki toplu taşıma ağını kapsayan kapsamlı bir ulaşım kaynağına dönüştürdüm. Bugün sistemde, duraklar arası yolculuk süresini hesaplayan bir aracın yanı sıra aktarma noktaları, yürüyüş süreleri ve yolcuların gitmek istedikleri yere en kolay şekilde nasıl ulaşabileceklerini adım adım açıklayan detaylı ulaşım rehberleri de yer alıyor." dedi.

Davutoğlu, "Aktarma sürelerini hesaplarken yalnızca istasyon içindeki koridorları ve yönlendirmeleri değil, birbirine yakın konumda bulunan ancak doğrudan tünel bağlantısı olmayan istasyonlar arasındaki açık alan yürüyüş mesafelerini de dikkate alıyorum. Bir hattın peronundan diğer hattın turnikelerine ulaşana kadar kat edilen tüm mesafeleri hesaplamaya dahil ederek yolculara gerçeğe en yakın toplam aktarma süresini sunmayı amaçlıyorum. Yolcu yoğunluğu ise şu an için hesaplanan sürelere doğrudan dahil edilmiyor. Ancak sistemde, özellikle işe gidiş ve işten dönüş saatlerinde yaşanan yoğunluğun yolculuk sürelerini etkileyebileceğine dair bilgilendirici uyarılar yer alıyor." şeklinde konuştu.

"ÇÖZÜM BULMAK İSTEDİM"

Davutoğlu, "Aktarma noktalarındaki birkaç dakikalık zaman farkı, özellikle yolculuğuna birden fazla aktarmayla devam edecek kişileri doğrudan etkileyebiliyor. Aktarma yapılacak ulaşım aracı metro yerine otobüs gibi sefer aralıkları daha uzun olan bir araçsa, birkaç dakikalık gecikme nedeniyle seferin kaçırılması, bazı hatlarda 30 dakika ile 1 saat arasında değişen ek bekleme sürelerine yol açabiliyor" dedi ve şöyle devam etti: "Bu proje İstanbul'un popüler noktaları için özel olarak hazırladığımız ulaşım rehberleri, şehri tanımayan kişilerin gitmek istedikleri yere en kolay ve en hızlı şekilde nasıl ulaşabileceklerini öğrenmelerine de yardımcı oluyor. Ben de Kocaeli'de yaşıyorum. Lise yıllarımda İstanbul'a ilk geldiğim dönemlerde toplu taşımayla bir yerden başka bir yere nasıl ulaşacağımı bulmakta oldukça zorlanıyor, bu süreçte stres yaşıyordum. Aslında bugün hazırladığım bu rehberler, o yıllarda kendi yaşadığım zorluklara çözüm bulma isteğimin bir sonucu."

KADIKÖY AKTARMALARI NEDEN KARIŞTIRILIYOR?

Özellikle Bostancı'da Marmaray ile M8, Kozyatağı'nda ise M4 ile M8 arasındaki aktarma güzergâhlarının karıştırıldığını söyleyen Davutoğlu, "Marmaray–M8 Bostancı ve M4–M8 Kozyatağı aktarmalarında yolcuların en sık karşılaştığı sorunlar arasında benzer isimlere sahip istasyonların karıştırılması ve aktarma noktalarının tam konumlarının bilinmemesi yer alıyor. Örneğin, M4 hattında da Bostancı adında bir istasyon bulunması, bu istasyonun sahil bölgesindeki Marmaray ve M8 Bostancı istasyonlarıyla karıştırılmasına neden olabiliyor. Marmaray–M8 Bostancı aktarmasında, iki hat arasındaki bağlantının hangi giriş ve çıkışlar üzerinden sağlandığını önceden bilmek büyük kolaylık sağlıyor. M8 Bostancı istasyonunun hızlı tren garı ve deniz ulaşımıyla da bağlantılı olması, bölgedeki farklı ulaşım noktalarının doğru şekilde ayırt edilmesini daha önemli hâle getiriyor. M4–M8 Kozyatağı aktarmasında ise 2024 yılında hizmete açılan bağlantı tüneli, iki hat arasındaki geçişi kolaylaştırıyor. Ancak istasyonun yer altındaki yapısı, katlar arasındaki geçişler ve yürüyen merdivenler, aktarma süresini hesaplarken dikkate alınması gereken unsurlar arasında bulunuyor." ifadelerini kullandı.

"MARMARAY'DA ANLIK VERİLERE ULAŞAMIYORUZ"

Kurumların açık veri politikalarının oldukça önemli olduğuna dikkat çeken Davutoğlu, "İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), ulaşımla ilgili pek çok veriyi API aracılığıyla vatandaşların ve bizim gibi bağımsız geliştiricilerin erişimine sunuyor. Biz de bu verilerden yararlanarak yolcuların günlük hayatını kolaylaştıran dijital araçlar geliştirebiliyoruz. Ancak TCDD bünyesindeki Marmaray için aynı imkânlara sahip değiliz. Marmaray'a ilişkin anlık tren konumları ve sefer süreleri gibi verilere erişebileceğimiz, kamuya açık bir API bulunmaması çalışmalarımızı zorlaştırıyor. İBB tarafından sağlanan veriler sayesinde metro trenlerinin istasyonlara tahmini varış sürelerini görebiliyor, gecikme veya arıza gibi durumlara ilişkin erişilebilir bilgileri platformumuz üzerinden yolculara aktarabiliyoruz. Marmaray'da ise anlık verilere erişemediğimiz için trenlerin istasyonlara tahmini varış sürelerini, mevcut sefer tarifeleri üzerinden matematiksel hesaplamalarla belirlemek zorunda kalıyoruz." dedi.

"TOPLU TAŞIMA YATIRIMLARI KADAR ÖNEMLİ"

Davutoğlu son olarak şunları dile getirdi: "İstanbul gibi nüfusu ve ulaşım ihtiyacı yüksek bir metropolde bireysel araç kullanımının yoğunluğu, trafik sıkışıklığı ve otopark sorunlarının yanı sıra yayaların hareket alanlarının kısıtlanmasına da neden oluyor. Bu nedenle toplu taşımaya yapılan fiziksel yatırımlar kadar, ulaşım bilgilerinin dijital ortamda şeffaf, güncel ve erişilebilir olması da büyük önem taşıyor. Toplu taşımanın daha kolay kullanılabilmesinin, bireysel araç kullanımını azaltarak trafik yoğunluğunun hafiflemesine ve kent yaşamının iyileşmesine katkı sağlayacağına inanıyorum. Bu anlayışla geliştirmeye devam ettiğim Metro Dakika Hesapla projesinde, kullanıcıların karmaşık ulaşım haritaları ve farklı bilgi kaynakları arasında kaybolmadan ihtiyaç duydukları bilgilere saniyeler içinde ulaşabilmelerini hedefliyorum."

Bostancı'nın Umum Müdürü

NÜKHET EREN

Vordonisi batarken kimse bakmıyordu. Dokuzuncu yüzyılda Keşiş Photios denizin ortasına, Kınalıada'yla Bostancı arasındaki o küçük adaya Vordonisi manastırını kondurdu. 1010'da yer sarsıldı ve ada indi. Artık suyun içinde, kayalıkların dibinde ayin yapılmıyor ancak hâlâ kayaların üzerinde, gökkuşağı renklerine bürünmüş sinağrit balıkları yüzüyor.

İsviçreli iki arkadaş demiryollarında çalışmak üzere 1879'da İstanbul'a geldi. Biri Rumeli yakasında, diğeri Anadolu yakasında işe başladı. Anadolu'ya düşenin adı Edouard Huguenin'di. Türkçe kayıtlarda Hügnen oldu. Ülkenin dili onu öyle telaffuz etti. Bağdat demiryolu imtiyazının Almanlara verilmesine İngiltere ve Rusya'nın itirazı oldu, tarafsız İsviçre'den gelenlere görev verilmesi tercih edildi ve 1908 yılında Hügnen, Anadolu Osmanlı Demiryolu'nun ve Bağdat Demiryolu Şirket-i Osmaniyesi'nin umum müdürü oldu.

Aynı yıl Haydarpaşa Garı açıldı. Bina denize çakılan kazıkların üstünde yükseliyordu. Buharlı şahmerdanlarla, her biri yirmi bir metre uzunluğunda, suya karşı yalıtılmış bin yedi yüz kazık çakılmıştı. Ertesi yıl Haydarpaşa yandı. Onarıldı, aynı yıl yeniden açıldı. Açılış konuşmasını Hügnen yapmadı. Nafia Nazırının ısrarı ve hazırlığıyla konuşma Almanca harflerle yazdırılmış, yardımcısı Kautz tarafından Türkçe okunmuştu. Hügnen kendi garının kapısında yoktu.

Şirketin hekimi, işçi dostu, Osmanlı vatandaşı Dr. Arhangelos Gavril on yedi yıl onu izledi. Anadolu Osmanlı Demiryolu ve Bağdat Demiryolu Şirket-i Osmaniyesi İdaresi'nin İçyüzü kitabında Hügnen için şunları yazdı: Amirlerinin ayaklarına karpuz kabuğu koyarak birer birer yerlerine geçti.

Garın açılışından beş yıl önce, 1903'te, Bostancı'da on üç dönüm almıştı. Arazide dört yüz yıllık Cizvit manastırı vardı. Vordonisi'ninki batmıştı, bu ayaktaydı. Hügnen güneybatı köşeye bir sarnıç kazdırdı. Sonra sarnıcın üstüne evini kurdu. Ev bodrum katı hariç iki katlıydı, taş, dik çatılı. Köşedeki çıkmanın üstüne piramit külah, külahın tepesine rüzgârgülü konulmuştu. Malzemeyi tren vagonlarıyla taşıttığı söyleniyordu, kendi hattıyla kendi evini yapmıştı.

Sonra bahçesine jeneratör koydurdu. Su yoktu, kendi suyunu sakladı. Işığı yoktu, kendi ışığını yaktı. Geniş dalgaların vurduğu, mercanların kolyozların çevirdiği sahili kendi şartlarına uydurdu. Abdülhamid döneminde Reji müdürlüğü yapmış, o da İsviçreli olan Louis Rambert anılarında ondan söz eder. Hügnen ona muş (buharlı tekne) göndermiş, onu Bostancı'daki evine aldırmış.

Umum müdürlüğünün ilk yıllarında hattın üstüne birbirine benzemeyen altı kâgir istasyon dizildi. Kızıltoprak, Feneryolu, Göztepe, Erenköy, Suadiye, Bostancı.

Sinağrit Baba, Sait Faik'in öyküsünde kovuğundan yukarı bakıyor, oltaları seyrediyor, ömrü boyunca hiç konuşmamış, hiç evlenmemiş, yalnız yaşamış. Otuz sekiz kulaç derinde yaşayan balık sonunda ölmeye karar verince meselesi kimin oltasına takılıp öleceğini seçmek oluyor. Yemleri teker teker koklayarak oltayı tutanı hemen tanıyor, lakin onların hiçbirini ölmek için beğenmiyor. Tanımadığı bir oltayı seçip yakalanıyor.

Sandala düştüğünde onu tutan adama bakınca çok yanıldığını anlıyor. Adam ömründe hiç imtihana girmemiş, cesareti sınanmamış, cömertliği sınanmamış, talihi hep yaver gitmiş. Sinağrit Baba hırsından sandalın döşemesini dövüyor, insanlık imtihanından geçememiş adamın sandalında son nefesini veriyor.

Garın açılışından yirmi altı gün sonra, 14 Eylülde, Haydarpaşa'dan Konya'ya kadar bütün hat durdu. İşçilerin istedikleri şunlardı: Öncelikle işçi cemiyetlerinin tanınması, şube şefleri dışındakilere bir maaş ikramiye, kıdeme göre zam yani gündelikçiye üç kuruş, diğerlerine dört kuruş zam verilmesi, gece çalışmasına çifte yevmiye, hasta personelin işten çıkarılmaması, personelin ve ailelerinin tedavi masraflarının şirketçe karşılanması ve Umum Müdür Hügnen'in gitmesi.

Grevin ilk günü asker telgraf odalarını işgal etti. Harbiye Nezareti Haydarpaşa'ya birlik gönderdi. Zaptiye Nazırı işçilere işbaşı yapmaları için baskı yaptı, grev sürdükçe hükümet Alman şirketine kilometre başına fazladan para ödüyordu. Grev komitesi bölündü, alt kademe kâtipler devam etmek, üst kademe bitirmek istedi. İttihat ve Terakki araya girince üçüncü gün grev bitti. Yevmiyelere zam yapıldı, asgari iki gümüş kuruş. Hügnen'in gitmesi talebi masaya hiç konmamıştı.

Ertesi ay Tatil-i Eşgal Kanunu çıktı. Kamu yararını ilgilendiren işlerde grev yasaklandı. Demiryolu, tramvay, gaz, rıhtım ve liman işleri tek tek sayıldı. Kışkırtanlara bir yıla kadar hapis cezası verilecekti. Bundan sonra grev sayısı düştü. Grevi yazan şirketin hekimi Dr. Gavril, grevin akabinde on yedi yıl çalıştığı şirketten ayrılmak zorunda kaldı. Umum Müdür Hügnen kaldı.

Buradan bakınca Sinağrit Baba'nın sınanmamış adamı ortaya çıkıyor. Ama hikâye orada bitmiyor.

6 Eylül 1917, öğleden sonra dört buçukta yedi saniye arayla iki patlama oldu, Haydarpaşa yandı, kuleler, liman tesisleri, depolar yıkıldı gitti. Avrupa yakasında dahi camlar kırıldı. Banliyö treni yanında asker ve malzeme taşıyan tren yandı, bir tabur öldü. Ölü sayısının bini aştığı söylendi, sansür nedeniyle sayı ne doğrulandı ne yalanlandı. Hügnen o sırada dokuz yıldır umum müdürdü. Makamı o binanın üst katındaydı. Aynı yıl makamından ayrıldı.

Kurtuluş Savaşı başlarında, Vekiller Heyeti kararıyla Anadolu-Bağdat Demiryolları ve Haydarpaşa Liman idareleri tek kalemde devlete mal edildi. Birkaç yıl sonra Türkiye'nin ilk millî demiryolu şirketi kuruldu, ilk genel müdürü Behiç Erkin Haydarpaşa'da göreve başladı. Hügnen geri almaya çalıştı, başaramadı. 1926'da öldü. Cenazesine Devlet Demiryolları'ndan bir kişi gönderildi. Umum Müdür sınanmıştı, kurtulamadı, Sait Faik'in Sinağrit Baba'sı alnına baktığı adamın sonunu göremedi.

Bostancı'da deniz hep önce gelen şeydi. Vordonisi battı, kayalıkların dibinde kaldı. Antik liman gömüldü. Bostancıbaşı iskelesi onarıldı, çünkü demiryolu malzemesi denizden gelecekti, sonra tren geldi ve semti kurdu.

Balıkçılar dolan denizin üstüne kurulan Bostancı Balıkçılar Çarşısı'nda sırtları denize dönük balık satıyor. İskeleler çoğalmış. Şehir Hatları, Mavi Marmara, deniz otobüsleri sıra sıra dizilmiş. Denize inen tek nokta bırakılmamış. Umum Müdürün Köşkü harap duruyor. Altı istasyondan biri lojman, biri kültür merkezi, biri kendi haline bırakılmış, ikisi yenileniyor, birinin durağı bile kalmamış. Haydarpaşa on altı yıldır kapalı, temeline çakılan kazıkların çoğu çürümüş, açılış 2027'ye ertelendi. Balıkçı tezgâhlarından birinde balık fotoğrafı var. Etrafı kırmızı, içi aydınlık siyah gözleriyle bakıyor.

İSTANBUL'UN çehresini değiştiren mimarlar

● Erhan DEMİRTAŞ

"İstanbul'un çehresinin bir Batı kentine benzemesine yol açan binaların mimarları kimlerdi?"

Bu sorunun izini süren yüksek mimar ve akademisyen Hasan Kuruyazıcı, 19'uncu yüzyıldan 20'nci yüzyılın ortalarına uzanan dönemde İstanbul'un mimari çehresini değiştiren isimleri araştırmak için uzun yıllar çalıştı. İstanbul Araştırmaları Enstitüsü tarafından yayımlanan "Batılılaşan İstanbul'un Mimarları, 1800–1950" adlı kitap, bu çalışmanın sonucunda ortaya çıktı.

Kuruyazıcı'nın kapsamlı araştırması mimarların yaşam öykülerini, mesleki çalışmalarını ve tasarladıkları yapıları bir araya getiriyor. Araştırmanın başlangıç noktası, bugün Pera Müzesi olarak kullanılan eski Bristol Oteli'nin cephesinde yer alan "A. Manussos-Architecte" imzası oldu. Cephedeki bu imzadan hareketle yapıyı tasarlayan mimarı araştırmaya başlayan Kuruyazıcı, zaman içinde çalışmasını İstanbul'un farklı bölgelerine yaydı. Yaklaşık yedi yıl boyunca Pera, Beyoğlu, Şişli, Galata, Sirkeci ve Balat gibi semtlerdeki yapı cephelerini fotoğrafladı. Mimarların imzalarını, yapıların mimari özelliklerini ve dönemlerine ilişkin bilgileri karşılaştırarak yaklaşık 100 mimarı tasarladıkları yapılarla eşleştirdi.

850 MİMAR KAYIT ALTINA ALINDI

Kuruyazıcı'nın araştırmasında yazılı kaynaklar da önemli yer tutuyor. Kuruyazıcı, İstanbul'da 1880–1930 yılları arasında yayımlanan Fransızca ticaret yıllığı Annuaire Oriental'ın Türkiye'de ve yurt dışındaki koleksiyonlardan ulaşılan 33 nüshasını inceledi. Bu yayınlardaki kayıtlar aracılığıyla mimarların çalışma dönemlerini, adreslerini ve mesleki ortaklıkları takip etti. Meslek örgütlerinin kayıtlarını, mimarlık yayınlarını, anıları, aile arşivlerini ve sözlü kaynakları da araştırmaya dâhil eden Kuruyazıcı, farklı kaynakları karşılaştırarak İstanbul'da faaliyet gösteren yaklaşık 850 mimarın yer aldığı bir liste hazırladı.

Kitapta Balyan ailesi, Fossati kardeşler, Alexandre Vallaury ve Raimondo D'Aronco gibi mimarlık tarihinde bilinen isimlerin yanı sıra, bugüne kadar daha az tanınan veya yapılarıyla ilişkisi yeterince kurulamamış mimarlara da yer veriliyor. Araştırma, yalnızca mimarı belirlenebilen yapılarla sınırlı değil; hakkında bilgi bulunan ancak tasarladığı bir yapı henüz tespit edilemeyen mimarlar da kitapta yer alıyor.

DEĞİŞİMİN MİMARLARI

19'uncu yüzyılda İstanbul'un mimari dönüşümünde Ermeni, Rum ve Levanten mimarlar önemli rol üstlendi. Kuruyazıcı, bu dönemde kentte çalışan mimarların önemli bir bölümünün Paris'teki École des Beaux-Arts ve Roma'daki Accademia di Belle Arti gibi Avrupa'nın köklü sanat ve mimarlık okullarında eğitim aldığını belirtiyor. Kitapta, Hassa Mimarlar Ocağı'nın 1831'de kapatılması ile Sanayi-i Nefise Mekteb-i Âlisi'nin 1882'de kurulması arasında İstanbul'da bağımsız bir mimarlık okulunun bulunmadığına da değiniyor. Kuruyazıcı, bu dönemde Avrupa'da eğitim alarak İstanbul'da çalışan gayrimüslim mimarların kentteki yapılaşmaya katkılarını aktarırken, bağımsız çalışan Müslüman mimarların sayısının oldukça sınırlı kaldığını da vurguluyor.

KADIKÖY'ÜN MİMARLIK HARİTASI

Kuruyazıcı'nın araştırmasında Kadıköy, İstanbul'un mimarlık tarihine ışık tutan semtler arasında önemli bir yer tutuyor. İlçenin farklı mahallelerine yayılan istasyon, larından itibaren geçirdiği dönüşümün mimari izlerini taşıyor. Kadıköy'ün mimarlık geçmişi, Haydarpaşa'dan Moda'ya, Yeldeğirmeni'nden Caddebostan'a uzanan geniş bir alana yayılırken, 19'uncu yüzyılın sonlarından itibaren demiryolu yatırımları, yabancı mühendislerin bölgeye gelişi ve artan yerleşim hareketleri ilçenin yapılaşmasını da etkiledi.

BATILI MİMARLAR

Kuruyazıcı, İstanbul'un mimari çehresini değiştiren yapıların bir bölümünün Batılı mimarlar tarafından tasarlandığını aktarıyor. Bu mimarların eserleri, kentin farklı semtlerinde olduğu gibi Kadıköy'ün mimarlık tarihinde de iz bıraktı. Haydarpaşa Garı'nın ilk binası 1872'de İtalyan mimar Giovanni Battista Barborini tarafından tasarlanırken, yine Barborini'nin eserleri arasında yerlan Moda'da Cem Sokak'ta bulunan Fransız Katolik kilisesi (Notre-Dame de l'Assomption)1865'te inşa edildi.

Haydarpaşa Garı'nın ilk binasını Barborini tasarlasa da demiryolu ulaşımına yönelik artan gereksinimi karşılamak amacıyla inşa edilen bugünkü anıtsal gar binasının mimarları ise Alman mühendisler Otto Ritter ve Helmuth Cuno oldu. Yapımına 1906'da başlanan ve 1908'de hizmete açılan gar, Anadolu demiryollarının başlangıç noktası olarak kent tarihinde yerini aldı. Haydarpaşa çevresindeki gelişmeler Yeldeğirmeni'nin mimari dokusuna da yansıdı. Alman mühendislerin çocukları için Schwatlo tarafından 1903'te ücretsiz hazırlanan okul projesi, bugün Osmangazi İlköğretim Okulu olarak kullanılan binaya aitti.

KÖŞKLERDEN TİYATROLARA KADIKÖY

Caferağa'daki 1871 tarihli eski Rum okulu ise Kastoriadis tarafından tasarlandı. Moda'da Konstantin Pappa'nın imzasını Sarıcazade Arif Paşa Köşkü, Sarıca Apartmanı ve Dr. Andrea Paşa'nın Dawson ailesi için tasarladığı evlerden biri bugün Barış Manço Evi olarak kullanılıyor. Caddebostan'daki Ragıp Paşa ve Tevhide Hanım köşkleri ise Prusyalı mimar August Carl Friedrich Jasmund'un 1906–1907 yıllarında gerçekleştirdiği tasarımlar arasında bulunuyor.

Bahariye'deki Süreyya Tiyatrosu, Kadıköy'ün kültür hayatının önemli yapılarından biri oldu. Süreyya İlmen'in girişimiyle 1923'te inşasına başlanan Keğam Kavafyan'ın tasarladığı yapı, Avrupa tiyatrolarından esinlenen iç mekânı ve süslemeleriyle dikkat çekiyordu. Uzun yıllar sinema olarak kullanılan bina, 2007'deki restorasyonun ardından Süreyya Operası adıyla açıldı. Kadıköy'ün mimarlık haritasında Hacı Mıgırdiç Çarkyan'ın tasarladığı Surp Takavor Kilisesi ve U. Ferrari'nin mimarı olduğu 1927 tarihli eski Kadıköy Hali de (Haldun Taner Sahnesi) yer alıyor.

Mimar Hasan Kuruyazıcı, "Batılılaşan İstanbul'un Mimarları, 1800–1950" adlı kitabında yapıların ardındaki isimleri ortaya çıkarırken dönemin mimarlık ortamını ve mesleğin değişen yapısını da görünür kılıyor

GazeteKadıköy
Haftalık süreli yerel gazete
Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı
Mesut KÖSEDAĞI
Yayın Kurulu
Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN
Genel Yayın Yönetmeni
Leyla ALP
Yazı İşleri Müdürü
Semra ÇELEBİ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Gürbüz ENGİN
Sayfa Tasarımı
Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT
Haber Merkezi
Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN, Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYİÇ
Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Adres: 19 Mayıs Mahallesi. Sultan Sokak No: 28 Kat: 2 Mühürdar Fuat Bey Konağı Kadıköy / İSTANBUL
İletişim: 0 (216) 348 70 60
www.gazetekadikoy.com.tr
www.instagram.com/gazetekadikoy
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07
Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 5 Levent Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Eyüpsultan / İSTANBUL
Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

47

Kadıköy'ü kelime kelime arşınlayacağız. Bu sözcükler yolculuğundaki rehberimiz ise usta bulmacacı, Kadıköylü merhum İlker Mumcuoğlu'nun Yitik Ülke Yayınları'ndan çıkan kitabı "Kadıköy Sözlüğü". İlçeye dair A'dan Z'ye bir sözlük olan bu eserden ve diğer kaynaklardan az bilinen bilgiler ışığında buyurun sözcüklerdeki Kadıköy seyahatine...

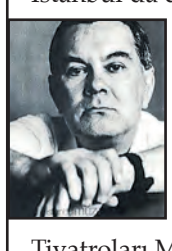
Hazırlayan: Gökçe UYGUN

S HARFİ

Sabahattin Kudret Aksal: 1920'de İstanbul'da doğan, 1943'te İstanbul

Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe'den mezun olan, liselerde felsefe dersi veren, İstanbul Konservatuarı Müdürlüğü, Belediye Yazıişleri Müdürlüğü, Şehir Tiyatroları Müdürlüğü görevlerinde bulunan, şiir, öykü, deneme ve oyun alanlarında da birçok yapıt yaratan, uzun yıllar yaşadığı Beşiktaş'tan Kadıköy'e taşınan, burada sanatçı dostlarıyla Vagon Kahvesi gibi mekânlarda haftada birkaç kez buluşup uzun sohbetler yapan, Kadıköylü birçok yazar ve şairin hala o güzel sohbetlerini unutamadığı, 1993'te yaşamını yitiren yazar, şair.

Sadun Aksüt: 1932'de doğan ve 1935'te, 3 yaşındayken ailesiyle Kadıköy'e gelip Yeldeğirmeni'ne yerleşen, babası eski valilerden Ali Kemali Aksüt olan, 1940'lı yılların başında Uzunhafız Sokağı'nda rıhtıma inerken sağ koldaki arsaya babası tarafından 3.5 katlı bir apartman yaptırılan, ilk tambur derslerini Laika Karabey'den alan, Türk musikisine ait inceleme ve yayınları olan tamburi ve bestekar.

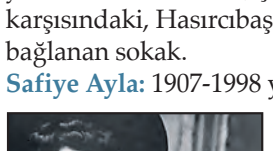
Sadun Boro: 1928'de Erenköy'de doğan, çocukluk ve gençlik yılları Caddebostan ve Marmara kıyılarında geçen, 1965'te Alman asıllı eşi Oda Boro ve kedisi Miço ile birlikte üç yıl süren dünya turuna çıkan, anılarını Pupa Yelken adlı kitapta toplayan, 2015 yılında, 85 yaşında hayata veda eden, Kalamış Marina karşısındaki döner kavşakta adına dikilmiş anıt bulunan denizci.

Safa Sokak: Ahmet Rasim'in eşi Sadberk Hanım'la beraber, cumbalı bir ahşap köşkte oturduğu, Rasim'in bohem hayatı yüzünden Zevk-u Safa adı verilen, sonradan yalnızca Safa'sı kalan, Şifa Sokak'ın karşısındaki, Hasırcıbaşı Caddesi'ne bağlanan sokak.

Safiye Ayla: 1907-1998 yılları arasında yaşayan, Etiler'de yaşayan, Suadiye'deki yazlığının, müzik toplantıları ve toplu meşk için dört bir yanını sedir ile kaplatan, eşi besteci Şerif Muhittin Targan'la birlikte Çiftehavuzlar'da deniz kıyısında bulunan Hacı Bekir Köşkü'nde de deniz sefası yapan, Çile Bülbülüm gibi şarkılarıyla efsane olan Türk sanat müziği sanatçısı.

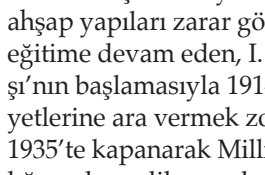
Safiye Erol: 1902-1964 yılları arasında yaşayan, Fransız Mürebbiyeler Okulu'na girdikten sonra, 1914'te Haydarpaşa'daki Alman Lisesi'ne geçen, daha sonra gittiği Almanya'da felsefe doktorası yapan, Kadıköyü'ün Romanı, Ülker Fırtınası, Ciğerdelen ve Dineyri Papazı adlı romanları olan, "Kadıköy'ün daha köprü iskelesine ayak bastığımda kendimi evimin avlusunda gibi hissederim. Vapura girince bir komşunun salonundan farkı yoktu. Yan gelir, gazeteni okur, çayını, kahveni içersin. Bütün yolcularla selamlaşırsın. Kadıköy vapuru artık vapur falan değildir. O, özel misafirlere ait bir gazino, kulüp gibi bir şeydir" diyen Kadıköylü yazar, felsefeci, çevirmen.

Safvet Zeliha Hanım: Söğütlüçeşme Mahmut Baba Mezarlığı'nda kabri bulunan, Nâzım Hikmet'in dedesi Ferik Mustafa Celaleddin Paşa'nın (Konstany Borzecki) eşi olan, anneannesi.

Sahaf Dil Tarih: Fenerbahçe, İğrıp Sokak'ta yer alan, Sami Önal tarafından açılan Kadıköy'ün ilk sahaf dükkânı.

Sahrayıcedit Mezarlığı: Üç yolun birleştiği bir üçgende kurulan, Reşad Ekrem Koçu, Ayşe Saşa, Rauf Orbay, Fahrettin Kerim Gökay, Kemal Tahir gibi pek çok ünlü kişinin defnedildiği tarihi mezarlık.

Saint Euphemie Fransız Katolik Okulu: 1894'te, Fransa/ Oblates de l'Assomption'tan gelen 4 rahibenin kız yatılı okulu olarak kurduğu, Katolik nüfusa hizmet etmek amacını taşıyan, Rum, Ermeni, Levanten, Müslüman ve Yahudi öğrencilerin de eğitim gördüğü, 6 Ağustos 1911 tarihinde Yeldeğirmeni'nde çıkan büyük bir yangında ahşap yapıları zarar gören, onarılarak eğitime devam eden, I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla 1914 yılında faaliyetlerine ara vermek zorunda kalan, 1935'te kapanarak Milli Eğitim Bakanlığına devredilen, ardından 3. Ortaokul adıyla yeniden açılan, 1956'dan itibaren Kemal Atatürk Ortaokulu adını alan, 1991-1992 eğitim öğretim yılında genel liseye dönüştürülen, 2012-2013 eğitim öğretim yılından bu yana ise Kemal Atatürk Anadolu Lisesi adını alan tarihi eğitim kurumu.

Sait Faik Abasıyanık: 1906-1954 yılları arasında yaşayan, ada vapuru yolcusu olan, fakat gözlem yapmak için sık sık Kadıköy İskelesi'ne uğrayan, "Kadıköy İskelesi'ne yorgun argın varıp oradaki kanepelerde uzun zaman oturdum. Ahbaplar geçti. Onlar beni görmemezlikten geleceklerine ben görmemezlikten geldim. Yine cigaramı yaktım. Selam verirlerse aldım. Vermezlerse sallamadım. Baktım durdum insanların yüzüne. Hani hikâye yazmak, onlara dair düşünmek için sanma! Sevmek için. Yüzlerine bakarak sevmek için" diyen, Burgazadalı usta yazar.

Sakallı Lütfü: Asıl Lütfü Seymen olan, Enis Batur'un "İstanbul sahafları için küçük bir kılavuz" adlı yazısında 'kirli çıkın' olarak nitelediği, Akmar Pasajı'nın karşısında küçük bir kişinin sahaf dükkânı olan, Kadıköy'ün simgelerinden biri haline gelmiş sahaf. 50 yılı aşkın süredir kitapların peşinden koşan, 2025'te 71 yaşındayken hayata gözlerini yuman sahaflığın duayeni.

Sakarya: 1934 yılında, Mustafa Kemal Atatürk'ün, Suadiye Plajı ve Gazinosu'nu ziyaret ettiği motorun adı.

Süreyya Operası & Yeldeğirmeni Sanat Programı

Kadıköy Belediyesi'nin iki müzik sahnesi Süreyya Operası ve Yeldeğirmeni Sanat'ta gerçekleşecek konser, sahne ve söyleşi etkinliklerinin Kasım ayı programı;

Süreyya Operası: Caferağa Mahallesi General Asım Gündüz Caddesi No:29 Tel: 0 216 346 15 31 (3 hat) **Yeldeğirmeni Sanat:** Rasimpaşa Mahallesi, İskele Sokak, No: 43/1 Tel:0216 337 00 58

SÜREYYA OPERASI

❒ DELİRİYUM

İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin sahneye taşıdığı Deliriyum, dijitalleşmenin ve sosyal medyanın insan bedeni ve kimliği üzerindeki etkilerini çağdaş dansla sorguluyor. Canberk Yıldız'ın koreografisini üstlendiği eser, dijital ekranlar ve algoritmalarla etkileşim içindeki 13 dansçı aracılığıyla bireyin gerçeklik algısındaki dönüşümü ve teknolojiyle kurduğu ilişkiyi sahneye taşıyor.

Tarih: 6 Kasım / 20.00

❒ 20. YAŞLARINDA ALNAR VE ERKİN

Müzikolog Ersin Antep'in anlatımıyla gerçekleşen etkinlik, Türk müziğinin önemli bestecileri Hasan Ferid Alnar ve Ulvi Cemal Erkin'in yaşamlarına ve sanat yolculuklarına odaklanıyor. Cumhuriyet'in çok sesli müzik anlayışının öncü isimleri arasında yer alan iki sanatçının bilinmeyen yönlerini ele alan anlatı, dinleyicileri Türkiye'nin müzik tarihine doğru bir yolculuğa çıkarıyor. Cumhuriyet'in çoksesli teknikle yazılan müziğinin ilk emekçilerinin anlatıldığı etkinlik ücretsiz.

Tarih: 7 Kasım / 16.00

❒ KÜÇÜK PRENS

İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından sahneye taşınan Küçük Prens, Antoine de Saint-Exupéry'nin dünyaca ünlü eserini çocuk operası olarak yorumluyor. Dostluk, sadakat, sorumluluk ve sevginin anlamını bir çocuğun gözünden anlatan yapım, küçük izleyicileri hayal kurmaya, soru sormaya ve insan ilişkilerinin değerini keşfetmeye davet ediyor.

Tarih: 8 Kasım / 13.00 ve 16.00
15 Kasım 13.00 ve 16.00

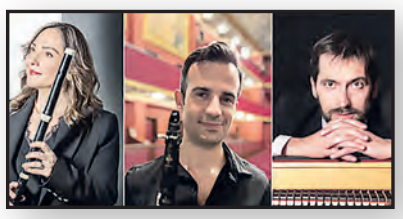
❒ ATATÜRK VE SANAT

İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından sahnelenen Atatürk ve Sanat, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sanatın ve sanatçının toplumdaki yerine verdiği önemi odağına alıyor. Hüseyin Likos'un sahne düzenlemesi ve solistliği, Ebru Cansız'ın koreografisi ve Can Okan'ın piyano eşliğiyle sahneye taşınan eser, insan sesi ile dansı bir araya getirerek Cumhuriyet'in kültür ve sanat anlayışını anlatıyor.

Tarih: 10 Kasım / 20.00

❒ NEFESİN RENGİ, TUŞUN ATEŞİ

Flüt, klarnet ve piyanoyu bir araya getiren "Nefesin Rengi, Tuşun Ateşi", romantik dönem eserlerinden çağdaş müziğe uzanan zengin bir repertuvar sunuyor. Saint-Saëns, Reinecke, Jebali, Albéniz, Poulenc ve Miguel del Águila'nın eserlerinin yer aldığı konser, müzikseverleri farklı dönemler ve müzikal anlatımlar arasında bir yolculuğa çıkarıyor.

Tarih: 12 Kasım / 20.00

❒ PİNOKYO.EXE

Carlo Collodi'nin klasik hikâyesi teknoloji, gölge ve çağdaş dans estetiğiyle yeniden yorumlanıyor. Erika Silgoner koreografisiyle sahneye taşınan yapım, yalnız günlerini televizyon karşısında geçiren yaşlı bir adam ile gizemli "sentetik çocuk" arasında kurulan bağ üzerinden şiirsel olduğu kadar tedirgin edici bir dönüşüm evreni kuruyor.

Tarih: 13 Kasım / 20.00 – 20 Kasım 20.00

❒ GEVEZE PİYANİST ÇOCUKLARLA "DÜNYA TURU"

Piyanist Emir Gamsız, çocuklara yönelik hazırladığı bu interaktif konserde klasik müziği tarih, felsefe ve farklı kültürlerle buluşturuyor. Afrika'dan Amerika'ya, Asya'dan Avrupa'ya uzanan müzikal yolculukta 16 farklı bestecinin eserleri seslendirilirken çocuklar hem müziğin evrensel dilini keşfediyor hem de eğlenceli bir konser deneyimi yaşıyor.

Tarih: 14 Kasım / 14.00

❒ SHAKESPEARE SHAKSPERE Mİ?

Ege Maltepe'nin yazıp yönettiği ve sekiz farklı karakteri canlandırdığı Shakespeare Shakspere mi?, ünlü yazarın kimliğine ilişkin tartışmalardan yola çıkarak tarih, sanat ve siyaseti sorguluyor. Emir Gamsız'ın piyano performansıyla eşlik ettiği müzikli oyun, mizahı ve felsefi yaklaşımıyla izleyicileri edebiyat tarihinin ilgi çekici sorularından biri üzerine düşünmeye davet ediyor.

Tarih: 14 Kasım / 20.00

ZEHRA YILDIZ VAKFI ADK İSTANBUL GENÇLİK ORKESTRASI

Ramis Sulu yönetimindeki ADK İstanbul Gençlik Orkestrası, Wolfgang Amadeus Mozart'ın üç önemli eserini aynı konserde buluşturuyor. Figaro'nun Düğünü operasının uvertürüyle başlayacak programda, fagot sanatçısı Michaela Špačková solist olarak Fagot Konçertosu'nu seslendiriyor.

Tarih: 16 Kasım / 20.00

❒ MUSİCA POETİCA – PUŞKİN AKŞAMI

İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin Musica Poetica – Puşkin Akşamı konseri, edebiyat ile müziği bir araya getiriyor. Aleksandr Puşkin'in şiirlerinden ilham alan Çaykovski ve diğer Rus romantik bestecilerin eserleriyle duygu dolu bir müzik yolculuğuna davet ediyor.

Tarih: 17 Kasım / 20.00

❒ ZAMANSIZ EZGİLER

Keman virtüözü Sara Dragan ve piyanist Kenny Broberg, Zamansız Ezgiler konserinde keman ve piyano repertuvarının etkileyici eserlerini seslendiriyor. Virtüoziteyi lirik melodilerle buluşturan programda Wieniawski, Ernst, Prokofyev, Godowsky ve Sarasate'nin eserleri yer alıyor.

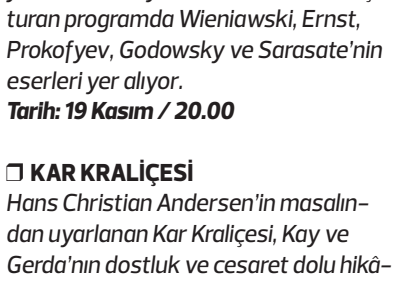
Tarih: 19 Kasım / 20.00

❒ KAR KRALİÇESİ

Hans Christian Andersen'in masalından uyarlanan Kar Kraliçesi, Kay ve Gerda'nın dostluk ve cesaret dolu hikâyesini çocuklarla buluşturuyor. Türkçe sözlerle seslendirilen opera aryaları ve çocuk dansçıların eşlik ettiği gösteri, sevginin ve sadakatin zorlu engelleri aşabileceğini anlatıyor.

Tarih: 22 Kasım / 12.00

❒ MOMENTUM

İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin Momentum bale gösterisi, dört farklı koreografiyi aynı sahnede buluşturuyor. "Interwoven", "Unison", "Kurgu" ve "Köçekçe: Bir Rapsodi" adlı eserler; uyum, dayanışma, hayal ve gelenek temalarını çağdaş dansın farklı anlatım biçimleriyle ele alıyor.

Tarih: 24 /27/29 Kasım / 20.00

❒ FLÜT VE PİYANONUN DANSI

Flüt sanatçısı Elif Yurdakul ve piyanist Cana Gürmen, flüt ve piyano repertuvarından seçtikleri eserlerle dinleyicileri renkli bir müzik yolculuğuna çıkarıyor. Schumann, Schubert, Poulenc, Debussy ve diğer bestecilerin eserlerini bir araya getiren konser, iki enstrümanın farklı tınılarını buluşturuyor.

Tarih: 26 Kasım / 20.00

YELDEĞİRMENİ SANAT

❒ GÜZ ŞARKILARI / 'TİS AUTUMN – BORA ÇELİKER QUARTET

Bora Çeliker Quartet, her sonbahar gerçekleştirdiği geleneksel konserinde caz tarihinin önemli isimlerinden Vernon Duke, Kurt Weill, Wayne Shorter ve Kenny Garrett gibi müzisyenlerin güz temalı eserlerini seslendiriyor.

Tarih: 6 Kasım / 20.00

❒ ISTANBULİTES & ŞU GÜZEL İNSANLAR

Üç kadın vokalden oluşan Istanbulites ile caz dörtlüsü Şu Güzel İnsanlar, bu özel konserde bir araya geliyor. Makamsal melodilerden ve çok seslilikten beslenen topluluklar, doğaçlamaya alan açan özgün yorumlarıyla cazın sınırlarını keşfe çıkıyor.

Tarih: 7 Kasım / 20.00

❒ ÇARŞAMBA KLASİKLERİ / ADK İSTANBUL GENÇLİK QUARTET

ADK İstanbul Gençlik Quartet, Haydn ve Beethoven'ın yaylı kuartet repertuvarındaki önemli eserlerini aynı sahnede buluşturuyor. Haydn'ın zarif ve esprili üslubu ile Beethoven'ın yoğun ve dramatik anlatımını bir araya getiren konser, klasik dönem oda müziğinin zenginliğini dinleyicilere sunuyor.

Tarih: 11 Kasım / 20.00

❒ KADIKÖY BELEDİYESİ ÇOCUK SANAT MERKEZİ RESİTALLERİ

Kadıköy Belediyesi Çocuk Sanat Merkezi'nin öğretmen ve öğrencilerini bir araya getiren resital gecesi, genç yetenekleri aynı sahnede buluşturuyor. Geniş bir repertuvarla gerçekleşecek konserde öğrenciler, öğretmenleriyle birlikte müzikal bir paylaşım sunuyor.

Tarih: 12 Kasım / 20.00

❒ SHEİLA JORDAN'A ARMAĞAN KONSERİ

Vokalist Rişe Özkan, caz vokalinin önemli isimlerinden Sheila Jordan'ı şarkılar ve anılarla anıyor. Jordan'ın öğrencisi olma fırsatı da bulan Özkan, bu özel konserde sanatçının müziğine ve yaşamına uzanan bir saygı duruşunda bulunuyor.

Tarih: 13 Kasım / 20.00

❒ KLASİK DANSLARIN GECE YOLCULUĞU – NOX ENSEMBLE

Deneyimli müzisyenlerin bir araya gelerek kurdukları oda müziği topluluğu Nox Ensemble, klasik müziğin devlerini "Klasik Dansların Gece Yolculuğu" projesinde buluşturuyor. Nox Ensemble, Mozart, Beethoven, Borodin, Brahms ve Strauss gibi bestecilerin eserlerini bir araya getiren özel bir programla dinleyicileri klasik dansların dünyasına davet ediyor.

Tarih: 14 Kasım / 20.00

❒ PIRLANGIÇ CAZ ÇOCUK KONSERİ

Berrin Çopur'un müzisyen ve besteci Alim Kurtmemetov ile birlikte hazırladığı Pırlangıç Çocuk Caz Albümü'nün şarkıları, çocuklara özel bu konserde seslendiriliyor. Özgün caz melodileri ve çok sesli vokal düzenlemeleriyle minik dinleyiciler, eğlenceli bir caz konseri deneyimi yaşıyor.

Tarih: 15 Kasım / 15.00

❒ BALTACIGİL & ESEN – BRAHMS, RACHMANİNOV

Viyolonsel sanatçısı Poyraz Baltacıgil ve piyanist Cem Esen, oda müziğinin etkileyici eserlerini dinleyicilerle buluşturuyor. Brahms'ın Mi Minör Çello-Piyano Sonatı ile Rachmaninov'un Çello-Piyano Sonatı'nın yer aldığı program, romantik dönem müziğinin duygusal derinliğini sahneye taşıyor.

Tarih: 18 Kasım / 20.00

❒ PİYANODA DÖRT EL, BİR MELODİ – SEZER DUO

Alev Sezer ve Efe Sezer'den oluşan Sezer Duo, dört el piyano performansıyla farklı dönem ve coğrafyalardan seçilen eserleri seslendiriyor. Mozart, Moszkowski, Bortkiewicz ve Piazzolla'nın eserlerini bir araya getiren konser, klasik müziğin zarafetini dans ritimleri ve duygusal melodilerle buluşturuyor.

Tarih: 25 Kasım / 20.00

❒ GÜLŞAH EROL QUARTET – CELLO İLE JAZZ

Çellist ve besteci Gülşah Erol, kendi bestelerinin yanı sıra caz, dünya müziği, Türk müziği ve klasik Batı müziğinden seçilen eserleri özgün yorumuyla seslendiriyor. Çellonun farklı tınılarını cazın doğaçlamacı yaklaşımıyla buluşturan Gülşah Erol Quartet, dinleyicilere alışılmışın dışında bir müzik deneyimi sunuyor.

Tarih: 27 Kasım / 20.00

❒ SO DUO – IŞIĞA DÖNÜYORUZ

Sumru Ağıryürüyen ve Orçun Baştürk'ten oluşan SO Duo, geleneksel müzikten özgür doğaçlamaya uzanan repertuvarıyla dinleyicileri farklı kültürlerin ses dünyasına davet ediyor. Kadim metinlerden, Anadolu ve Uzak Doğu öğretilerinden ve unutulmuş dillerden beslenen eserler, Burhan Hasdemir'in vurmalı çalgılarıyla zenginleşiyor.

Tarih: 28 Kasım / 20.00

MÜZİK VE SÖYLEŞİ/ SES EKOLOJİSİ ODAKLI DUYSAL TASARIM

Müzik ve Söyleşi programında besteci ve müzikolog Prof. Dr. H. Alper Maral, sesin çevre, kültür ve toplumsal yaşamla ilişkisini ele alıyor. Ses manzaraları, ses yerleştirmeleri ve çevresel ses sanatı gibi alanlara odaklanan söyleşi, dinleyicileri çevremizdeki seslere ve onların oluşturduğu dünyaya daha dikkatli bakmaya davet ediyor.

Tarih: 29 Kasım / 15.00

“Lösemi tanısı artık umutsuzluk demek değil”

2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası vesilesiyle konuştuğumuz Prof. Dr. Betül Tavil, erken tanı ve tedaviyle hastalıkta büyük başarı elde edildiğini söyledi. Uzun süren ateş, sebepsiz morluk ve diş eti kanamalarına karşı aileleri uyaran Tavil, ‘‘Lösemi tanısı almak artık umutsuzluk anlamına gelmiyor’’ dedi

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Halk arasında “kan kanseri” olarak adlandırılan lösemi, çocukluk çağında en yaygın görülen kanser türlerinden. Ülkemizde çocukluk çağı kanserlerinin yaklaşık yüzde 30–33’ünü lösemi oluşturuyor. 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası’nda lösemiye dikkat çekmek ve toplumsal bilinç oluşturmak için çeşitli etkinlikler düzenleniyor. Hafta vesilesiyle lösemiyi konuştuğumuz Memorial Şişli Hastanesi Çocuk Hematoloji Bölümü’nden Prof. Dr. Betül Tavil sorularımızı yanıtladı.

● **Lösemi (kan kanseri) nedir?**

Lösemi, kemik iliğinde kan hücrelerinin üretiminden sorumlu olan hücrelerin kontrolsüz ve anormal şekilde çoğalmasıyla ortaya çıkan bir kanser türüdür. Normal şartlarda kemik iliğimiz; vücudun oksijen ihtiyacını karşılayan alyuvarları, enfeksiyonlarla mücadele eden akyuvarları ve kanamanın durmasını sağlayan trombositleri üretir. Lösemi geliştiğinde ise anormal hücreler çoğalarak sağlıklı kan hücrelerinin üretimini baskılar. Bunun sonucunda çocuklarda kansızlık, enfeksiyonlara yatkınlık ve kanama gibi önemli sağlık sorunları ortaya çıkabilir.

● **Çocukluk çağı kanserleri içindeki yeri nedir? Ülkemizde çocuklarda görülme oranı nasıl?**

Lösemi, çocukluk çağında en sık görülen kanser türüdür ve tüm çocukluk çağı kanserlerinin yaklaşık üçte birini oluşturur. Ülkemizde de bu oran dünya verileriyle benzerlik göstermektedir. Sağlık Bakanlığı kaynaklarında yer alan verilere göre çocukluk çağı kanserlerinin yaklaşık yüzde 30-33’ü lösemilerden oluşmaktadır.

Özellikle 2-5 yaş aralığı akut lenfoblastik löseminin daha sık görüldüğü dönemdir. Ancak lösemi yalnızca küçük çocuklarda ortaya çıkan bir hastalık değildir; bebeklik döneminden ergenliğe kadar her yaşta görülebilir. Burada altını çizmek istediğim önemli bir nokta var: Lösemi çocukluk çağında en sık görülen kanserlerden biri olsa da günümüzde tedavi başarısı oldukça yüksek olan hastalıklar arasındadır. Tanı ve tedavi yöntemlerindeki gelişmeler sayesinde pek çok çocuk sağlığına kavuşarak normal yaşamına dönebilmektedir.

LÖSEMİ BELİRTİLERİ

● **Löseminin belirtileri nelerdir?**

◗ Löseminin belirtileri, kemik iliğinde sağlıklı kan hücrelerinin üretiminin azalmasına ve hastalığın vücuttaki etkilerine bağlı olarak gelişir. En sık karşılaştığımız belirtiler şunlardır:

◗ Halsizlik, yorgunluk ve solukluk: Alyuvar üretiminin azalmasına bağlı kansızlık gelişebilir. Çocuk normalden daha çabuk yorulabilir, enerjisi düşebilir ve cildi soluk görünebilir.

◗ Sık enfeksiyon geçirme ve uzun süren ateş: Sağlıklı akyuvarların işlevinin bozulması nedeniyle çocuk enfeksiyonlara daha yatkın hale gelebilir.

◗ Kolay morarma ve kanama: Trombosit sayısının azalmasıyla vücutta kendiliğinden morluklar, ciltte küçük kırmızı noktalar, burun ve diş eti kanamaları görülebilir.

◗ Kemik ve eklem ağrıları: Kemik iliğindeki anormal hücre birikimi nedeniyle özellikle bacaklarda ve eklemlerde ağrı ortaya çıkabilir. Çocuk yürümekte isteksiz davranabilir.

◗ Lenf bezlerinde büyüme: Boyun, koltuk altı ve kasık bölgelerinde şişlikler fark edilebilir.

◗ Karın bölgesinde şişlik: Karaciğer ve dalakta büyüme gelişebilir.

◗ İştahsızlık ve kilo kaybı: Çocuğun beslenme düzeninde bozulma ve açıklanamayan kilo kaybı görülebilir.

Bu belirtilerin tamamının her çocukta görülmesi gerekmez. Bazen hastalık birkaç belirtiyle başlayabilir, bazen de belirtiler farklı hastalıklarla karıştırılabilir.

● **Löseminin nedenleri nelerdir?**

Löseminin ortaya çıkışında temel mekanizma, kemik iliğindeki kan yapıcı hücrelerde meydana gelen genetik değişikliklerdir. Bu değişiklikler hücrelerin normal gelişim ve çoğalma kontrolünü kaybetmesine neden olur. Ancak bu genetik değişikliklerin neden ortaya çıktığı her çocukta açıklanabilmiş değildir. Bazı kalıtsal genetik hastalıklar ve belirli kromozom bozuklukları lösemi riskini artırabilir. Bunun dışında yüksek doz iyonlaştırıcı radyasyona maruz kalma ve bazı özel çevresel etkenler de risk faktörleri arasında sayılabilir. Ancak çocukluk çağı lösemilerinin büyük bölümünde hastalığa yol açan tek ve kesin bir neden saptanamaz. Önemle belirtmek gerekir ki lösemi bulaşıcı bir hastalık değildir. Çocuğun beslenme şekli, anne babanın yaptığı bir hata veya günlük yaşamda karşılaşılan sıradan durumlar doğrudan lösemi nedeni olarak gösterilemez. Bu nedenle ailelerin kendilerini suçlamalarını gerektirecek bir durum söz konusu değildir.

● **Tanısı nasıl konur?**

Lösemi tanısında ilk aşama, çocuğun şikâyetlerinin ve fizik muayene bulgularının değerlendirilmesidir. Ardından tam kan sayımı ve periferik yayma adı verilen kan incelemesi yapılır. Bu tetkiklerde alyuvar, akyuvar ve trombosit değerlerindeki değişiklikler ile anormal hücrelerin varlığı araştırılır. Ancak kesin tanı ve hastalığın alt tipinin belirlenmesi için çoğunlukla kemik iliği aspirasyonu ve biyopsisi gerekir. Kemik iliğinden alınan örnekler mikroskop altında incelenir; akım sitometrisi, sitogenetik ve moleküler genetik testlerle hastalığın hangi hücre grubundan kaynaklandığı ve hangi genetik özellikleri taşıdığı belirlenir. Bu incelemeler yalnızca tanı koymak için değil, tedavinin nasıl planlanacağını belirlemek açısından da büyük önem taşır. Çünkü lösemide her hastaya aynı tedaviyi uygulamıyoruz. Hastalığın alt tipi, genetik özellikleri, başlangıçtaki risk durumu ve tedaviye verdiği yanıt birlikte değerlendirilerek kişiye özel bir tedavi programı oluşturuyoruz.

“PSİKOLOJİK DESTEK İLAÇ KADAR ÖNEMLİ”

● **Tedavisi nasıl yapılır?**

Çocukluk çağı lösemilerinde tedavinin temelini kemoterapi oluşturur. Ancak tedavi protokolü löseminin türüne, hastanın yaşına, genetik özelliklerine ve tedaviye verdiği yanıta göre değişir. Örneğin akut lenfoblastik lösemide tedavi genellikle indüksiyon, pekiştirme ve idame olmak üzere farklı aşamalardan oluşur. İlk aşamada amaç hastalığı kontrol altına alarak remisyon sağlamaktır. Sonraki aşamalarda ise hastalığın yeniden ortaya çıkmasını önlemek amacıyla tedavi sürdürülür. Bu süreç bazı hastalarda iki yıla veya daha uzun bir süreye yayılabilir. Akut miyeloid lösemide ise genellikle daha yoğun kemoterapi protokolleri uygulanır. Hastalığın özelliklerine ve risk grubuna bağlı olarak bazı çocuklarda kök hücre nakli de tedavi seçenekleri arasında yer alabilir.

Günümüzde tedavi seçenekleri yalnızca kemoterapiyle sınırlı değil. Hastalığın biyolojik özelliklerine göre hedefe yönelik ilaçlar ve immünoterapiler de kullanılabiliyor. Özellikle belirli hasta gruplarında bu yöntemler önemli tedavi seçenekleri haline gelmiştir. Tedavi sürecinde enfeksiyonların önlenmesi, kan ve trombosit desteği, beslenme takibi ve psikososyal destek de en az ilaç tedavisi kadar önemlidir. Amacımız yalnızca hastalığı ortadan kaldırmak değil, çocuğun tedavi sürecini mümkün olduğunca sağlıklı geçirmesini ve yaşam kalitesini korumasını sağlamaktır.

Kulaklıkta işitme kaybı riski var!

Son dönemde özellikle gençler arasında yaygınlaşan kulaklık kullanımı, yüksek ses ve uzun süreli dinleme nedeniyle işitme sağlığı açısından risk oluşturuyor

● **Hülya ARSLAN**

Günlük yaşamın bir parçası haline gelen kulaklıklar, müzik dinlemekten video izlemeye, telefon görüşmelerinden çevrimiçi toplantılara kadar pek çok alanda kullanılıyor. Özellikle gençler arasında yaygınlaşan kulaklık kullanımı, yüksek ses ve uzun süreli dinleme alışkanlıkları nedeniyle işitme sağlığı açısından risk oluşturuyor. Yüksek sese maruz kalmak, iç kulaktaki işitme hücrelerine zarar vererek kalıcı işitme kaybına neden olabiliyor. Memorial Göztepe-Ataşehir Hastanesi Kulak Burun Boğaz Bölümü’nden Doç. Dr. Ahmet Mutlu, kulaklık kullanımında asıl belirleyici olanın sesin şiddeti ve dinleme süresi olduğunu belirterek işitme sağlığının korunması için dikkat edilmesi gerekenleri anlattı.

“EN BAŞINDAN KORUMAK GEREK”

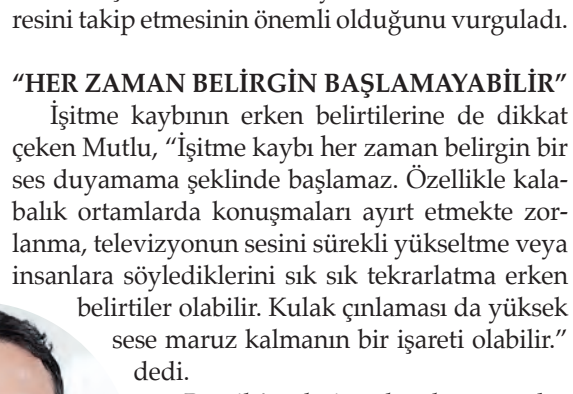
Yüksek sesin iç kulaktaki hassas tüylü hücrelere zarar verebildiğini belirten Mutlu, “Başlangıçta kulakta çınlama, dolgunluk hissi veya geçici işitme azalması görülebilir. Ancak maruziyet tekrarladıkça kalıcı işitme kaybı gelişebilir. Ne yazık ki iç kulaktaki bu hücrelerin kendini yenileme kapasitesi çok sınırlıdır. Bu nedenle oluşan hasarı geri döndürmek her zaman mümkün olmuyor. En etkili yaklaşım, hasar oluştuktan sonra tedavi aramak yerine en başından korunmak.” dedi.

Kulak içi ve kulak üstü kulaklıklar arasında işitme sağlığı açısından belirleyici bir fark bulunmadığını ifade eden Mutlu, dış ortam sesini iyi yalıtan veya aktif gürültü engelleme özelliği bulunan kulaklıkların gürültülü ortamlarda sesi yükseltme ihtiyacını azaltabileceğini söyledi. Metro, metrobüs ve Marmaray gibi toplu taşıma araçlarında dışarıdaki gürültüyü bastırmak için ses seviyesinin artırılmasının risk oluşturduğuna da dikkat çeken Mutlu, “Aktif gürültü engelleyici kulaklıklar, dış sesleri azaltarak daha düşük ses seviyesinde dinlemeye olanak tanıyabilir. Ancak bu özellik tek başına işitme koruması sağlamaz ve ses seviyesini kontrol etmek yine önemlidir.” diye konuştu.

“60/60 KURALI BİR GÜVENLİK SINIRI DEĞİL”

Kulaklık kullanımında önerilen 60/60 kuralına da değinen Mutlu, “Sıklıkla önerilen 60/60 kuralı, ses seviyesini cihazın maksimumunun yüzde 60’ının altında tutmayı ve her seferinde en fazla 60 dakika dinlemeyi önerir. Bu, hatırlaması kolay bir başlangıç noktasıdır; ancak herkes için kesin bir güvenlik sınırı değildir. Çünkü cihazların ses çıkışı farklılık gösterebilir ve asıl önemli olan kulağa ulaşan sesin şiddeti ile maruz kalma süresidir.” dedi.

Akıllı telefonlarda bulunan ses sınırlandırma, yüksek ses uyarısı ve kulaklıkla dinleme düzeyini takip etme özelliklerinin kullanılmasını öneren Mutlu, mümkün olan en düşük yeterli ses seviyesinde dinleme yapılması ve düzenli aralar verilmesi gerektiğini söyledi. Çocukların ve ergenlerin kulaklık kullanımına da dikkat çeken Mutlu, erken yaşlarda oluşabilecek işitme hasarının eğitim ve iletişim süreçlerini etkileyebileceğini belirterek ailelerin çocukların ses seviyesini ve kullanım süresini takip etmesinin önemli olduğunu vurguladı.

“HER ZAMAN BELİRGİN BAŞLAMAYABİLİR”

İşitme kaybının erken belirtilerine de dikkat çeken Mutlu, “İşitme kaybı her zaman belirgin bir ses duyamama şeklinde başlamaz. Özellikle kalabalık ortamlarda konuşmaları ayırt etmekte zorlanma, televizyonun sesini sürekli yükseltme veya insanlara söylediklerini sık sık tekrarlatma erken belirtiler olabilir. Kulak çınlaması da yüksek sese maruz kalmanın bir işareti olabilir.” dedi.

Bu şikâyetlerin tekrarlanması durumunda bir uzmana başvurulması gerektiğini vurgulayan Mutlu, sözlerine şöyle devam etti: “Bu şikâyetler tekrarlıyorsa işitmenin değerlendirilmesi gerekir. Özellikle aniden gelişen işitme kaybında vakit kaybetmeden bir kulak burun boğaz uzmanına başvurulmalıdır. İşitme sağlığını korumak için yüksek sesten uzak durmak, gürültülü ortamlarda uygun kulak koruyucular kullanmak ve kulaklık sesini kontrol etmek gerekiyor. İşitme kaybının erken tespit edilmesi de büyük önem taşıyor. Çünkü araştırmalar, özellikle orta ve ileri yaşlarda gelişen işitme kaybının demans ve Alzheimer hastalığı riskinde artışla ilişkili olduğunu gösteriyor. İşitme kaybının erken tanınması ve uygun şekilde tedavi edilmesi, iletişimin ve bilişsel sağlığın korunmasına katkı sağlayabilir.”

GÖZ NURUNU KORUMA VAKFI
1984’ten günümüze...
Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi
Aydınlık Bir Gelecek, Sağlıklı Gözlerle Başlar

İSTANBUL
Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00

İSTANBUL
Beria Turaç
İdealtepe Göz Hastanesi
(0216) 417 20 21

BURSA
Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00

İstanbul Maratonu'nda rekor yılı

48. İstanbul Maratonu'nda erkeklerde parkur rekoru kırılırken kadınlar kürsüsünü Etiyopyalı atletler paylaştı. Kadıköy Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü ekibi de Halk Koşusu'nda "Sahiplen Kadıköy" sloganıyla koştu

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve İBB Spor İstanbul tarafından düzenlenen Türkiye İş Bankası İstanbul Maratonu, 48. kez koşuldu. Toplamda 42 bin 301 koşucu, sırasıyla Tekerlekli Sandalye, 42K, 15K,5K, Kurumsal Koşu ve Halk Koşusu kategorilerinde yarıştı.Türkiye İş Bankası 48. İstanbul Maratonu, İBB Başkan Vekili Nuri Aslan, Türkiye Atletizm Federasyonu (TAF) Başkanı Dr. Ahmet Karadağ, İBB Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanı Dr. Barış Yıldız, Spor İstanbul Genel Müdürü Prof. Dr. Bilge Donuk, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) Genel Sekreteri Neşe Gündoğan ve İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürü Seyda Dursun'un 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün Anadolu Yakası girişinde verdiği startla başladı.

PHILIMON KIPTOO KIPCHUMBA TARİHE GEÇTİ!

Dünya Atletizm Birliği (World Athletics) tarafından verilen Gold Label'a sahip dört Avrupa maratonundan biri olan Türkiye İş Bankası 48. İstanbul Maratonu'na, 27 erkek ve 15 kadın olmak üzere toplam 42 elit atlet katıldı. Tarihin en heyecanlı finişlerinden birinin yaşandığı erkekler yarışında Kenyalı Philimon Kiptoo Kipchumba son bölümde yaptığı müthiş atakla yarışı 2:08:45 ile tamamladı. Kipchumba, 2:09:44 ile yedi sene önce Daniel Kipkore Kibet'in kırdığı parkur rekorunu da 59 saniyeyle geliştirdi. Yarışta 2:08:55'le Etiyopyalı Sufaro Woliyi ikinci ve Kenyalı Vincent Ronoh 2:08:58 ile üçüncü oldu. Erkeklerde yarışı ilk beş sırada bitiren atletlerin hepsi eski parkur rekorunu kırdı ve İstanbul Maratonu tarihine geçen bir başarıya imza attı. Ayrıca İstanbul Maratonu tarihinde ilk kez yedi atlet birden 2:10:00 altında koşmayı başardı. Yarışı uzun süre önde götüren Kenyalı Shadrack Kipkurui Kenduiywo ise temposunu yarış sonunda koruyamadı ve yarışı sekizinci sırada tamamladı.

KADINLARDA KÜRSÜYE ETİYOPYA DAMGASI

Kadınlar yarışına ise Etiyopyalı atletler damga vurdu. Yarışı 2:24:41 ile tamamlayan Etiyopyalı Kasanesh Baze şampiyonluğu kazanırken, Azmera Abreha yalnızca yedi saniye gerisinde 2:24:48 ile ikinci ve Diribe Hirko Alemu ise 2:25:01 üçüncü oldu ve böylece kürsü üç Etiyopyalı atletten oluştu. 42K kategorisinde erkekler ve kadınlar ayrı ayrı olmak üzere birinciye 50 bin, ikinciye 20 bin, üçüncüye 10 bin dolar para ödülü verildi. Ayrıca erkekler parkur rekorunu ele geçiren Philimon Kiptoo Kipchumba, bu başarısı nedeniyle 5 bin dolarlık rekor priminin de sahibi oldu.

ASLAN: "SONSUZA KADAR SÜRECEK"

42K kategorisinde kürsüye çıkan sporcuların ödüllerini takdim eden İBB Başkan Vekili Nuri Aslan, "İstanbul iki kıtayı bağlayan, dünyanın önde gelen bir spor şehri. Çok güzel ve büyük bir maratonu daha başarıyla gerçekleştirdik. Dünyanın dört bir yanından katılımcıların olduğu İstanbul Maratonu, sonsuza kadar sürecek.İstanbul, gelecek yıl da 2027 Avrupa Oyunları'nı düzenleyecek. Hazırlıklarımız son sürat devam ediyor. 2036 Olimpiyat Oyunlar ev sahipliği için de canla başla büyük bir mücadele veriyoruz." dedi.

TÜRKİYE ŞAMPİYONLARI BELLİ OLDU

Türkiye Atletizm Federasyonu (TAF) tarafından 2026 Şevki Koru Türkiye Maraton Şampiyonası olarak kabul edilen Türkiye İş Bankası 48. İstanbul Maratonu'nda yerli atletler ulusal şampiyonluk hedefiyle yarıştı.

Erkekler yerli klasmanında yarışı 2:17:54'te tamamlayan Hüseyin Can, geçen yılın ardından bu yıl da Türkiye şampiyonu oldu. Yerli klasmanda ikinci Mert Girmalegese 2:18:48, üçüncü Halil Yaşın 2:19:32 ile yarışı tamamladı.

Kadınlarda Türkiye şampiyonu ünvanının yeni sahibi Sultan Haydar oldu. Haydar 2:38:03 ile koştuğu yarışta yerli klasmanında kazanan olurken, Tuğçe Özkan 2:45:00 ile ikinci, Nilay Esen 3:05:02 ile üçüncü oldu.İstanbul Maratonu'nun isim sponsoru Türkiye İş Bankası da maratonda Türkiye Şampiyonası'nda ilk üçe giren atletlere 360 bin liralık Türk Tasnif Ödülü verdi.

Türkiye İş Bankası 48. İstanbul Maratonu'nda tekerlekli sandalye kategorisinde erkeklerde şampiyon Ömer Cantay olurken, Cantay'ı sırasıyla Birol Kamar ve Hüseyin Mert Işık takip etti. Yarışta diğer katılımcılar finişi göremedi. Tekerlekli sandalye kadınlar kategorisindeyse Zübeyde Süpürgeci birinciliği, Zeynep Acet ikinciliği ve Nurşah Usta da üçüncülüğü aldı. Şampiyonlar, 40 bin liralık para ödülünün de sahibi oldu.

"SAHİPLEN KADIKÖY" İÇİN KOŞTULAR

48. İstanbul Maratonu kapsamındaki Halk Koşusu da renkli görüntülere sahne oldu. Kadıköy Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü ekibi de 48. İstanbul Maratonu kapsamında düzenlenen Halk Koşusu'na "Sahiplen Kadıköy" çağrısıyla katıldı. Ekip, sokak hayvanlarının sahiplendirilmesine dikkat çekmek ve pet shoplar yerine geçici hayvan bakımevlerindeki hayvanlara yuva olunması için farkındalık oluşturmak amacıyla koştu.

4. Kadıköy Cumhuriyet Kupası ödülleri verildi

4. Kadıköy Cumhuriyet Kupası Yelken Yarışları, dört gün süren heyecanlı mücadelenin ardından ödül töreniyle sona erdi

Cumhuriyetimizin 103. yılı kapsamında, 28–31 Ekim 2026 tarihleri arasında Caddebostan–Fenerbahçe açıklarında düzenlenen 4. Kadıköy Cumhuriyet Kupası Yelken Yarışları, ödül töreniyle sona erdi.

Kadıköy Belediyesi ve Türkiye Yelken Federasyonu iş birliğinde düzenlenen yarışlarla Cumhuriyet coşkusu 4 gün boyunca denizlere de taşındı. Kıyasıya mücadelede sporcular 8 ayrı kategoride yarıştı.

Yarışların ardından gerçekleştirilen törende dereceye giren sporcular ödüllerine kavuştu.

Törende sporcuların heyecanına aileler, antrenörler de ortak oldu. 4. Kadıköy Cumhuriyet Kupası'nın sahibi; "Optimist Genel" kategorisinde, İstanbul Yelken Spor Kulübü adına yarışan Dilara Koldaş oldu. Koldaş'a ödülünü Kadıköy Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürü Erhan Karaaslan takdim etti.

Fenerbahçe Gönüllü Evi'nden kültür gezisi

Fenerbahçe Gönüllü Evi, yeni dönemin ilk kültür gezisi kapsamında Bursa'nın önemli tarihî ve turistik noktalarını ziyaret etti. Misi Köyü, Gölyaka ve Mudanya'yı kapsayan programda katılımcılar, bölgenin kültürel mirasını ve doğal güzelliklerini yakından tanıma fırsatı buldu.

Gezinin ilk durağı, 2 bin yılı aşkın geçmişi ve geleneksel mimarisiyle öne çıkan Misi Köyü oldu. Restore edilmiş Osmanlı evleri ve tarihî sokaklarıyla dikkat çeken köyde gerçekleştirilen yürüyüşte, bölgenin tarihî dokusu yakından incelendi. Gönüllüler Misi Köyü ziyaretinin ardından Gölyaka'ya hareket etti.

Gezinin son durağı ise Türkiye tarihinin önemli gelişmelerine ev sahipliği yapan Mudanya oldu. Gönüllüler, Mudanya Mütarekesi'nin imzalandığı tarihî Mudanya Mütareke Evi'ni ziyaret etti. Burada Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet tarihinin önemli dönüm noktalarından biri olan Mudanya Mütarekesi hakkında bilgi edinen katılımcılar, tarihî süreci yerinde tanıma fırsatı buldu.

Organ bağışı için farkındalık söyleşisi

Kadıköy Kent Konseyi organ bağışının hayat kurtaran önemine dikkat çekmek amacıyla söyleşi düzenliyor

Sağlık Bakanlığı'nın 2025 yılı verilerine göre Türkiye'de 25 bin 245 kişi böbrek, 2 bin 650 kişi karaciğer, bin 477 kişi kalp nakli bekliyor. Diğer organlar da eklendiğinde bu sayı 30 bini aşıyor. Kadıköy Kent Konseyi Sağlık Grubu ile İyilik İçimizde Diyaliz ve Organ Nakli Hastaları Derneği, 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası kapsamında farkındalık yaratmak amacıyla Caddebostan Kültür Merkezi'nde (CKM) özel bir söyleşi düzenliyor.

7 Kasım 2026 Cumartesi günü saat 14.00-16.00 arasında Caddebostan CKM Kültür Merkezi'nde yapılacak söyleşiye Op. Dr. Gültekin Hoş konuşmacı olarak katılacak.

ULUSLARARARASI PROFESYONEL MÜZİSYENLER DERNEĞİ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL İLANI

Derneğimizin olağanüstü genel kurul toplantısının 20/11/2026 Cuma günü saat 14.00'te KURBAĞALIDERE CD. NO: 17/3 UĞUR APARTMANI/KADIKÖY/İSTANBUL dernek yerleşim yerinde aşağıdaki gündem maddeleriyle yapılmasına, çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının 27/11/2026 tarihinde aynı saat, yer ve gündem maddeleriyle yapılmasına,

GENEL KURUL GÜNDEM MADDELERİ

1-Açılış ve yoklama,
2-Divan Heyetinin seçimi ve saygı duruşu,
3-Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Faaliyet Raporlarının okunması, görüşülmesi ve ibrası,
4-Dernek Feshinin görüşülmesi ve karara bağlanması,
5-Dilek ve temenniler, kapanış.

KASEV VAKFI DİNLENMEEVİ HUZUREVİ
ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞLILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ

Alzheimer, parnkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenle ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No: 1
Aydıntepe - Tuzla /İSTANBUL

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler:
• 24 Saat Doktor Hizmeti
• 24 Saat Hemşire Hizmeti
• Fizik Tedavi Merkezi
• Diyaliz Hizmeti
• Laboratuvar Hizmeti
• Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
• Konaklama Hizmeti
• Temizlik Hizmeti
• Yemekhane Hizmeti
• Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
• Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler

Hizmet Grubu:
Alzheimer
Demans
Geriatri
Palyatif (Yatağa Bağımlı)
Parkinson
ALS
NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) Bakımı

SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ
Altıntepe Mah. Galipbey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

Kadıköy durduk yere mi böyle oldu?

PINAR ERKAN

Kadıköy'de Yeldeğirmeni, 19. yüzyılın son çeyreğinde gelişti. Haydarpaşa Koyu'nun gerisinde yükselen Talimhane arazisinde düzgün sokaklarıyla yavaş yavaş bir mahalle biçimlendi. Yahudilerin gelmesi 1880'ler sonrasıdır. Tüm Kadıköy'de gayrimüslimler ile Türkler, ticari faaliyetlerini misyonerlik girişimleriyle yürüten yabancılar, birlikte yaşıyordu. Fransızlar çoktan okul açmaya başlamışlardı. Osmanlı Devleti eğitim konusunda tüm ihtiyacı karşılayamıyordu. Çocuklar doğru düzgün eğitim alsınlar diye yerli ahali çok meraklı olmasa da çocuğunu Fransız okullarına gönderiyordu. Fakat tedirgindiler çünkü yeni neslin Fransız kültürüyle büyümesi hoşlarına gitmiyordu. Yahudiler 1899'da burada havralarını kurdu ve sonra okul açtılar. Keza Rumlar ve Ermeniler, kendi eğitim kurumlarını açmışlardır.

Kadıköy çarşısı, 1855 yangını ardından ızgara sistem uygulanarak birbirini dik kesen sokakların arasında yapı adalarıyla modern bir görünüme kavuşmuştu. Yeldeğirmeni'nde 1901'de çıkan yangın sonrası yine ızgara sistem uygulandı. 1900'lerin başlarında Haydarpaşa Garı, liman tesisleri ve demiryolu inşaatı işletmesinde çalışan Almanlar Yeldeğirmeni'ne yerleştiler. Bütün bu yıllarda Yeldeğirmeni, Anadolu yakasında ilk çok katlı apartmanların yükseldiği yerdir. I. Dünya Savaşı bittiğinde ise Kadıköy, Haydarpaşa, Kuşdili ile Moda Burnu arasındaki alana yayılmıştı. Kızıltoprak'tan ötesi sayfiye olarak kullanılmakla birlikte henüz merkezden kopuktu.

19. yüzyılın sunduğu atmosfer içinde zenginleşen gayrimüslimler ve ticaretle uğraşan Levantenlerin vapur işletmeleri, tren yolu gibi ulaşım imkanları sayesinde, yerleşmek için giderek daha çok Kadıköy'ü tercih etmeleri, kentsel büyümede yine etkilidir. Fransız belediyecilik anlayışından örnek alınarak kurulan 10. Belediye Dairesi'nin ilk önemli çalışmalarının başında Hasanpaşa Havagazı Santrali'nin kurulması gelecektir. O zamanların modern kent gereksinimlerinden biri olarak havagazı aydınlatmasına taleplerle 1892 yılında Hasanpaşa Gazhanesi yapıldı. 1894 yılında şehir suyuna kavuştular.

Hasanpaşa Gazhanesi'nin önce Bostancı'da kurulması düşünülüyordu. Kömürün Zonguldak'tan Kazlıçeşme'ye Kurbağalıdere üzerinde mavnalar aracılığıyla taşınmasının kolaylığı nedeniyle Hasanpaşa'da karar kılındı. Sultan Murad'ın Kurbağalıdere yakınındaki av köşkünün aydınlatılması da yer seçiminde muhtemelen etkili olmuştur. Bütün bu girişimleri yürüten de yine Fransızlardır.

Böylece Kadıköy, Cumhuriyet devrine gelene kadar Tarihi Yarımada dışından İstanbul'a eklemlenen en gelişmiş ve kalkınmış bölgelerden biri oldu. 1930'lardan itibaren, mevcut fiziksel yapının imarına yönelik farklı projeler geliştirildi. Fransız şehir plancısı Agahe'ın önerisinde, Mühürdar'dan Harem İskelesi'ne uzanan kıyı şeridi sanayi bölgesi, Haydarpaşa ve Tıp Fakültesi çevresi ise ticaret alanı olarak tanımlanmıştır. Fransız şehirci Prost, Fenerbahçe'de marina, Kadıköy'de stadyum, "her noktadan kıyıya serbestçe ulaşım"ın sağlanacağı sürekli bir gezinti yolu, ayrıca Kadıköy ve çevresini konut ve ticari alan olarak öngörüyordu. 1936 yılında Bağdat Caddesi'nin genişletilmesi, Rıhtım Caddesi'nin önünün doldurulması gibi uygulamalarla Sabri Oran'ın önerisi kısmen gerçekleştirildi. Havagazı Şebekesi Bostancı'ya kadar Bağdat Caddesi'nin kara tarafını da kapsayacak şekilde tüm bölgeyi beslemiştir. Tüm ülkede büyük değişiklikler getiren 1965 Kat Mülkiyeti Kanunu sonrasında, az yoğunluklu yerleşme eğilimi terk edilerek katlı apartmanların yükseldiği bir sürecin önü açılmış olur. Ancak, Kadıköy'de 1955 İstanbul Sanayi Bölgeleri Planı ve 1966 Sanayi Sahaları Planı ayrıca etkili oldu çünkü Maltepe, Kartal, Pendik yönünde Tuzla'ya kadar uzanan bölgenin sanayi kullanımına açılması sonucunda, bu çevredeki fabrika ve atölyelerde çalışanların önemli bir kısmı Kadıköy çevresine yerleşti. Böylece tüm Kadıköy'de nüfus arttı. Artan nüfus, konut talebini getirdi. Sonrasında 1972 yılında 1/5000 ölçekli Bostancı-Erenköy Bölgeleme İmar Planı ile Kızıltoprak-Bostancı arasında yapı yoğunluklarının arttırılması önemlidir. 1973 yılında hizmete giren Boğaz Köprüsü ve çevreyolu, Kadıköy ve çevresini bir kez daha cazip bir konut bölgesi haline getirecektir. 1980'lerden sonra kıyıların doldurulması, İstanbul'un giderek tek merkezli şehirden çok merkezli bir yapıya dönüştürülmesi, sadece Kadıköy'de değil tüm İstanbul'da kentsel aşınmayı getirdi. Bütün bunlar kentsel gelişme ve modernleşme olarak pazarlanırken toplumsal yarar yerine her gelenin rant hesabına düşmesi, bütün şehirde olduğu gibi Kadıköy'de de kent belleğini oluşturan yapı çevresinin tahrip edilerek kentin kimliksizleşmesini hızlandırıyor.

Gönüllülerden gelenler

Gönüllü korolarıyla Cumhuriyet coşkusu

Kadıköy Belediyesi Gönüllü Koroları, Cumhuriyet'in 103. yıl dönümünü ilçenin farklı mahallelerinde düzenlenen konserlerle kutladı. Çok sayıda gönüllü koronun sahne aldığı etkinliklerde, şarkılar ve türküler eşliğinde Cumhuriyet coşkusu Kadıköy'ün dört bir yanına yayıldı

Kadıköy Belediyesi Gönüllü Koroları, Cumhuriyetimizin 103. yıl dönümünü Kadıköy'ün farklı mahallelerinde düzenledikleri konserlerle kutladı. Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenen kutlama etkinliklerinde, ilçenin farklı mahallelerinde çalışmalarını sürdüren çok sayıda gönüllü koro sahne aldı.

Konserlerde Kemal Külah Beste Musıki Topluluğu, Kriton Curi Parkı Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren Nurettin Karakuş yönetimindeki Türk Halk Müziği Korosu ve Ercüment Doymaz yönetimindeki Vokalist Pop Korosu, Rasimpaşa Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren Aydın Alagaş yönetimindeki Bol Ahenk Musıki Topluluğu, Acıbadem Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren Yalçın Altıparmak TSM Topluluğu, Caddebostan Kültür Merkezi'nde çalışmalarını sürdüren Talat Er Korosu ve Adnan Koç Herrenk Musıki Topluluğu yer aldı.

Etkinliklerde ayrıca Canan Sabah yönetimindeki Erenköy Gönüllü Evi Popüler Müzikler Korosu, Barış Manço Kültür Merkezi'nde çalışmalarını sürdüren Neveser Musıki Topluluğu, Acıbadem Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren İskender Doğan yönetimindeki Nostaljik Esintiler Müzik Topluluğu, Melisa Çallıoğlu yönetimindeki Fenerbahçe Gönüllü Evi Pop Korosu, Sahrayıcedit Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren Serhat Sarpel yönetimindeki Yaşar Özel TSM Korosu, Erdem Özgen yönetimindeki Alaturka TSM Korosu ve Taner Tamer yönetimindeki Altıyol TSM Korosu sahne aldı.

Bostancı Gönüllü Evi bünyesinde çalışmalarını sürdüren Serdar Taştanoğlu Dünya ve Etnik Müzikler Topluluğu ile Özlem Aydın Pop Koroları ve Hasanpaşa Gönüllü Evi'nde çalışmalarını sürdüren Nurdan Kurt Müzik Topluluğu da Cumhuriyet coşkusuna müzikleriyle katkı sundu.

Kadıköylülerin, mahalle sakinlerinin ve gönüllülerin yoğun ilgi gösterdiği konserlerde, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere armağan ettiği Cumhuriyet, şarkılar ve türküler eşliğinde kutlandı.

KADIKÖY BELEDİYESİ GÖNÜLLÜ EĞİTİM VE DANIŞMA MERKEZİ

KADIKÖY BELEDİYESİ GÖNÜLLÜLERİ

HAFTALIK ETKİNLİK PROGRAMI

06–13 KASIM 2026

Başvuru Tel: 0216 346 57 57

"BOSNA, MAHFUZ ÜLKEM" YAZAR İSMET TOKGÖZ SÖYLEŞİ–İMZA

Yazar: İsmet Tokgöz
06 Kasım 2026 / 14.00–17.00
Yer: Acıbadem Gönüllü Evi
Düzenleyen: Acıbadem Gönüllüleri

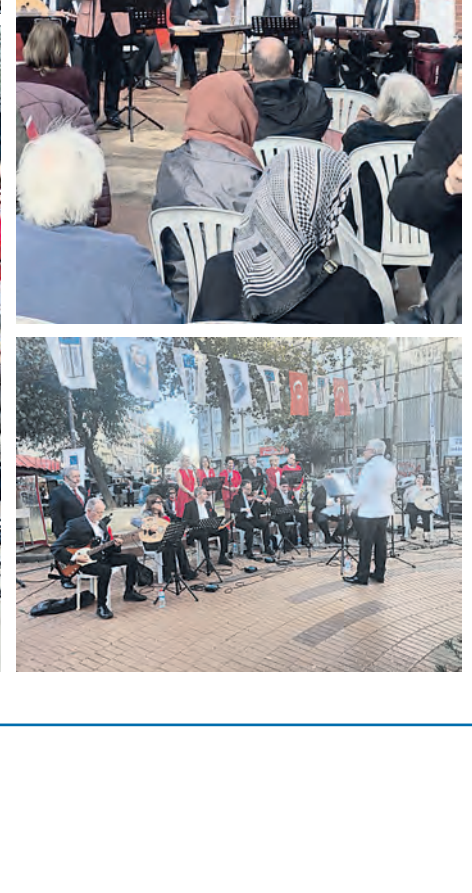

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993
TÜRKAK TÜRK AKREDİTASYON KURUMU
KURULUŞ 1893

CİHAZSIZ MİDE KONTROLÜ MÜMKÜNDÜR!
CİHAZ YUTMADAN MİDEMİN DURUMUNU NASIL ÖĞRENEBİLİRİM?

Bunun için tek alternatif, GastroPanel isimli kan testleridir. GastroPanel için, hastadan aç karnına kan alınmakta ve 5 ayrı mide testine bakılmaktadır. Mideyi çalıştıran ve yöneten 4 hormonun düzeyi ölçülerek ve Helikobakter pilori mikrobunun düzeyi de ölçülerek, GastroSoft isimli akıllı bir programa verilmekte ve sonuçlar programdan alınmaktadır. Midede gastrit, ülser, Helikobakter pilori mikrobu, kanser gibi durumları anlayabilmek amacıyla yapılır.

www. gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

facebook.com/gelisimtiplab
instagram.com/gelisimtiplab

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

BULMACA *Hazırlayan:* **Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com**

KELİME AVI BULMACA

T	E	K	H	İ	Ç	A	P	O	T	M	S
E	L	P	E	O	B	G	Ü	R	E	Ş	İ
N	L	L	A	R	K	M	O	T	E	K	İ
İ	Ü	S	A	T	K	E	İ	E	T	E	F
S	G	G	M	Ü	E	R	Y	İ	D	L	Y
Y	B	Y	R	Ç	İ	N	Ç	O	Ö	O	K
İ	Ü	E	A	C	İ	I	R	R	A	A	R
R	K	Z	T	R	L	K	E	I	Y	K	N
E	R	E	M	I	I	Y	E	A	E	G	İ
T	T	İ	K	E	Ğ	Ş	K	Ç	İ	N	İ

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

CİRİT	KÜREK
ÇEKİÇ	**PATEN**
FLÖRE	RAGBİ
GÜLLE	**RODEO**
GÜREŞ	TENİS
HOKEY	**TOPAÇ**
KAYAK	YARIŞ
KILIÇ	**YÜZME**

SUDOKU BULMACA

			2	3				
1		4						
		3				5	8	7
8		1		2			5	
							3	9
		7	8	5	4			
	7				1	3	6	
5	9					1		
			7		8	4		

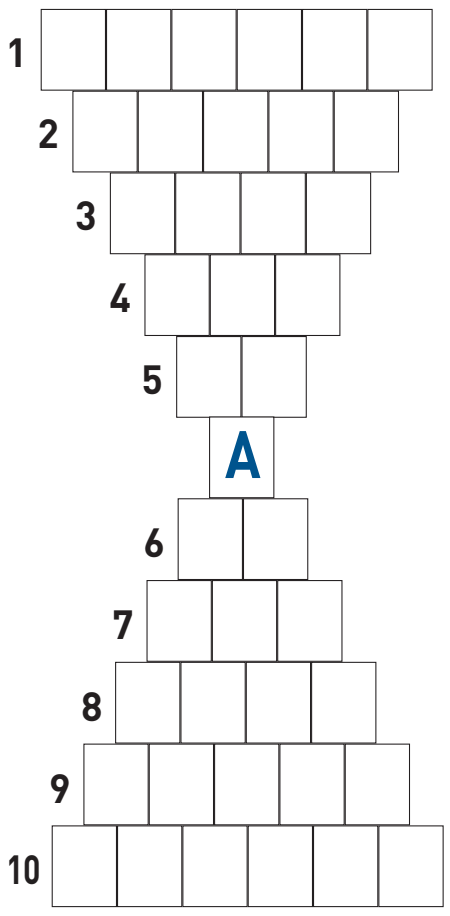
			2		6	3		
		7			1	6		
	9	1			5			
	2		3				7	
			6				4	2
	5	9						
8				7				
3							2	9
9				8				1

4			3				8	
6			7					2
			2		9	3		1
	4				1			
	5				3	6		
	3					8	5	7
						1		6
		7	9	2				
		2		8				5

9		8	2	4		7		
7		2	9			6		
			7		8			
	6				1			
						1	5	2
	9		8		7			
						8	6	5
6				9			3	
4		7						

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.
Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

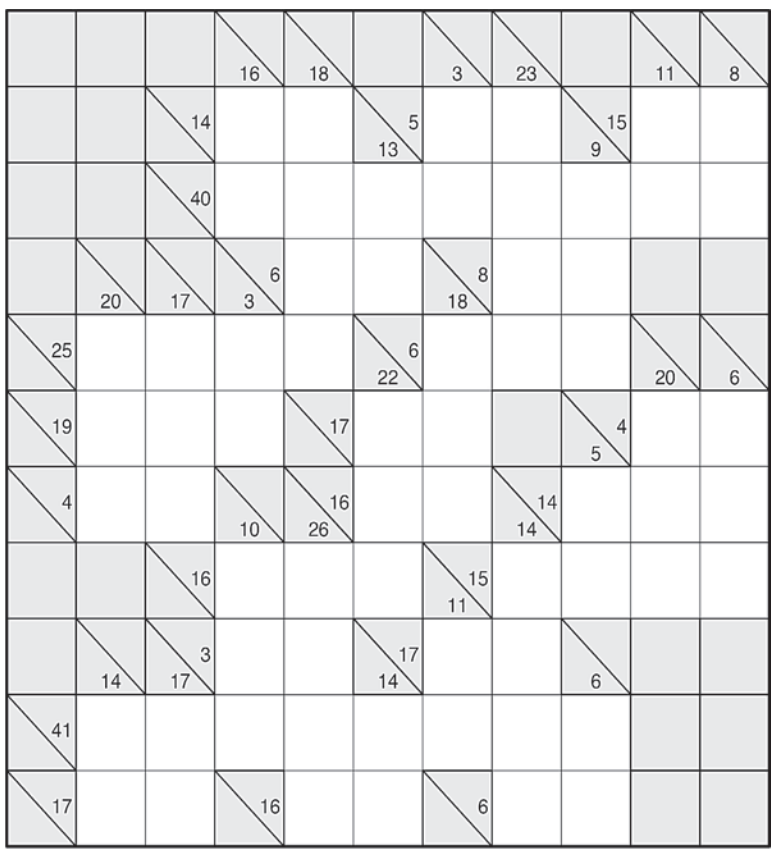
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. **A** harfini ipucu olarak veriyoruz. **A**'dan başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

1. Eskiden kadınların ferace ile kullandıkları, gözleri açıkta bırakan, ince yüz örtüsü.
2. Hayat.
3. Hoşnutluk, sevinç gibi duyguları anlatmak için söylenen bir ünlem.
4. Nemli, ıslak.
5. Yemek.
6. Kiloamper (kısa).
7. Bir kadın giysisi.
8. Çok temiz.
9. Yakanın göğüse doğru inen devrik bölümü.
10. Güney Amerika'da yaşayan, yünü makbul bir hayvan.

KAKURO BULMACA

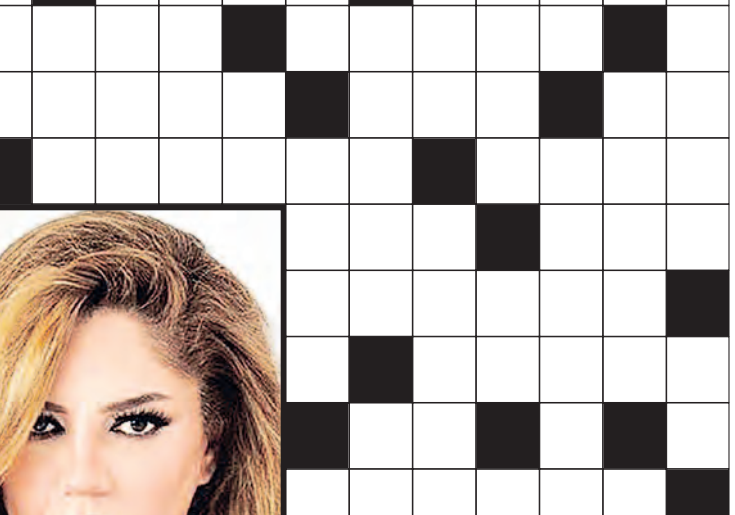

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

ÇÖZÜMLER

KUM SAATİ
1. Yaşmak 2. Yaşam. 3. Yaşa. 4. Yaş. 5. Aş. 6. Ka. 7. Kap. 8. Apak. 9. Klape. 10. Alpaka.

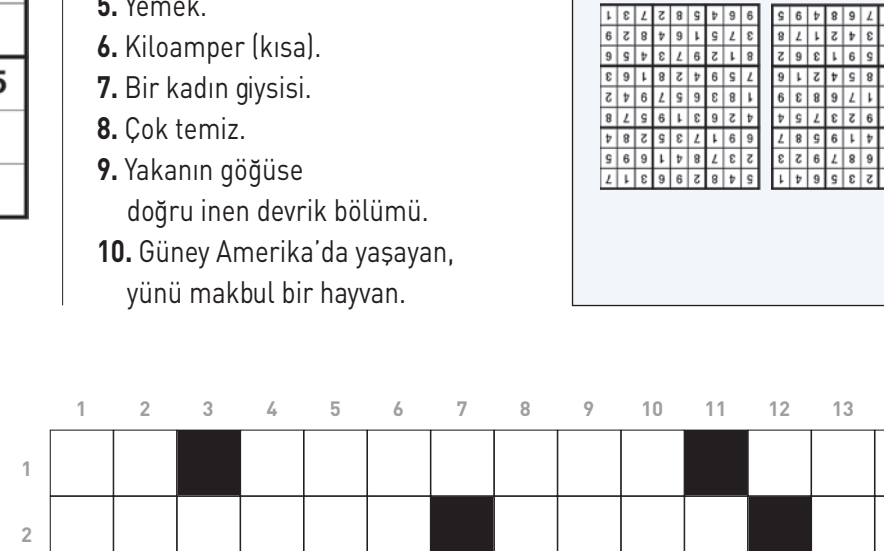
KELİME AVI BULMACA
Kimse bilmek istemiyor artık nereye gittiğini.

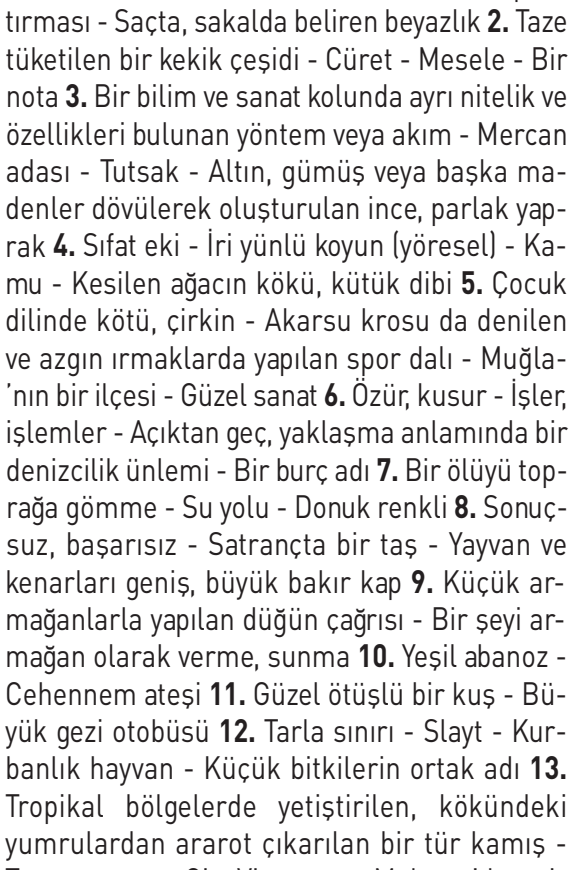
KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA
1. İlkel benlik - Oval olma durumu - Manda pastırması - Saçta, sakalda beliren beyazlık **2.** Taze tüketilen bir kekik çeşidi - Cüret - Mesele - Bir nota **3.** Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım - Mercan adası - Tutsak - Altın, gümüş veya başka madenler dövülerek oluşturulan ince, parlak yaprak **4.** Sıfat eki - İri yünlü koyun (yöresel) - Kamu - Kesilen ağacın kökü, kütük dibi **5.** Çocuk dilinde kötü, çirkin - Akarsu krosu da denilen ve azgın ırmaklarda yapılan spor dalı - Muğla'nın bir ilçesi - Güzel sanat **6.** Özür, kusur - İşler, işlemler - Açıktan geç, yaklaşma anlamında bir denizcilik ünlemi - Bir burç adı **7.** Bir ölüyü toprağa gömme - Su yolu - Donuk renkli **8.** Sonuçsuz, başarısız - Satrançta bir taş - Yayvan ve kenarları geniş, büyük bakır kap **9.** Küçük armağanlarla yapılan düğün çağrısı - Bir şeyi armağan olarak verme, sunma **10.** Yeşil abanoz - Cehennem ateşi **11.** Güzel ötüşlü bir kuş - Büyük gezi otobüsü **12.** Tarla sınırı - Slayt - Kurbanlık hayvan - Küçük bitkilerin ortak adı **13.** Tropikal bölgelerde yetiştirilen, kökündeki yumrulardan ararot çıkarılan bir tür kamış - Tutma organı - Çin, Vietnam ve Malezya'da yetişen değerli bir bitki **14.** Gazete ilavesi - Yetersiz miktarda - Kaçma, kurtulma **15.** Mağara - Fiziksel sebeplerden dolayı güç işiten kulak - Kişinin bilgi gerektiren herhangi bir konuda niteliğini gösteren belge **16.** İri bir Akdeniz balığı - Mantık - Vietnam takviminde yılbaşı - Litvanya'nın plaka işareti **17.** Dar ve kalınca tahta - Yüzün rengi - Yapıt - Yabancı bir haber ajansı (kısa) **18.** Yanağın ağız boşluğu hizasına gelen bölümü - Sağlam, esen - Güreşte bir oyun - Öğrenci **19.** İnce perde veya örtü - Modern Yunanca - Bir nota - Düz yazı **20.** Çok ince taneli kil minerallerinden ve kalsitin değişik oranlardaki karışımından oluşan tortul kayaç - Satrançta bir taş - Işık kullanılarak yapılan tedavi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA
1. Fotoğraftaki şarkıcı - Kalıtım temel öğesi - Yerine koyma, yerine kullanma - Alev **2.** Bir zaman birimi - Silindir biçimli araç üzerinde örülen bir tür dantel - Halkın alt tabakası **3.** Holmiyumun simgesi - Hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan, sert odunlu bir ağaç, alıç - İnsanın yaradılış özelliği **4.** Mera - Avustralya'da yaşayan bir cins devekuşu - İyi huylu, güvenilir kimse - Orhan Pamuk kitabı **5.** Bir bağlaç - İrade zayıflığı - İnce yapılı, yepelek, nazenin - Dünyanın doğal uydusu - Cilt **6.** Argoda aşırma, çalma - Kullanma süresi - Muğla'nın bir ilçesi **7.** Sekiz bacaklı, iki kollu, etçil bir tür örümcek türü - Öğütücü dişler - Olmaması, yapılmaması gereken veya yapılamayan bir şey için duyulan üzüntü **8.** Laos'un resmi dili - Hile, entrika - Bir tatlı türü **9.** Telef etme, yok etme - Deride oluşan zararsız, pürtüklü küçük ur **10.** Eski Mısır'da evrensel güç - Maden Tetkik Arama (kısa) - Baş, kafa **11.** Kum falı - İlaç - Efsanevi masal dağı **12.** Övme, övgü - Gerçek **13.** Başkaldırıcı - Yunanistan'ın plaka işareti - Çizilmesi, kırılması, buruşması, kesilmesi veya çiğnenmesi güç olan, pek, katı **14.** Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelen topluluk - Resmî bir törenden sonra yapılan büyük ve gösterişli şölen - Aşırı kiloluluk, hastalık ölçüsüne varan şişmanlık **15.** Utanma duygusu - Dalgalı parıltılar verilmiş olan bir kumaş türü, kareli kumaş - Yolcu evi - Birey **16.** Pamuk, kenevir veya sentetik iplikten dokunmuş büyük torba - Datça yakınlarındaki antik kent - Birini başkasına karşı kışkırtma - Kasık **17.** Sapı kısa, küçük odun baltası - Genel Kurul (kısa) - Ördek yavrusu (yöresel) - Türkçe kökenli "elemek" fiilinin geniş zaman, üçüncü tekil şahıs ("o") çekimi **18.** Eski Mısır tanrısı - Mafya örgütünün suskunluk yasası - Takımada - Avrupa Uzay Ajansı (kısa) **19.** Açık kestane rengi - Geminin yanaştığı kıyı veya iskeleden hareket ederek uzaklaşması - Avrupa'da bir başkent - Doktor **20.** Şarkıda tekrar bölümü - Bir nota - İzmir'in bir ilçesi - Doğaüstü güçleri olduğuna inanılan, hayal ürünü varlık.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

Adres: 19 Mayıs Mahallesi.
Sultan Sokak No: 28 Kat: 2
Mühürdar Fuat Bey Konağı
Kadıköy / İSTANBUL
İletişim: (0216) 348 70 60
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07
Kadıköy Belediyesi
Çağrı Merkezi:
444 55 22

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 27 / Sayı: 1366 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 06 - 12 KASIM 2026

